

Rhododendron calophytum · *Chrysanthemum* 'Senkyo Emiaki' · *Chrysanthemum* 'Sentry' · *Chrysanthemum* 'Skater's Waltz' · *Chrysanthemum* 'Wendy' · *Chrysanthemum* 'Yellow John Hughes' · *Rhododendron calostrotum*

پرورش گل ها و گیاهان زینتی

در باغ، خانه وآپارتمان

گردآوری و ترجمه:

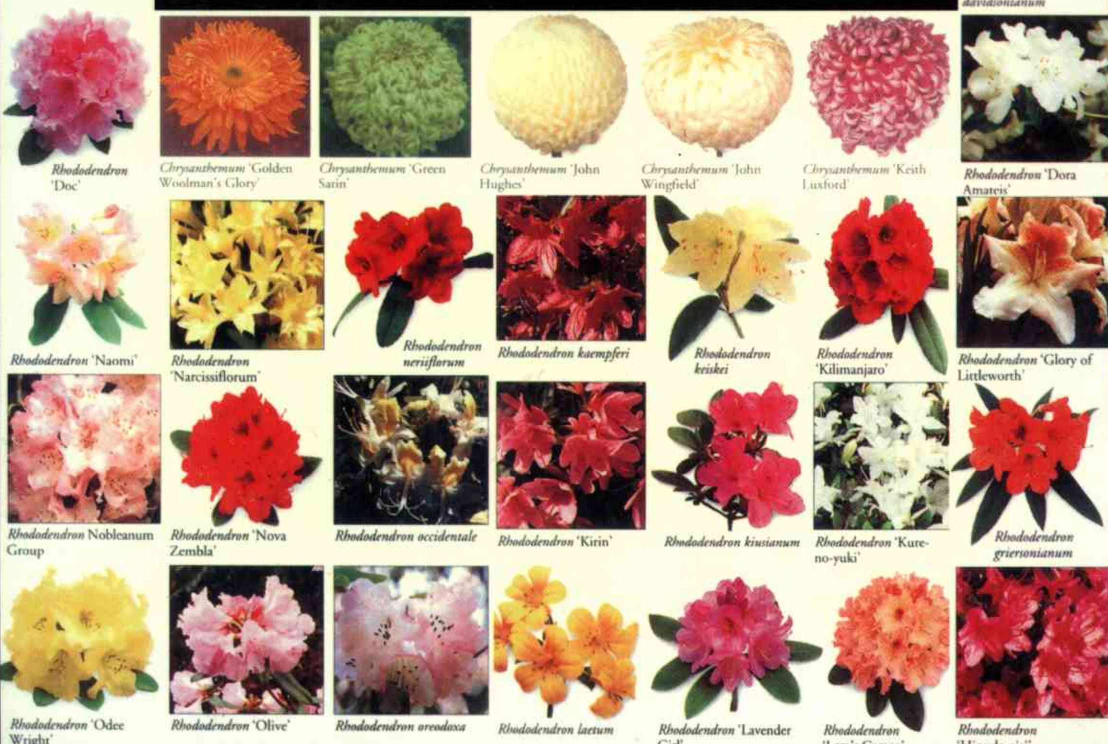
پریناز مرعشی، حسن نویان اشرف

Rhododendron campylocarpum · *Rhododendron* 'Cilpinense' · *Rhododendron* 'Corneille' · *Rhododendron* 'Cynthia'

Rhododendron 'Carita' · *Rhododendron cinnabarinum* · *Rhododendron* 'Crest' · *Rhododendron davidsonianum*

Rhododendron 'Doc' · *Chrysanthemum* 'Golden Woolman's Glory' · *Chrysanthemum* 'Green Satin' · *Chrysanthemum* 'John Hughes' · *Chrysanthemum* 'John Wingfield' · *Chrysanthemum* 'Keith Luxford' · *Rhododendron* 'Dora Amateis'

Rhododendron 'Naomi' · *Rhododendron* 'Narcissiflorum' · *Rhododendron neriiflorum* · *Rhododendron kaempferi* · *Rhododendron keiskei* · *Rhododendron* 'Kilimanjaro' · *Rhododendron* 'Glory of Littleworth'

Rhododendron Nobleanum Group · *Rhododendron* 'Nova Zembla' · *Rhododendron occidentale* · *Rhododendron* 'Kirin' · *Rhododendron kiusianum* · *Rhododendron* 'Kure-no-yuki' · *Rhododendron griersonianum*

Rhododendron 'Odee Wright' · *Rhododendron* 'Olive' · *Rhododendron oreodoxa* · *Rhododendron laetum* · *Rhododendron* 'Lavender Girl' · *Rhododendron* 'Lem's Cameo' · *Rhododendron* 'Hinode-giri'

بسم الله الرحمن الرحيم

پرورش گل‌ها و گیاهان زینتی

در باغ ،خانه و آپارتمان

گردآوری و ترجمه:

پریناز مرعشی، حسن نویان اشرف

انتشارات فرهنگ جامع

ناشر برگزیده سال ۷۵

مرعشی، پریناز، گردآورنده و مترجم
پرورش گل‌ها و گیاهان زینتی در باغ، خانه و آپارتمان
گردآوری و تدوین: پریناز مرعشی، حسن نویان اشرف
ویرایش دوم: تهران - انتشارات فرهنگ جامع - ۱۳۸۸
۱۲۰ ص.
ISBN: 978-964-5532-36-7
فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیپا(فهرست‌نویسی پیش از انتشار)/
ص.ع. به انگلیسی:Prinaz Marashi
Rasing Ornamental Flowers and Plants
In the Garden, Home and Apartment.
چاپ پنجم : ۱۳۸۸
۱ - گیاهان آپارتمانی - دستنامه‌ها. ۲ - باغبانی. ۳ - گیاهان زینتی - پرورش. الف - نویان اشرف، حسن - گردآورنده و مترجم. ب - عنوان.
SB۴۱۹/م۴پ۴ ۶۳۵/۹
کتابخانه ملی ایران ۱۶۹۹-۷۸م

پرورش گل‌ها و گیاهان زینتی

در باغ، خانه و آپارتمان

گرد آوری و ترجمه : پریناز مرعشی ، حسن نویان اشرف

چاپخانه: حمزه ای
صحافی: گلستان
چاپ پنجم :۱۳۸۹
شمارگان: ۵۰۰۰
ناشر: انتشارات فرهنگ جامع ◎ تلفن: ۶۶۴۰۰۱۷۸

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۵۳۲-۳۶-۷ / ISBN: 978-964-5532-36-7

انتشارات فرهنگ جامع: تهران، خیابان انقلاب، خیابان فخررازی، خیابان لبافی‌نژاد، بین خ فخررازی و خ دانشگاه، نبش کوچهٔ اسلامی، پلاک ۱۸۶، طبقه ۱ و ۳
◎ صندوق پستی: ۱۳۱۴۵-۵۶۷ ◎ تلفن: ۶۶۴۸۲۰۰۰ / ۶۶۴۹۶۹۹۷ / تلفکس: ۶۶۴۰۰۱۷۸

3000

سخن ناشر

کشت و کار، چه برای تولید محصولات تجارتی باشد و چه برای سرگرمی ؛ مثل، تولید گلها و گیاهان زینتی، کاری است مفرح و از همه لحاظ ارزشمند. در این کتاب، روشهای نگهداری و تکثیر گیاهان و گلهای زینتی تشریح شده و به‌سادگی برای عموم قابل استفاده است. به‌عبارت دیگر، شما می‌توانید با مطالعهٔ این کتاب و مقداری تمرین و حوصله، از خودتان یک باغبان ماهر بسازید. چنانچه تاکنون به‌پرورش گل و گیاه در باغ و منزل خود عادت داشته‌اید، شما نیاز به توجیه و تشویق ما ندارید و خود می‌دانید که چقدر پرورش گل و گیاه لذت بخش و نشاط آور است. اما دوستداران جدید گل و گیاه باید بدانند که در اقدام جدی به پرورش گل و گیاه در باغ، خانه یا آپارتمان خود، علاوه‌بر منافع مادی ؛ یعنی، برخوردارشدن از زیبایی گیاهان و گلهای زینتی، روح و روان آنها نیز پالایش می‌شود. کسانی‌که پرورش گل و گیاه را به‌عنوان یک کار حرفه‌ای یا به‌عنوان یک کار تفریحی برمی‌گزینند، در همدمی با گل و برخورداری از زیبایی و عطر آنها، اعصاب راحت‌تری نیز خواهند داشت و خلاصه این‌که در خصوص مزایای همدمی با گل، اندک گفتن نیز زیاده‌گویی است، زیرا انسان به‌طور غریزی گل و گیاه را دوست دارد و این دوستی خاص سن و سال معینی نیست.

امید است شما نیز با مطالعه این کتاب، اگر تاکنون به‌طور جدی به پرورش گل و گیاه در محل زندگی خود اقدام نکرده‌اید، گل و گیاه را به‌خانهٔ خود بیاورید و اگر در پرورش یا تکثیر و نگهداری گلها و گیاهان خود مشکلی دارید، این کتاب بتواند راهنمای خوبی برای شما باشد. توصیه‌می‌شود با مطالعه این کتاب و کتابهای دیگر، برحجم معلومات خود بیفزایید تا بتوانید در عمل کاملاً موفق باشید و نهایت لذت و سود عاید شما بشود. در پایان این کتاب، فهرستی از کتابهای منتشرشده توسط ناشر و نیز شماری از کتابهای ارزشمند مربوط به پرورش گلها و گیاهان زینتی آورده شده است. شما می‌توانید ضمن مکاتبه با آدرس ناشر (صفحهٔ‌چهارم‌کتاب)، کاتالوگ کامل کتابهای موجود را درخواست کنید و کتابهای موردنیاز خود را در هرجاکه هستید سفارش دهید.

به‌نظر می‌رسد که ایرانیان خوش‌ذوق و شعردوست، به‌هر گفته‌ای که به‌زبان شعرباشد، بیشتر توجه می‌کنند. لذا در توصیف ضرورت همدمی مردم عزیزمان باگل و گیاه، دست به‌دامان خواجهٔ شیراز شدیم و ابیاتی از این غزل‌سرای بی‌همتا را به‌همراه تصاویری از گلهای توصیف شده در این پیشگفتار آوردیم لازم به‌ذکر است که این ابیات و تصاویر از کتاب گلگشت با حافظ، تألیف استاد ارجمند، دکتر مرتضی خوشخوی، اقتباس شده است.

گل عزیز است غنیمت شمریدش صحبت
که به باغ آمد ازین راه و از آن خواهد شد

به سان سوسن اگر ده‌زبان شود حافظ
چو غنچه پیش تواش مُهر برزبان باشد

***

بر برگ گل به خون شقایق نوشته‌اند
کان کس که پخته شد می چون ارغوان گرفت

شقایق

نه این زمان دل حافظ در آتش طلب است
که داغدار ازل همچو **لالهٔ** خودروست

لاله

گلبرگ را ز **سنبل** مشکین نقاب کن
یعنی که رخ بپوش و جهانی خراب کن

سنبل

به جز آن نرگس مستانه که چشمش مرساد
زیر این تارم فیروزه کسی خوش ننشست

نرگس

ازین سموم که بر طرف بوستان به گذشت
عجب که بوی گلی هست و رنگ نسترنی

نسترن

انتشارات فرهنگ جامع

فهرست مندرجات

فهرست مندرجات

مراقبت از گیاهان آپارتمانی

محل قرار دادن گیاهان

نور و هوا، آب و گرما و خاک مناسب از جمله عواملی است که سبب رشد و گلدهی گیاه می‌شود. نور زیاد یا کم، نوسانات شدید دمای هوا یا خاک، آب زیاد یا کم و حتی نوع خاکی که با نیازهای گیاه متناسب نباشد، می‌تواند شدیداً به رشد گیاه آسیب برساند.

از آنجایی که همهٔ این عوامل تغییرپذیرند و می‌توان آنها را تحت تأثیر قرار داد، بنابراین می‌توانید منظرهٔ زیبائی از گیاهان آپارتمانی را در ذهن مجسم و در آینده‌ای نزدیک به مرحلهٔ عمل درآورید. البته زندگی آپارتمانی محدودیتهایی در راه انجام این کار قرار می‌دهد که می‌توان با توجه به ساختار آپارتمان نوعی از گیاهان آپارتمانی را که با شرایط موجود سازگار هستند انتخاب کرد.

گیاهان، مبلمان منزل، تابلو و یا اشیاء زینتی نیستند. بلکه موجوداتی زنده‌اند که باید همانند جانداران با آنها رفتار شود. بنابراین اگر می‌خواهید در آپارتمان یا منزلتان به نگهداری گیاهان بپردازید بهتر است حتی قبل از تعیین نوع آنها جای آنها را معین کنید.

گیاهان مناسب مکانهای بخصوص

اگر می‌خواهید گیاهان خود را روی طبقات کتابخانه یا بر روی میزی در گوشهٔ اتاق نگهدارید و یا بر روی طاقچه‌ای قرار دهید باید بدین مسئله توجه داشته باشید که تنها

گیاهان بسیار مقاوم در چنین وضعیتی گل می‌دهند. معمولاً در چنین نقاطی نوسانات دما بسیار شدید و نور خورشید کم است. بنابراین بهتر است به گیاهان برگدار اکتفا کنید.

از جمله گیاهان مناسب اتاقهایی که دارای وسایل گرمازا هستند می‌توان «تیلاندسیا»، «دراسینادراکو» و «آسپیدیسترا» یا برگ «عبائی» را نام برد.

گیاهان مختص اتاقهای نه چندان گرم و سالنها عبارتند از: «کلروفیتوم»، «سانسوریا یا زبان مادرشوهر»، «فاتسیا» و گردی.

در اتاقهای سرد می‌توان به نگهداری گیاهانی چون: «فنیکس»، «برگ انجیری» و «کاج مطبق» پرداخت.

این گیاهان همان گیاهانی هستند که می‌توان آنها را بر روی طاقچه‌ها و قفسه‌ها قرار داد. بدین معنی که این گیاهان قادر به تحمل دمای عمومی اتاق هستند. نور مناسب آنها را می‌توان با نصب چراغ در بالای طاقچه‌ها و قفسه‌هایی که گیاه بر روی آنها قرار دارد تأمین کرد.

بطورکلی میزان رطوبت اتاقهایی که دمای آنها بالا است، پائین‌تر است. در حد امکان، از آویزان کردن گیاهان در چنین مکانهایی خودداری کنید، هوای گرمی که به سمت بالا می‌رود برای آنها مضر است.

آفات و بیماریها

بدون شک گیاهان آپارتمانی از گیاهان فضای آزاد ظریفتر و نسبت به آفات و بیماریها حساسترند. این مسئله که موطن تقریباً تمامی گیاهان آپارتمانی مناطق گرمسیری است و این گیاهان در آب و هوای متفاوت با زادگاهشان دچار مشکل می‌شوند تنها دلیل این حساسیت نیست. بلکه آنها مجبورند در مناطقی که در اصل مخصوص انسانها است زندگی کنند. هرگونه اشتباهی در نحوهٔ نگهداری گیاه سبب می‌شود تا گیاه بیمار و در نتیجه بد منظره شود.

یکی از اشتباهات رایج، قرار دادن گیاه در محیطی است که نور، گرما و آب آن بیش از حد زیاد و یا بیش از حد متراکم است. اگر از گیاهان آپارتمانی خود به خوبی مراقبت نکنید نه‌تنها مستقیم به آنها زیان رسانده‌اید بلکه آنها را نسبت به انواع آفات، انگلها،

باکتریها، قارچها یا ویروسها آسیب‌پذیر کرده‌اید.

به خاطر داشته باشید که هنگام استفاده از آفت‌کشها نه‌تنها انگلهای مضر را از بین می‌برید بلکه به انسانها و حیوانات خانگی (خصوصاً ماهیها، پرندگان و گربه‌ها) نیز صدمه می‌زنید.

هرگز از این آفت‌کشها در اتاقهای در بسته استفاده نکنید. اگر نمی‌توانید گیاه را داخل بالکن یا حیاط ببرید لااقل پنجره‌ای را باز بگذارید و کودکان را از آن محل دور کنید.

گیاهی را که علائم بیماری در آن مشاهده شده است از دیگر گیاهان جدا کنید. همچنین گیاهانی را که دچار عفونتهای ویروسی یا میکروبی شده‌اند بلافاصله از بین ببرید.

در اینجا به ذکر چند بیماری شایع گیاهان و منبع آنها، راههای مبارزه و علائم بیماری می‌پردازیم:

چنانچه گیاه به باکتری آلوده شود، پژمرده می‌گردد. رشد این گیاهان متوقف و روی بافتهای آنها، بر روی ریشه، ساقه، برگها یا گلها، دیده می‌شود. خم شدن و زرد شدن برگها نیز نشان وجود باکتری بر روی گیاه است. اغلب «بگونیا» و انواع مختلف کاکتوس به این بیماری مبتلا می‌شوند. استفاده از باکتری‌کشها تنها به پیشگیری از بروز عفونت میکروبی در گیاهان کمک می‌کند. برای جلوگیری از عفونی شدن گیاه آن را در مکانی خشک و خوش هوا قرار دهید. گیاهان بیمار را بلافاصله از بین ببرید و هرگز از دانه یا قلمه‌های آنها استفاده نکنید.

بیماریهای قارچی نیز تأثیری مشابه به عفونتهای میکروبی بر روی گیاهان دارند. عامل این بیماریها انگلهای نخ مانندی است که بر روی گیاه دیده می‌شود و پس از مدتی کوتاه به صورت لکه‌هایی درمی‌آید. قارچها هم بر روی ریشهٔ گیاهان و هم بر روی قسمتهایی که در بالای زمین رشد می‌کنند تأثیر می‌گذارند. همانند باکتریها، تنها راه مبارزه با قارچها نیز پیشگیری از آنها است. گیاه را با استفاده از قارچ‌کشها سم‌پاشی کنید و سپس آن را بلافاصله از بین ببرید.

از بین شایعترین عفونتهای قارچی می‌توان سفیدک حقیقی و سفیدک آشکار را

نام برد. حتی کارشناسان نیز قادر نیستند این بیماریها راکه در هر دوی آنهاگردی نقره‌ای رنگ روی سطح گیاه را می‌پوشاند از یکدیگر تشخیص دهند. در سفیدک حقیقی برگها جمع می‌شوند و در سفید آشکار می‌ریزند. سفیدک حقیقی در اثر کمبود نور و یا وجود نیتروژن بیش از اندازه در کود گیاه و سفیدک آشکار بر اثر رطوبت بیش از حد در هوا و خاک پدید می‌آیند.

گیاهانی که دارای پیاز، ساقهٔ زیرزمینی و ریشهٔ هوایی هستند در معرض ابتلا به گندیدگی ریشه قرار دارد. در اثر این بیماری، بر روی ریشهٔ گیاه نقاطی تیره و تقریباً سیاه رنگ پدید می‌آید که بعدها مرطوب و فاسد می‌شود. این گیاهان پژمرده شده و می‌میرند.

گندیدگی ساقه که اغلب با قارچ گرفتگی اشتباه گرفته می‌شود، بر اثر رطوبت بیش از حد و عموماً تنها بر روی قسمتهایا مردهٔ گیاه پدید می‌آید. در صورتی‌که میزان عفونت گیاه کم باشد، برگهای خالدار آن را بکنید و سپس آن را با ترکیبات مس سمپاشی کنید. این عمل سبب می‌شود تاگیاه به زندگی خود ادامه دهد. این بیماری مختص سیکلمن و بنفشه آفریقایی است.

گاهی اوقات بر روی برگهای گیاهان آپارتمانی لکه‌هایی به چشم می‌خورد. اما این لکه‌ها همیشه علامت بروز بیماری در گیاه نیست. این لکه‌ها اغلب بر اثر سوختگی ناشی از نور شدید آفتاب یا قطرات آب بوجود می‌آید. اما ممکن است دلیل آن عفونتهای قارچی‌ای نیز باشد که تشخیص آن برای کارشناسان نیز مشکل است. قارچهای انگلی نقاطی تقریباً نارنجی رنگ را در زیر برگهای گیاه پدید می‌آورند که بعدها این نقاط تبدیل به لکه‌هایی می‌شوند که نشان بیماری زنگ است. نقاط قرمز زیر سطح برگها و همچنین بر روی پیازها و ساقهٔ گلها علامت سوختگی این گیاه است. اما اگر بعدها رنگ این نقاط سیاه شود، گیاه مبتلا به بیماری شده است. در همهٔ این موارد گیاه را با محلول مس و سولفور سمپاشی کنید و آن را از اتاق بیرون ببرید. زخمهای روی ساقهٔ گیاه خود به خود بهبود می‌یابد. بیماریهای ویروسی که از طریق بقایای حیوانی درون خاک منتقل می‌شوند برای همهٔ گیاهان خطر بزرگی محسوب می‌گردند. علائم این بیماریها کاهش شدید رشد و تغییر عمده در رنگ گیاه است.

برای درمان گیاهان بیمار راهی وجود ندارد اما برای پیشگیری از آسیبهای بیشتر

این گیاهان را به بیرون منزل ببرید و فوراً بسوزانید.

از جمله بیماریهای ویروسی می‌توان از تاخوردگی برگ، پیچیدگی برگ و بیماری موزائیک نام برد که در آن لکه‌هایی روشن و تیره بر روی برگها دیده می‌شود. تنها کاری که می‌توان در مورد بیماریهای ویروسی انجام داد کنترل آفات گیاهی ناقل آنها است. این کار را می‌توان یا با استفاده از حشره کشها و با برداشتن آفت از روی گیاه (با دست) انجام داد.

علاوه بر بیماریهای فوق‌الذکر تعدادی از حشرات زیان‌آور به عنوان آفات گیاهی به گیاهان آپارتمانی حمله‌ور می‌شوند، از جمله:

۱ ـ **آفات مکنده:** این آفات با حمله به اندامهای گیاهی مانند ساقه و ریشه و با مکیدن شیرهٔ گیاه سبب تضعیف و از بین رفتن گیاه می‌شوند. مانند: مگس سفید، شته، کرم ریشه، عنکبوت قرمز و غیره.

۲ ـ **آفاتی که از اجزای گیاهی تغذیه می‌کنند** شامل: مورچه‌ها، چوبخوارها، کرمهای برگخوار و نماتدها.

برای مبارزه با آفات و امراض مذکور با بررسی دقیق و کارشناسانه نسبت به رفع آنها می‌توان اقدام کرد.

مراقبت از گیاهان به هنگام سفر

هر سال هنگامی‌که تصمیم می‌گیرید تا برای گذراندن تعطیلات به سفر بروید با همان مشکل همیشگی مواجه می‌شوید: «در طول سفر گیاهانم را به چه کسی بسپارم؟» از این‌رو در اینجا به ذکر نکاتی چند در این مورد می‌پردازیم تا با استفاده از آنها بتوانید گیاهان خود را مدت شش تا هشت هفته تازه و سر حال نگهدارید.

ابتدا گیاه را در یک لگن قرار داده و به آن مقدار زیادی آب دهید سپس آن را در کیسه‌ای پلاستیکی که سر آن را شل بسته‌اید بگذارید. در این محفظه رطوبت تا مدتها حفظ می‌شود و اگر مقداری کود مایع هم در آب آن بریزید گیاه دچار گرسنگی نخواهد شد. با وجودی‌که نمی‌توان با همهٔ گیاهان آپارتمانی بطور یکسان رفتار کرد. تنها کافی است که گلدان و انتهای ساقهٔ آن را در یک کیسهٔ پلاستیکی بزرگ قرار داده و آن را به دور ساقه گره بزنید. (عکس شمارهٔ ۱)

گیاهان آپارتمانی مقاومتر را در یک لگن و در بالکن آن هم در مکانی که در معرض باد و نور خورشید نباشد قرار دهید. سطح این لگن را با لایه‌ای به ضخامت ۸ ـ ۵ سانتی‌متر از خاک رس بپوشانید و این خاک را با آب اشباع نموده و بدان کود مخصوص گیاهان بیفزائید.

چنانچه گلدانهای سفالی را داخل این ماده قرار دهید این گلدانها آب و مواد غذائی محلول را از طریق دیواره‌های متخلخلشان جذب می‌کنند. گلدانهای سفالی و پلاستیکی نیز مواد غذایی را از راه سوراخ زه کششان می‌مکند.

یکی دیگر از روشهای متداول این است که گلدان را در بالای لگنی قرار دهید طوری که زیر آن دقیقاً در بالای محلول مغذی قرار بگیرد. سپس پارچه‌ای را که جاذب‌الرطوبه باشد داخل سوراخ گلدان فرو کنید تا همانند فیلتر آب و مواد غذائی را بمکد. همچنین می‌توانید یک یا دو فتیله را در خاک گلدان کردد و سپس سر دیگر آن را درون محفظه‌ای پر آب قرار دهید، اگر این محفظه را در کنار گلدان و هم ارتفاع با آن بگذارید آب آرام آرام به خاک گلدان منتقل می‌شود. این کار هرگز جای آب دادن را برای گیاه نمی‌گیرد اما لااقل مانع از خشک شدن و در نتیجه مردن آن می‌شود. (عکس شمارهٔ ۲)

در زمستان مراقبت از گیاهان به هنگام سفر مشکلتر است. یکی از راههای ساده و مؤثر محافظت از گیاهان در برابر بی‌آبی و خشکی این است که دور گیاه و گلدان را با چند ورق روزنامه بپوشانید، طوری‌که فقط سر گیاه بیرون باشد.

گیاه از هوای خشک ناشی از حرارت مرکزی بیشتر از سرما رنج می‌برند بنابراین لازم است تا وسایل گرمازا را خاموش کنید، مگر اینکه بتوانید به طریقی دیگر رطوبت لازم را تأمین نمائید. هوای سرد خشک به اندازهٔ هوای گرم خشک خطرناک نیست.

آبوتیلون Abutilon

گیاهی کوچک، گلدار و مختص نواحی گرمسیری که دارای گونه‌های پیوندی و رنگارنگ بسیاری است. تعدادی از گونه‌های این گیاه، بعنوان گیاه آپارتمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد. (*عکس شمارهٔ ۳*)

مکان: این گیاه به مکانی با نور کافی و گرم نیازمند است، در غیر این صورت بهتر است آن را در هوای آزاد نگهدارید.

ارتفاع: تا ۱ متر

فصل گلدهی: تابستان

تکثیر: از طریف قلمه زدن یا کاشت دانه.

گونه‌های وحشی این گیاه که در کشورهای مدیترانه‌ای و در آمریکای جنوبی می‌رویند به اندازهٔ گونه‌های پیوندی آن رنگارنگ نیست. این گیاهان بیشتر از ۱ متر رشد می‌کنند و دارای گونه‌های رونده و آویز است.

گونه‌ها: این گیاه علاوه بر گونه‌های پیوندی دارای دو گونه حقیقی نیز هست. Abutilon Striatum گیاهی است رونده با گلهایی نارنجی رنگ و منگوله‌ای شکل که به صورت تک تک بر روی محور برگ رشد می‌کنند. واریتهٔ «Thompsonii» آن دارای برگهایی است با رگه‌هایی زرد رنگ. Abutilon megapotamicum گیاهی است آویز با برگهایی باریک و گُوِه شکل. گلهای زیبای آن بصورت تک تک تقریباً در تمام طول سال می‌رویند.

کشت: گیاه آبوتیلون هوای تازه را دوست دارد. این گیاه در کنار پنجرهٔ باز بهتر رشد می‌کند امّا نسبت به خشکی حساس است. در فصل تابستان، آبوتیلون را در هوای آزاد

قرار دهید اما با شروع سرما آن را به درون خانه برگردانید. این گیاه به نور، محیط خنک و دمای حداقل ۱۲° سانتی‌گراد نیاز دارد. پس از پایان فصل گلدهی، دیگر به گیاه کود ندهید و آن را خشک نگهدارید. در فصل بهار گلدان آن را عوض و گیاه را هرس کنید.

تکثیر: برای قلمه زدن، نوک برگهای گیاه را به طول ۱۰ ـ ۵ سانتی‌متر ببرید. این قلمه‌ها برای ریشه زدن به گرما و رطوبت در فصل بهار نیازمندند. گلدانی را پر از خاک شنی کنید، سپس روی خاک را با خرده شیشه بپوشانید تا خشک نشود، آنگاه قلمه‌ها را به ارتفاع ۲ سانتی‌متر در خاک بکارید. گیاهچه‌ها پس از ریشه زدن رشد می‌کنند و به آنها خوب آب دهید. این گیاهچه‌ها در اتاقی با دمای ۱۸° سانتی‌گراد یا در گرمای نور خورشید بهتر رشد می‌کنند. مراقب باشید تا دچار بی‌آبی نشوند.

آکالیفا Acalypha

این گیاه، گیاهی است آپارتمانی، با برگهایی زینتی که در یک گونهٔ آن گلهایی زیبا نیز دیده می‌شود. (*عکس شمارهٔ ۴*)

مکان: این گیاه به مکانی الزاماً آفتابگیر و گرم، رطوبت بالا و خاک آمیخته با شن و رس نیازمند است.

ارتفاع: تا ۳ متر.

فصل گلدهی: زمستان تا اواخر پائیز.

تکثیر: از طریق قلمه زدن.

گیاه (آکالیفا) متعلق به خانواده‌ای است که حدود ۴۰۰ گونهٔ آن در کشورهای گرمسیری و نیمه‌گرمسیری جهان شناخته شده است.

گونه‌ها: تنها یکی از گونه‌های این گیاه، به نام Acalypha hispida دارای گلهایی زیبا است. این گیاه گلهایی آویزان به طول ۵۰ سانتی‌متر دارد که نام «دم گربه‌ای» از آنها گرفته شده است.

Acalypha Wilkesiana را تنها بخاطر داشتن برگهایی رنگارنگ پرورش می‌دهیم. گلهای آن چنان کوچکند که در مقابل برگهای آن تقریباً نامرئی‌اند. این گونهٔ

متعلق به دریای جنوب دارای گونه‌های پیوندی بسیاری است. زیباترین آنها عبارتند از واریته‌های:

«Marginata» برگهایی زیتونی رنگ با کناره‌های صورتی؛ «Musaica» برگهایی با نقاط قهوه‌ای مایل به سبز، قرمز تیره و نارنجی؛ و «Obovata» برگهایی به رنگ سبز تیره و دور نارنجی.

کشت: برای آنکه برگهای این گیاه، رنگهای زیبای خود را حفظ کنند، لازم است تا گیاه را در محیطی با نور کافی که در عین حال در معرض نور خورشید نیز نباشد قرار دهید. Acalypha hispida در نیم سایه بهتر رشد می‌کند. هوا نباید بیش از اندازه خشک و دما نیز پایینتر از ۱۶° سانتی‌گراد باشد.

خاک شنی آمیخته با رس را مرطوب نگهدارید. از بهار تا اواخر تابستان ماهی دو بار به گیاه کود دهید. بهتر است گیاهان مسن‌تر را گاهی اوقات هرس کنید. گلهای خشک شده را بکنید.

تکثیر: قلمه را در خاک شنی که روی آن شیشه باشد قرار دهید. زمان کاشت قلمه‌های Acalypha hispida از تابستان تا زمستان است. گونه‌های پیوندی Acalypha wilkesiana را می‌توان در تمام طول سال تکثیر کرد. گاهی اوقات نوک قلمه‌ها را ببرید.

آچمنز Achimenes

این گیاه یک گیاه آپارتمانی چند ساله و گلدار است. (عکس شمارهٔ ۵)

مکان: این گیاه به مکانی گرم و پر نور و خاک معمولی باغچه نیازمند است.

ارتفاع: ۵۰ ـ ۲۰ سانتی‌متر

فصل گلدهی: تابستان و پائیز

تکثیر: از طریق کاشت غده

این گیاه دارای گونه‌های پیوندی بسیاری است. گلهای تخت آن بر روی محور برگها رشد می‌کنند و گلبرگهای رنگارنگ این گیاه از نوک لوله‌ای باریک آویزانند.

گونه‌ها: گیاه Achimenes grandiflora تا ۵۰ سانتی‌متر رشد می‌کند. برگهای

بزرگ آن کمی کرکدار و زیر آن قرمز است. گلهای آن نیز قرمز رنگند. Achimenes longiflor بیشتر از ۱۰ سانتی‌متر رشد نمی‌کند و دارای برگهایی است نوک تیز و کوچک و گلهای بزرگ. این گلها به رنگ قرمز مایل به آبی و مرکز آنها زرد است.

کشت: بهتر است «آچمنز» را در مکانی با نور کافی و دمای ثابت °۱۸ سانتی‌گراد نگهدارید. تقریباً تا انتهای فصل گلدهی این گیاه، آن را خوب آب دهید. وقتی فصل گلدهی پایان یافت و برگها خشک شد ساقه را درست از سطح خاک در بالای زمین ببرید، امّا ریزومهای زرد رنگ را داخل گلدان باقی بگذارید.

تکثیر: در فصل بهار یا تابستان: ریزومهایی به طول ۵ سانتی‌متر، از این گیاه ببرید و هشت تا ده تکه از آن را در گلدانی متوسط و پر از شن قرار دهید. در ابتدا قلمه‌ها را زیاد آب ندهید و سپس میزان آب آنها را بیشتر کنید. پس از یک ماه دو هفته یک بار به آنها کود دهید.

آدیانتوم Adiantum

این گیاه، یک گیاه آپارتمانی همیشه سبز است. ***(عکس شمارهٔ ۶)***

مکان: این گیاه به مکان سایه و خاک باغچه که کمی هم اسیدی باشد نیاز دارد.

ارتفاع: ۳۰ تا ۶۰ سانتی‌متر

تکثیر: از طریق تقسیم

«آدیانتوم» در همه جای دنیا یافت می‌شود. گونه‌های مقاوم این گیاه در نزدیکی قطب و در عین حال در موطن اصلی‌شان یعنی جنگهای گرمسیری و پر باران آمریکای جنوبی دیده می‌شوند. این گستردگی تغییرات قابل توجهی را در ظاهر گونه‌های متفاوت این گیاه پدید آورده است، اما همهٔ آنها برگهایی براق و به رنگ قهوه‌ای تیره دارند.

گونه‌ها: Adiantum macrophyllum گونه‌ای است خاص با برگهایی بزرگ که در ابتدا قرمزند و سپس سبز می‌شوند.

Adiantum raddianum، گونه‌ای است با واریته‌های گوناگون که به شکل بوته‌ای زیبا است. برگهای بلند و پَر مانند آن که بیشتر به رنگ سبز روشن و سبز مایل به زرد

هستند، بر روی ساقه‌هایی بلند رشد می‌کنند.

واریته‌های مشهور این گیاه عبارتند از:

«Brillantelse» با برگهایی که در ابتدا قرمز و قهوه‌ای است.

«Fragrantissimum» با برگهایی بلند، باریک و به رنگ سبز تیره.

«Gracillimum» با برگچه‌هایی کوچک و زینتی.

کشت: گیاه آدیانتوم را در اوایل بهار تا پائیز و در داخل منزل با آب فاقد آهک آب دهید. این گیاه به محیط گرم و رطوبت بالا نیازمند است و در خاک خشک برگهای خود را از دست می‌دهد. چنانچه هوا به اندازهٔ کافی مرطوب نباشد نوک برگهای آن خشک می‌شود.

تکثیر: گیاهان مسن‌تر را از طریق تقسیم، تکثیر کنید. تکثیر این گیاه از طریق کشت هاگ نیز ممکن اما مشکل است.

آکمه‌آ Aechmea

این گیاه یک گیاه آپارتمانی چند ساله است که گل آذینی بسیار زیبا دارد. (عکس شمارهٔ ۷)

مکان: این گیاه به مکانی گرم، پُر نور و دمایی ثابت نیاز دارد. امّا از نور مستقیم خورشید بیزار است.

ارتفاع: تا ۱۸ سانتی‌متر

فصل گلدهی: بهار تا اواخر پائیز

تکثیر: این گیاه که گیاهی است خانگی مانند گونه‌های وحشی آن که در جنگلهای برزیل بر روی شاخه‌های درختان زندگی می‌کنند، نیازمند گرمای ثابت، نور و رطوبت است.

بدون شک آکمه‌آ یکی از زیباترین گیاهان خانگی است. برگچه‌های صورتی رنگ به صورت خوشه‌ای بر روی ساقهٔ بلند آن می‌رویند. در میان این بخشها، گلهای بنفش، قرمز و زرد رنگی که عمر کوتاهی دارند بوجود می‌آیند. اگر چه زمان رویش گل در این گیاه

کوتاه است امّا برگچه‌های زیبای آن تا ماهها باقی می‌مانند.

گونه‌ها: گلهای زیبای Aechmea chantinii به آن زیبایی خاصی می‌دهند. این گلها که به رنگ قرمز آتشی و زرد هستند، نزدیک یکدیگر و بر روی ساقه‌های شاخه‌دار رشد می‌کنند. بر روی برگهای روزتهای جامی شکل که طولشان به ۵۰ سانتی‌متر می‌رسد طرحی از نوارهای سبز و نقره‌ای به چشم می‌خورد. برگهای Aechmea caudata دارای لبه‌هایی دندانه‌دار است و گلهای زیبا در بین برگچه‌های آن می‌رویند.

Aechmea fasciata (که در گلفروشیها به نام Billbergia rhodocyanea عرضه می‌شود) تأثیری شگفت‌انگیز بر هر بیننده دارد. این زیبایی بخاطر رگه‌های خاکستری رنگ روی برگهای آن است. همچنین این برگها دارای لبه‌هایی دندانه‌دار و کناره‌های آن دارای لبه‌هایی تیره رنگ می‌باشند. برگچه‌های خاردار این گیاه بر روی گل آذین گلهای کوچک و بنفش دیده می‌شوند.

Aechmea fulgens یکی از بزرگترین گونه‌های این تیره است. برگهای روزتهای جامی شکل آن تا ۵ سانتی‌متر پهنا و ۴۰ سانتی‌متر طول دارند. این برگها از سمت بالا تا میان برگ با نقاطی خاکستری رنگ نقطه‌گذاری شده‌اند و نوک آنها به رنگ سبز ـ آبی است. واریتهٔ Achmea fulgens دارای رنگهایی متنوع است. برگهای آن زیتونی رنگ و زیر آنها قرمز ـ بنفش است و درخششی خاکستری دارد. نوک گلهای آن آبی رنگ است.

Aechmea miniata جای کمتری را بر روی لبهٔ پنجرهٔ شما اشغال می‌کند. رشد آن کندتر و برگهایش باریکتر است.

کشت: Aechmea باید در دمایی ثابت و مکانی گرم نگهداری شود. این گیاه به هوای گرمسیری نیازی ندارد ولی حداقل دمای محیط آن نباید از ۱۵° سانتی‌گراد کمتر باشد. بهتر است این گیاه را در هنگام گل دادن در دمای ۱۸° سانتی‌گراد نگهدارید. این گیاه از جملهٔ گیاهانی است که دیر از بین می‌روند و حتی در دمای خشک ناشی از حرارت مرکزی اتاق نیز خشک نمی‌شود. این گیاه را بر روی لبهٔ پنجره قرار دهید تا بتواند نور لازم را بدست آورد، امّا نباید در معرض نور مستقیم خورشید نیمروز قرار گیرد. این گیاه را با آبی که دمای آن با دمای اتاق یکی است آب دهید. امّا در زمستان میزان آب آن را کمتر کنید. باید خاک این گیاه را مرطوب امّا نه بسیار خیس نگهدارید. این کار را تا زمانی که

رویش گل قطع نشده است ادامه دهید. روزتهای جامی شکل برگها را با آب بشوئید.

تکثیر: بطور کلی از یک روزت برگ تنها یک گل آذین بوجود می‌آید و با از بین رفتن آن گل گیاه از بین می‌رود. اما در عین حال روزتهای جدیدی هم در پای گیاه مسن تشکیل می‌شود. معمولاً نمی‌توان با استفاده از این جوانه‌ها به تکثیر گیاه پرداخت امّا می‌توان یک بار این کار را امتحان کرد. بگذارید گیاه در همان مکان خود به رشد ادامه دهد، سپس یک یا دو روز صبر کنید تا خشک شود و بعد آن را در یک بستر بذر فاقد آهک بکارید.

آچیانتوس Aeschynanthus

این گیاه یک گیاه همیشه سبز زینتی و آویز است که رشد و پرورش آن بسیار مشکل می‌باشد. *(عکس شمارهٔ ۸)*

مکان: این گیاه به مکانی بسیار گرم، سایه و رطوبت بالا نیاز دارد. می‌توانید آن را در یک گلدان آویز و یا یک سبد قرار دهید.

ارتفاع: تا ۵۰ سانتی‌متر

فصل گلدهی: تابستان و پائیز

تکثیر: از طریق قلمه زدن

گونه‌های مختلف این گیاه در موطن خود که مناطق گرمسیری آسیا است دارای گلهایی به رنگ قرمز روشن و اغلب زرد و نارنجی است. این گلها در انتهای غلافهایی باریک و آویزان که پرچمهایی بلند نیز دارند به صورت دسته‌ای یا تک تک می‌رویند. متأسفانه پرورش اکثر گونه‌های این گیاه بسیار مشکل است. این گیاهان تنها در دمای بالاتر از ۲۲° سانتی‌گراد گل می‌دهند و اگر دما پائین‌تر از این میزان باشد گلهایش می‌ریزند.

گونه‌ها: از مشهورترین گونه‌های این گیاه می‌توان Aeschynantus Pulcher را نام برد که دارای گلهای خوشه‌ای قرمز رنگ است. برگهای بیضی شکل و نزدیک به هم این گیاه تا ۵ سانتی‌متر رشد می‌کند.

Aeschynanthus marmoratus دارای گلهایی سبز رنگ است. طول برگهای خاردار این گیاه ۱۰ سانتی‌متر و نوک آنها به رنگ سبز روشن و در زیر قرمز رنگ است.

گونهٔ Aeschynanthus Speciosus دارای خوشه‌هایی است که هریک تا دوازده گل می‌دهند. گلبرگهای زرد ـ قرمز و پرچمهای پیش آمدهٔ آنها توجه همگان را به خود جلب می‌کند.

کشت: گونه‌های Aeschynanthus در خاک مخلوط با تورب و خزه و همچنین رطوبت بالا بهتر رشد می‌کند. در تابستان دمای این گیاه نباید از °۲۲ سانتی‌گراد کمتر باشد، امّا در مواقع دیگر می‌توانید آن را در دمای °۱۸ ـ ۱۶ سانتی‌گراد نگهدارید. اگر دمای محیط این گیاه در تمام طول سال یکسان باشد گل نخواهد داد. این گیاه را با آب ولرم آب بدهید و گاهی اوقات آبپاشی کنید. در طول زمستان خاک آن را تقریباً همیشه خشک نگهدارید.

تکثیر: برای تکثیر این گیاه، در فصل بهار قلمه‌ای به طول ۵ سانتی‌متر از آن جدا کنید. سپس آن را در گلدانی که دارای خاک شنی مخلوط با تورب باشد بکارید. لازم است دمای محیط بین °۳۰ ـ ۲۵ سانتی‌گراد باشد. این قلمه‌های جدید در فاصلهٔ دو تا سه هفته ریشه خواهند زد. سپس گیاه جوان را از فصل بهار به بعد در خاک بکارید.

آلاماندرا Allamandra

این گیاه، یک گیاه خانگی رونده و همیشه سبز با گلهایی بسیار زیباست. **(عکس شمارهٔ ۹)**

مکان: این گیاه به مکانی با نور کافی و آفتابی و رطوبت بالا نیازمند است. و در ضمن نسبت به خشکی و بی‌آبی حساس است.

ارتفاع: با استفاده از قیم، تا ۲ متر

فصل گلدهی: بهار تا آخر پائیز

تکثیر: از طریق قلمه زدن و کاشت بذر.

موطن اصلی این گیاه برزیل است. این گیاه به شرایط گرما و رطوبت بالا که همانند

تکثیر: از طریق تقسیم یا کاشت بذر.

اولین گونه‌های این گیاه زینتی در اواسط قرن گذشته از جنگلهای نواحی پر باران آمریکای مرکزی و جنوبی به اروپا آورده شده است.

تکثیر گونه‌ها: از میان چندین گونهٔ مختلف این گیاه گرمسیری تنها دو نوع آن حائز اهمّیت است: گل فلامینگوی بزرگ (Anthurium andreanum) و گل فلامینگوی کوچک (Anthurium scherzerianum).

گل فلامینگوی بزرگ دارای برگهایی است به شکل قلب و طول ۲۰ سانتی‌متر که بر روی ساقه‌ای به طول یک متر می‌رویند. گل آذین زیبای آن از یک «اسپات»[1] به طول ۱۵ ـ ۱۰ سانتی‌متر و محوری سفید یا سبز مایل به زرد تشکیل شده است که گلهایی بسیار کوچک روی آن می‌رویند. «اسپات» معمولاً قرمز رنگ است امّا به رنگهای نارنجی، سفید یا نقطه نقطه هم دیده می‌شود.

گل فلامینگوی کوچک دارای اسپاتهاتی کوچکتر، میله‌هایی خمیده و معمولاً قرمز رنگ است.

کشت: آنتاریوم به مکانی با نور کافی که در عین حال در معرض نور خورشید نیز نباشد نیازمند است. پنجره‌ای که مشرف به شمال یا شرق باشد از همه بهتر است. دمای اتاق نباید نوسان‌دار و یا پایینتر از ۱۵° سانتی‌گراد باشد. این گیاه در خاک بذر یا مخلوطی از خاک برگ یا تورب بهتر رشد می‌کند. کف گلدان را نیز یک لایه سنگریزه بریزید. در هر صورت از هر خاکی که استفاده می‌کنید، آن خاک می‌بایست متخلخل و زهکشی شده باشد.

این گیاه را تنها با آب ولرم قبلاً جوشیده، آب دهید. از آنجایی که آنتوریوم بی‌وقفه و در تمام طول سال گل می‌دهد لازم است آن را هر ۱۲ یا ۱۴ روز یک بار البته به غیر از زمستان، با استفاده از کود مایع یا کود معمولی، کود داد. گلدان فلامینگوی بزرگ را هر چند سال یک بار عوض کنید و آن را طوری در گلدان جدید بکارید که برگهای بالینی آن درست بالای خاک باشد.

تکثیر: گیاهان مسن را از طریق تقسیم و یا جدا کردن شاخه‌های فرعی ریشه‌دار

1. Spathe

شرایط گلخانه‌ای است علاقمند است. آلاماندرا از بهار تا پائیز بطور بی‌وقفه گل می‌دهد. یکی از گونه‌های این گیاه که از آن می‌توان به عنوان گیاه آپارتمانی استفاده کرد Allamandra Catharica است که بوته‌ای است رونده با برگهایی شبیه برگ بو. قطر گلهای طلایی رنگ آن به ۵ سانتی‌متر می‌رسد. همچنین گلهای زرد رنگ واریتهٔ «Grandiflora» ۱۰ سانتی‌متر پهنا دارند. از این گلها بزرگتر، گلهای واریتهٔ «Hendersonii» است که برگی زرد رنگ دارند و بر روی برگهای چرمی مانند آن نقاطی روشن دیده می‌شود.

کشت: با وجودی که allamanda در زمان گلدهی به نور خورشید نیاز دارد امّا لازم است تا در دوران استراحت این گیاه که فصل زمستان است در سایه نگهداشته شود. حتی در آن زمان نیز، گیاه به گرمای زیاد و رطوبت نیازمند است. برای تقویت و رشد بیشتر گیاه می‌توان از شبکه‌های سیمی یا حصار استفاده کرد تا گیاه روی آنها بخزد و بالا رود. لازم است تا بعد از اتمام دورهٔ گلدهی گیاه ساقهٔ بلند گیاه ضعیف شده را کوتاه کرد، تا گیاه بیشتر رشد کند و انبوهتر شود. در اواخر بهار و تابستان هر هفته به این گیاه کود بدهید.

تکثیر: تکثیر این گیاه از طریق کاشت بذر ممکن امّا مشکل است. امّا تکثیر از طریق قلمه‌زدن موفقیت‌آمیزتر است. این قلمه‌ها را زیر شیشه در دمای حدود ۲۵° سانتی‌گراد نگهدارید.

آنتاریوم Anthurium

این گیاه یک گیاه چند ساله و آپارتمانی است که گلهایی بسیار زیبا دارد. **(عکسهای ۱۰، ۱۱ و ۱۲)**

مکان: این گیاه به مکانی با نور کافی که در عین حال آفتابگیر هم نباشد نیازمند است.

ارتفاع: تا ۴۵ سانتی‌متر

فصل گلدهی: تمام فصول

تکثیر کنید. تکثیر این گیاه از طریق کاشت بذر نیز امکان‌پذیر امّا مشکل است.

آفلاندرا Aphelandra

این گیاه یک گیاه آپارتمانی همیشه سبز با برگها و گلهایی فوق‌العاده زیبا است. *(عکس شمارهٔ ۱۳)*

مکان: این گیاه به مکانی سایه و گرم با رطوبت بالا نیازمند است.

ارتفاع: ۶۰ ـ ۲۰ سانتی‌متر

فصل گلدهی: تابستان تا زمستان

تکثیر: از طریق قلمه زدن

از میان گونه‌های متنوع Aphelandra که موطنشان جنگلهای آمریکای جنوبی و مرکزی است، تنها یکی از آنها را به نام Aphelandra Squarrosa که یکی از مشهورترین گیاهان آپارتمانی است پرورش می‌دهیم. برگهای این گیاه بیضی شکل و نوک تیز است و طول آنها به ۲۵ سانتی‌متر می‌رسد. رنگ این برگها سبز و روی آنها طرحهایی به رنگ سفید و نقره‌ای دیده می‌شود. در میان برگچه‌های این گیاه گلهایی زرد و کوچک تشکیل می‌شود.

کشت: Aphelandra گیاه پر زحمتی است. این گیاه به محیط مرطوب و گرم با نور کافی نیازمند است، امّا در عین حال نباید در معرض نور مستقیم خورشید قرار بگیرد. خاک این گیاه باید متخلخل و غنی از مواد مغذی باشد. تا زمان گلدهی هر دو هفته یک بار به این گیاه گل دهید. مناسبترین دما برای این گیاه بین °۲۵ ـ ۱۸ سانتی‌گراد است. بهتر است آن را هر روز آبپاشی کنید. زمانی که گیاه گل می‌دهد بتدریج به آن آب دهید و دیگر آبپاشی نکنید. این گیاه چهار تا شش هفته بعد از گل دادن به محیطی خنک و آب کمتر نیاز دارد و نباید به آن کود داد.

پس از سپری شدن دوران استراحت این گیاه، ۱۰ سانتی‌متر از ساقهٔ آن را کوتاه کنید و پس از کم کردن ریشه در گلدان جدید بکارید. گیاه را ابتدا کمتر و سپس بیشتر آب دهید. چهار هفته پس از آنکه گیاه را در گلدان جدید کاشتید به آن کود دهید.

تکثیر: Aphelandra را می‌توان از طریق بریدن جوانه‌های فوقانی آن هم به طول ۱۵ ـ ۱۰ سانتی‌متر و همچنین بوسیلهٔ قلمه برگهای جوانه‌دار آن تکثیر کرد. ریشهٔ این قلمه‌ها را در خاکی که مخلوطی از شن و تورب باشد و ترجیحاً در فصل بهار بکارید. جای گرم برای رشد این گیاه جوان ضروری است. برای حفظ دما و رطوبت، این گیاه جوان را در شیشه نگهدارید.

آرئوکاریا Araucaria ـ کاج مطبق

این گیاه، گیاهی است آپارتمانی و همیشه سبز که دارای برگهایی سوزنی شکل است. (*عکس شمارهٔ ۱۴*)

مکان: این گیاه به مکان خنک و سایه‌دار و خاک شنی نیازمند است.

ارتفاع: در اتاق ۲ متر

تکثیر: از طریق کاشت بذر و قلمه‌زدن.

اصل این گیاه بوسیلهٔ کاپیتان «کوک» در جزیرهٔ «نورفلوک» واقع در اقیانوس آرام کشف شده است. این گیاه، درخت کاج زیبایی است که تا ۶۰ متر رشد می‌کند. نوع مینیاتوری آن بعنوان یک گیاه زینتی در منازل استفاده می‌شود.

بخش پایینی این ساقهٔ افراشته که طول آن به ۲ متر می‌رسد بعد از مدتی تقریباً لخت می‌شود. برای پیشگیری از این مسئله می‌توان مقداری از ساقه را برید تا موجب تحریک رشد گیاه شود. امّا در بالای ساقه برگهای سوزنی شکل این گیاه که اغلب به رنگ آبی هستند و بر روی شاخه‌هایی افقی رشد می‌کنند، برگهای زیبای درخت کاج را تشکیل می‌دهند. اما برگهای سوزنی شکل این گیاه که اغلب به رنگ آبی هستند و بر روی شاخه‌های افقی رشد می‌کنند در بالای ساقه تبدیل به برگهایا زیبای درخت کاج می‌شوند.

کشت: این گیاه به هوای مناسب که بیش از حد گرم نباشد، بیشتر از هر چیزی نیاز دارد. در تابستان این گیاه را در مکانی با نور کافی که در عین حال در معرض آفتاب هم نباشد قرار دهید. از فصل بهار تا اواخر فصل تابستان این گیاه را نه زیاد و نه کم آب دهید و

هر دو هفته یک بار کوددهی شود. از زمستان به بعد دیگر نیازی به آب دادن نیست امّا مراقب باشید که خاک آن خشک نشود. در هوای سرد، دمای محیط این گیاه را بین ۱۰ـ۷ سانتی‌گراد نگهدارید.

بطور طبیعی، تنها هر چند سال یک بار گلدان این گیاه را عوض کنید. مراقب باشید که خاک گلدان تنها تا پای ریشه بالا بیاید.

تکثیر: این گیاه را می‌توان از طریف کاشت بذر تکثیر کرد، اما آسانترین روش استفاده از شاخه‌های فرعی است. این شاخه‌ها را به طول ۸ سانتی‌متر جدا کنید و در شن یا تورب بکارید.

آسپاراگوس Asparagus ـ گردی

این گیاه، گیاهی است آپارتمانی و همیشه سبز که گاهی اوقات رونده و گاهی اوقات به صورت آویز است. گونه‌های خاصی از آن میوه‌هایی کوچک و توتی شکل تولید می‌کنند. *(شکل شمارهٔ ۱۵)*

مکان: این گیاه به مکانی سایه‌دار و نیم سایه و خاکی غنی و مقوی نیاز دارد. خاک این گیاه را همیشه مرطوب نگهدارید.

ارتفاع: تا ۲ متر

تکثیر: از طریق تقسیم یا کاشت بذر.

Asparagus (مارچوبه) را عمدتاً بعنوان یک سبزی می‌شناسیم امّا این گیاه دارای گونه‌هایی است که به دلیل کم زحمت بودن تبدیل به گیاهان آپارتمانی محبوبی شده است. تمامی این بوته‌ها و درختچه‌ها برگهایی بسیار کم رنگ دارند و بر روی این برگها، برگ مانندهایی نیز رشد می‌کند. این برگها یا سوزنی شکلند و یا بصورت برگ معمولی و تک تک یا دسته دسته در روی ساقه‌های شاخه‌دار افراشته یا آویزان رشد می‌کنند. تنها تعداد کمی از گونه‌های آپارتمانی آن گل می‌دهند. این گلها میوه‌هایی کوچک و قرمز رنگ را بوجود می‌آورند که خوراکی نیستند.

گونه‌ها: Asparagus crispus گیاهی است پیچکی یا آویز که دارای

برگ مانندهای بسیار کوچک است و از زمستان تا اوایل بهار گلهایی بسیار معطر تولید می‌کنند که جای خود را به میوه‌های توتی شکل و قرمزی می‌دهند.

Asparagus densiflorus گیاهی است آپارتمانی که هنوز با همان نام گیاه شناختی قدیمی خود یعنی Asparagus Sprengeri شناخته می‌شود. این گونه متعلق به آفریقای جنوبی است و دارای ساقه‌هایی زیبا و آویز است که بر روی آنها برگ مانندهایی نوک تیز و سوزنی شکل دیده می‌شود. این گونه را که بسیار مقاوم و کم زحمت است می‌توان در تابستان در بالکن نگهداشت.

Asporagus Scandens یک گیاه آپارتمانی مقاوم است که به دلیل داشتن برگ مانندهای کوچک، اغلب با Asparagus Crispus اشتباه گرفته می‌شود.

Asparagus Setaceus درختچه‌ای است رونده که به جای Asparagus Plumosus فروخته می‌شود. این گیاه در گلخانه بهتر رشد می‌کند. در آنجا طول آن به ۲ متر یا بیشتر می‌رسد.

کشت: Asparagus گیاهی است آویز که به مکانی با نور کافی نیاز دارد، اما نباید در معرض نور مستقیم خورشید قرار بگیرد. خصوصاً Asparagus Setaceus که در برابر آفتاب بسیار کم طاقت است. هیچیک از گونه‌های این گیاه قادر به تحمل خشکی و بی‌آبی نیست، بنابراین لازم است آن را مرتب آب دهید و آبپاشی کنید.

تمام گونه‌های این گیاه از جمله Asparagus densiflorus را باید در زمستان در دمای ۲۰° سانتی‌گراد نگهداشت.

این گیاهان به سرعت رشد می‌کنند و باید هر سال گلدان آنها را عوض کرد. خاک آن باید خاک باغچه باشد. Asparagus را در گلدان خیلی بزرگ نکارید، زیرا موجب اختلال در رشد و گلدهی آن می‌شود.

تکثیر: تکثیر Asparagus بسیار ساده است. در اوایل بهار و به هنگام تعویض گلدان، این بوته‌ها و یا درختچه‌ها را تقسیم کنید. همچنین می‌توانید در فصل پائیز در خاک مرطوب و در دمای ۲۰° سانتی‌گراد به کاشت بذر این گیاه اقدام کنید.

آسپیدیسترا Aspidistra ـ عبائی

این گیاه یک گیاه آپارتمانی همیشه سبز، مقاوم، کم زحمت و برگدار است که گلهایی به رنگ ارغوانی مایل به قهوه‌ای دارد. *(عکسهای شمارهٔ ۱۶ و ۱۷)*

مکان: این گیاه به مکانی سایه‌دار تا نیم سایه، خنک یا گرم نیاز دارد.

ارتفاع: ۳۰ سانتی‌متر.

تکثیر: از طریق تقسیم.

هیچ مسئله‌ای نمی‌تواند مانع از رشد و شکوفایی Aspidistra شود. این گیاه در یک گوشهٔ تاریک درست به همان اندازه که در بالکن باشد، رشد می‌کند. عبائی در مقابل دمای متغیر، خشکی و گرد و خاک مقاومت می‌کند و به همین خاطر است که می‌توان آن را در ورودی راهروها، سالنها و یا بر روی پیش‌خوان فروشگاهها دید.

از میان گونه‌های متعدد این گیاه که بطور وحشی در کوههای خاوردور می‌رویند تنها یکی از آنها را کشت می‌کنیم.

Aspidistra elatior دارای برگهایی مقاوم و نیزه‌ای شکل است که طول آنها به ۷۰ سانتی‌متر و عرضشان به ۱۰ سانتی‌متر می‌رسد. گلهای آن از قسمت انتهای برگهای پائینی جوانه می‌زنند و می‌شکفند. این گلها به رنگ ارغوانی مایل به قهوه‌ای هستند. زینتی‌ترین گونهٔ این گیاه که پرورش آن بسیار هم پر زحمت است گونهٔ Variegata است که دارای برگهایی با راههای سفید و زرد است.

کشت: برای یافتن شرایط مطلوب این گیاه زیاد به خود زحمت ندهید. این گیاه با هر شرایطی که دمای آن بالاتر از ۱۰° سانتی‌گراد باشد سازگار است. با این همه مناسبترین شرایط، نور درخشان و دمای بین ۱۲° ـ ۱۰ سانتی‌گراد است، در غیر این صورت طرحهای زرد و سفید روی برگهای آن پژمرده می‌شوند.

تکثیر: برای تکثیر این گیاه در اواخر زمستان و اوایل بهار، آن را به چند قسمت تقسیم کنید، طوری که هر قسمت دو یا سه برگ داشته باشد و سپس آنها را در گلدانهای جدید بکارید.

آسپلنیوم Asplenium

این گیاه، گیاهی است زینتی مناسب گرمخانه‌ها و گلخانه‌ها. *(عکس شمارهٔ ۱۸)*

مکان: این گیاه به مکانی سایه یا نیم سایه، خاک مرطوب و رطوبت بالا نیاز دارد.

ارتفاع: تا ۸۰ سانتی‌متر.

تکثیر: از طریق تقسیم یا از طریق تولید هاگ.

انواع مختلف Asplenium ـ که گیاه‌شناسان بیش از ۷۰۰ نوع آن را شناسایی کرده‌اند ـ در سرتاسر جهان یافت می‌شود. تعدادی از گونه‌های آن در کشورهای گرمسیری و در بالای درختان می‌رویند. تعدادی از گونه‌های این گیاه مرتها است که بعنوان گیاه آپارتمانی کشت می‌شوند امّا کلاً بهتر است که آن گیاه را در گلخانه‌ها نگهداشت چرا که به گرمای زیاد و رطوبت فوق‌العاده بالا نیازمند است.

گونه‌ها: Asplenium nidus تاکنون محبوبترین گونهٔ این گیاه به‌شمار می‌رود. این گیاه دارای ریزومهایی کوتاه و راست است و هنگامی که جوان است دارای برگهایی است به شکل زبان که با بالاتر رفتن سن گیاه، پهنتر می‌شود.

این گیاه در موطن اصلی خود، جنگلهای گرمسیری آفریقا، آسیا و شمال استرالیا بر روی شاخه‌های درختان بلند می‌روید. Asplenium را حتی زمانی که ریشه‌های آن در هم تنیده‌اند در گلدانی کوچک نگهدارید. این گیاه علاقهٔ زیادی به خاک سبک و بسیار مغذی دارد امّا این شرایط را از خاک معمولی باغچه نیز می‌توان بدست آورد.

از میان گونه‌های این گیاه که حساسیت کمتری دارد، می‌توان Asptenium dimorphum را نام برد. برگهای آن که طولشان به ۹۰ سانتی‌متر و عرضشان تقریباً به ۵۰ سانتی‌متر می‌رسد مثلثی شکل و کمی هم افتاده است. در قسمت فوقانی برگهای این گیاه جوانه‌هایی وجود دارد که اگر بر زمین بیفتد شروع به رشد خواهد کرد.

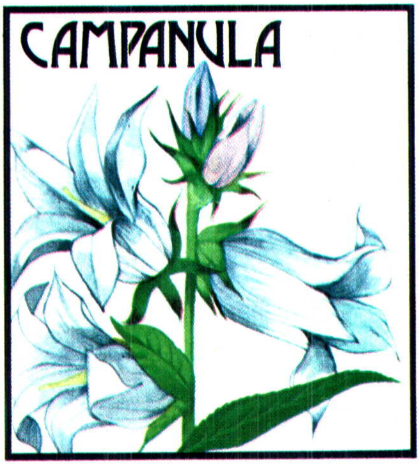
گیاهکهای جوان که تا ۶۰ سانتی‌متر رشد می‌کند، بر روی شاخه‌های آویزان Asplenium buliferum می‌رویند. این‌گونه بطور طبیعی در تمام کشورهای مناطق گرمسیری مجاور اقیانوس هند دیده می‌شود و تنها قادر است در گرمخانه‌ها به زندگی ادامه دهد.

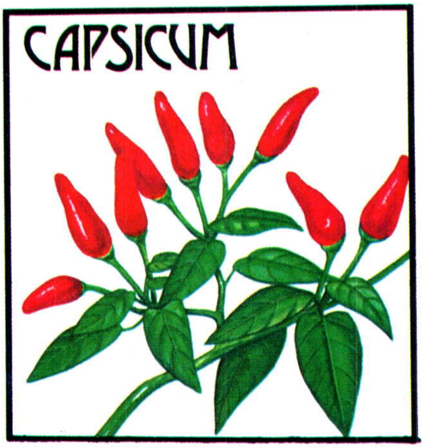
۵۳- نوعی در اسپانیا

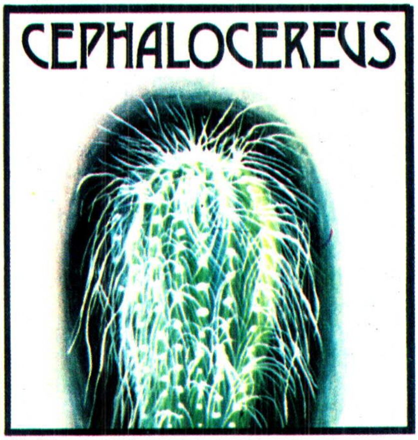
۲۸- کاملیا

۲۹- کامپانولا

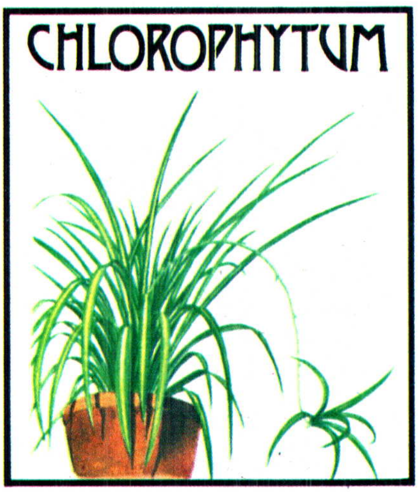
۳۰- فلفل زینتی

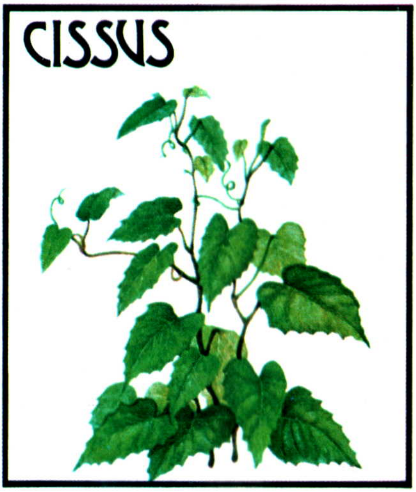
۳۱ - کاکتوس پیرمرد

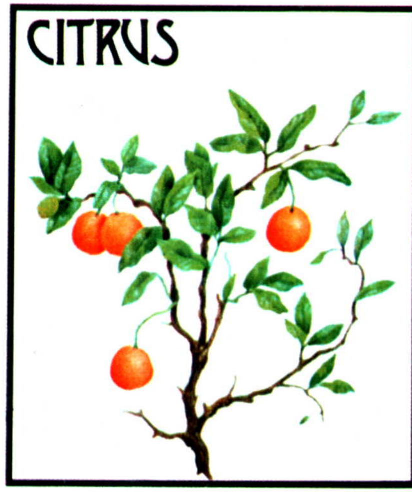
۳۲ - شامادورا

۳۳- گندمی

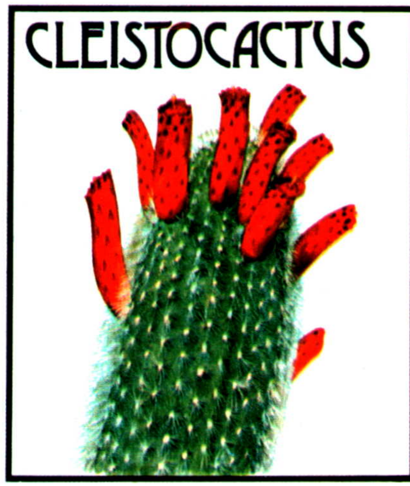
۳۴- سیسوس

۳۵- سیتروس

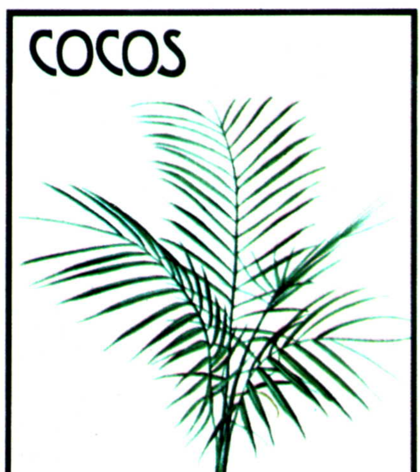
۳۶ - مرکبات زینتی

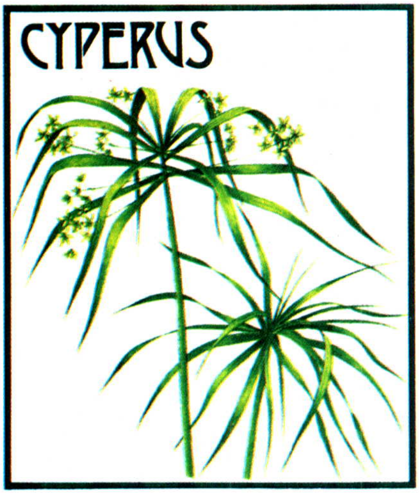
۳۷ - کلیستو کاکتوس

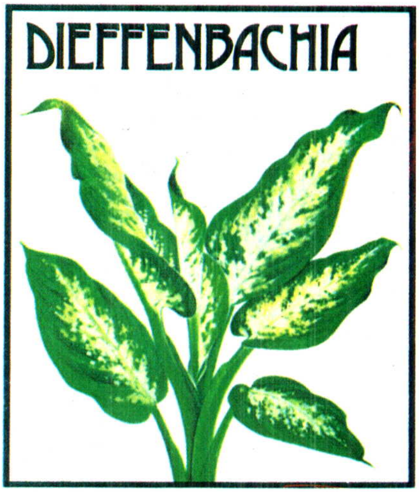
۳۸- خورشیدی

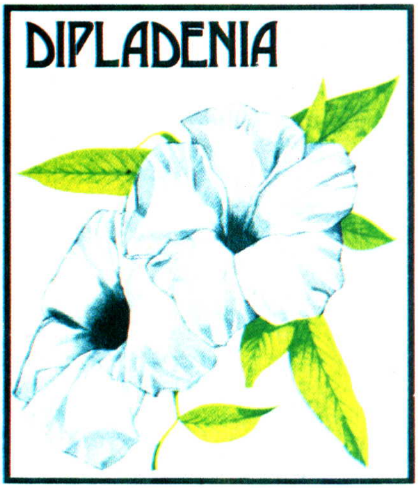
۳۹- کوکوس

۴۹- نخل مرداب

۵۰- دیفن باخیا

۵۱- دیپلادنیا

۵۲- دراسینا

دراسینای برگ بلالی

۵۴- اچوریا

۶۸ - هدرا

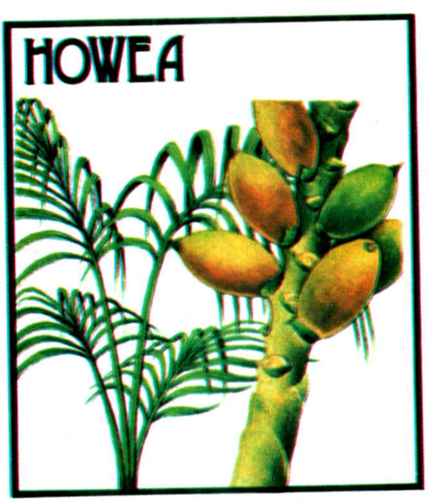
۶۹ - پاپیتال

۷۰ - هیبیسکوس

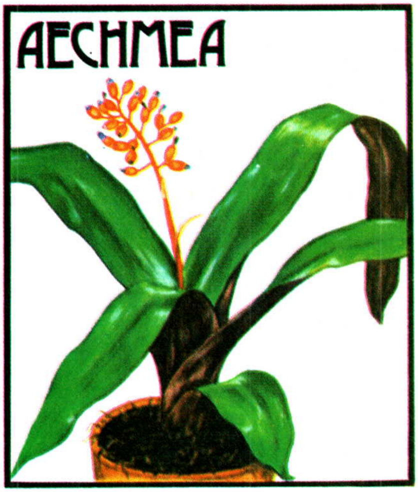
۷۱ - آماریلیس

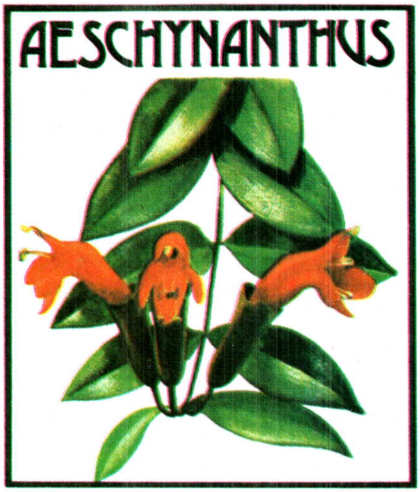
۷۲ - هوآ

۷۳ - ایمپیشنز

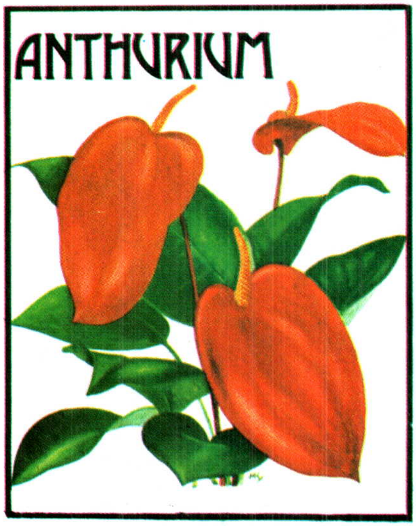
۷- آکمه آ

۸- آچیانتوس

۹- آلاماندا

۱۰- آنتوریوم

۱۱ - آنتوریوم

۱۲ - آنتوریوم

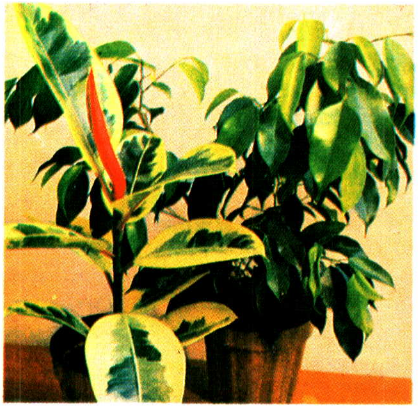
۱۴- آرئوکاریا

۱۳- آفلاندرا

۱۵- آسپاراگوس

۶۲ - انواع فیکوس

۶۳ - فوچسیا

۶۴ - فوچسیای درختی

۶۵ - فوچسیا

۶۶ - گازمانیا

۶۷ - گینور

کشت: آسپلنیوم به مکانی سایه‌دار و یا نیم سایه نیازمند است. برخلاف گونهٔ Asplenium dimorphum که موطن آن جزایر «نورفلوک» دریای جنوب است و در دمای معمولی اتاق بخوبی رشد می‌کند، Asplenium nidus به دمای حدوداً ۲۰° سانتی‌گراد یا بالاتر و رطوبت زیاد نیازمند است. به این گیاهان با آب فاقد آهک و گرم آب دهید و ماهی یک بار آب آنها را با کود مایع مخلوط کنید. هر دو تا سه سال یک بار گلدان این گیاه را عوض کنید اما از گلدان بیش از حد بزرگ استفاده نکنید.

تکثیر: گونه‌های جوانه‌دار این گیاه به راحتی قابل تکثیر است. کافی است این گیاهکها را در دمای ۲۰° سانتی‌گراد نگهدارید.

Asplenium nidus را از طریق کاشت هاگ در زمین و در دمای ۳۰° سانتی‌گراد تکثیر کنید.

آکوبا Aucuba

این گیاه یک گیاه همیشه سبز و مقاوم با برگهای زینتی است. گیاه مزبور را در هوای گرم، بیرون از منزل و در یک لگن و در هوای سرد داخل منزل نگهدارید. **(عکس شمارهٔ ۱۹)**

مکان: این گیاه را در مکانی خنک و سایه‌دار و خاک آمیخته با شن و رس نگهدارید.

ارتفاع: ۲ ـ ۱ متر

تکثیر: از طریق قلمه زدن

Aucuba در موطن اصلی خود، ژاپن در هوای آزاد رشد می‌کند و تبدیل به بوته‌ای همیشه سبز و زیبا می‌شود. این گیاه یکی از مقاومترین گیاهان آپارتمانی است که از آن در ورودی راهروها، پاگردها و همچنین در ویترینهای فاقد سیستم حرارتی استفاده می‌شود. ارتفاع آن به ۲ ـ ۱ متر می‌رسد و دارای برگهایی دندانه‌دار است که روی بعضی از آنها نوارهای زرد رنگ و روی بعضی دیگر نقاطی دیده می‌شود.

یکی از واریته‌های بسیار محبوب آن Aucuba japonicar است که برگهای سبز

آن دارای نقاطی به رنگ طلایی و زرد است. این گیاهان در فصل بهار گل می‌دهند. اگر هر دو پایهٔ این گیاه را نزدیک یکدیگر قرار دهید پس از گلها، میوه‌هایی توتی شکل و قرمز رنگ پدید می‌آیند.

کشت: این گیاهان فصل زمستان را در اتاقی که دمای آن از °۶ سانتی‌گراد بیشتر نباشد بخوبی پشت‌سر می‌گذارند، به شرط آنکه اتاق خیلی تاریک نباشد. اگر گیاه Aucuba را در تابستان در هوای آزاد می‌گذارید، در ابتدا آن را در مکانی نیم سایه قرار دهید در غیر این صورت برگها می‌سوزند. بعداً می‌توانید آن را در زیر آفتاب نیم روز هم قرار دهید. این گیاه به مراقبت کمی نیاز دارد. مرتب به آن آب دهید و در فصل تابستان و بهار هفته‌ای یک بار بدان کود دهید. گلدان آکوباکوچک را هر دو سال یک بار عوض کنید.

تکثیر: قلمه‌هایی که در اواخر زمستان یا اواخر تابستان زده شود در دمای °۲۰ـ۱۲ سانتی‌گراد ریشه می‌کند. هرچه محیط آنها سردتر باشد، دیرتر ریشه می‌کنند.

بگونیا Begonia

این گیاه، تیرهٔ بزرگی است از گیاهان آپارتمانی زیبا و گلدار که شامل درختچه‌هایی یک ساله و دو ساله و فاقد ساقه‌های چوبی است. **(عکس شمارهٔ ۲۰)**

مکان: این گیاه به غیر از مواردی استثنایی به مکان نیم سایه با رطوبت بالا و خاک باغچه‌ای متخلخل نیازمند است.

ارتفاع: ۲۰ـ۱۵ سانتی‌متر، برخی گونه‌ها تا ۲ متر

فصل گلدهی: تمام فصول

تکثیر: از طریق کاشت قلمهٔ برگ یا ساقه و یا بذر.

تمامی بگونیاها در اصل گیاهانی سایه پسند هستند، چراکه موطن آنها جنگلهای نواحی گرمسیری و پر باران آمریکا، آسیا و آفریقا است. یعنی جایی که حتی تا امروز نیز گونه‌هایی جدید و ناشناخته از این گیاه، هنوز کشف نشده است. حتی برخی از گونه‌های آن در جنگلهای کوهستانی نیز می‌رویند.

در جنگلهای گرمسیری، بگونیاها یا ریشهٔ داخل خاک دارند و یا به صورت

همزیست بر روی درختان زندگی می‌کنند. در طی دو قرن اخیر فرم این گیاهان، شکل و رنگ گلهای آنها در نتیجهٔ کشت آنها تغییر کرده است و گونه‌های پیوندی و وایته‌هایی جدید بوجود آمده‌اند.

گونه‌های زینتی برگ

این بگونیاها عمدتاً بخاطر داشتن برگهایی با رنگ و شکل زیبا پرورش داده می‌شوند، با وجودی که ممکن است برخی از گونه‌های خاص آن گل هم بدهند. شناخته شده‌ترین گونهٔ بگونیا ـ گونه‌های پیوندی و واریته‌های آن بیشمارند ـ .Begonia rex است. این گیاه یا برگهایی بزرگ و دندانه‌دار به رنگ قرمز و بنفش دارد که لبه‌های آن سبز رنگ است و یا برگهایی کوچکتر به رنگ قرمز، خاکستری و نقره‌ای دارد که عموماً روی آنها نقاطی نقره‌ای رنگ دیده می‌شود. (**عکس شمارهٔ ۲۱**)

بگونیای بوته‌ای یکی از گونه‌های زینتی برگ این گیاه است. موطن اصلی این گونه‌های افراشته نواحی گرمسیری آمریکای مرکزی و جنوبی است. ارتفاع بسیاری از آنها به ۱ متر می‌رسد. ارتفاع گونه‌های پیوندی Begonia Coralina تا ۲ متر می‌رسد و این گیاهان در تمام طول سال گلهای خود را حفظ می‌کنند.

تمامی بگونیاهای بوته‌ای ساقه‌هایی شاخه‌دار دارند که هیچگاه چوبی نمی‌شوند. گلهای آن بسیار بزرگ و عموماً قرمز یا صورتی هستند و برگهای آن شکل و رنگی زیبا دارند.

Begonia albo-pict بسیار بلند است. بر روی برگهای سبز رنگ آن که به شکل قلب هستند تعداد زیادی نقطه‌های نقره‌ای و سفید دیده می‌شود و گلهای آن به رنگ سفید مایل به سبز هستند.

Begonia credneri گونه‌ای است پیوندی با گلهایی به رنگ صورتی کمرنگ که در تمام طول سال به چشم می‌خورند. این گیاه نیز ساقه‌هایی شاخه‌دار دارد و برگهای آن به شکل قلب است. روی برگها سبز تیره و زیر آنها قرمز و کرکدار است. این گیاه، که برای نگهداری در آپارتمانها بسیار مناسب است ۵۰ ـ ۴۰ سانتی‌متر رشد می‌کند.

Begonia fuchsioides دارای ساقه‌هایی است خمیده و برگهایی تخم مرغی

شکل. این گیاه ۱۰ متر یا بیشتر رشد می‌کند و در فصل زمستان گل می‌دهد و گلهای آن قرمز یا صورتی است.

Begonia metallica نام خود را از درخشش زیبای برگهای سبز رنگش گرفته است. زیر این برگها قرمز و تمام سطح آن چروکیده است. این گیاه تا ۸۰ سانتی‌متر رشد می‌کند و گلهایی صورتی رنگ دارد. در زمستان به اتاقی با دمای ۱۵° ـ ۱۲ سانتی‌گراد نیاز دارد.

Begonia Scharffiana پوشیده از کرکهایی قرمز رنگ و نرم است و برگهای قلب شکل آن نوک تیز هستند. روی این برگها سبز و زیر آنها قرمز تند است. گلهای سفید و صورتی رنگ آن نیز بر روی ساقه‌هایی بلند می‌رویند.

سرانجام، بگونیاهای زینتی برگ، شامل آن دسته از بگونیاهایی است که مناسب رشد و پرورش در گلدانهای آویز و سبدها است. زیباترین آنها ـ Begonia foliasa ـ دارای برگهایی است که طول آنها از ۱ سانتی‌متر تجاوز نمی‌کند. این گیاه نسبت به گونه‌های دیگر به گرما و رطوبت بیشتر نیاز دارد و مناسب گرمخانه‌هاست.

طول برگهای Begonia limmingheiana ۱۰ سانتی‌متر است. شاخه‌های آن آونگی و گلهایش به رنگ قرمز روشن و نارنجی است. درون این گلها سفید رنگ است.

کشت گونه‌های زینتی برگ

بگونیاها در اتاقهای گرم، خصوصاً پشت پنجره‌های شمالی بهتر رشد می‌کنند چرا که این گیاه قادر به تحمل نور مستقیم خورشید نیست. پس از دوران رشد این گیاهان برخی از گلهای خود را در زمستان از دست می‌دهند امّا سال بعد با عوض کردن گلدان دوباره زیبایی سابق خود را به دست می‌آورند. این گیاه را با آب ولرم آب دهید و ریشه را مرتب مرطوب نگهدارید. از بهار تا تابستان بدان کود دهید.

تمام گونه‌های بگونیا را در گلدانهایی تخت بکارید، زیرا ریشهٔ این گیاه بیشتر از آنکه به سمت پایین برود، پخش می‌شود. خاک آن باید خاک باغچه‌ای، متخلخل و حاوی مواد لازم باشد. لازم است با بزرگتر شدن گیاه، گلدان آن را عوض کنید و کود بیشتری بدهید. سعی‌کنید گلدان‌را وارونه‌نکنید و در عین‌حال جای آن‌را نیز تغییر ندهید.

تکثیر گونه‌های زینتی برگ

بهترین راه تکثیر .Begonia rex و همچنین کلیهٔ بگونیاهای آویز قلمهٔ برگ است. در فصل تابستان برگی از این گیاه را جدا کنید و با دقت روی رگبرگهای قوی آن که در زیر برگ قرار دارند، برشی V شکل بدهید. بلافاصله برگها را در ظرفی که یک سوم تا دو سوم آن پر از شن است، بکارید و این شنها را با ریختن مقداری سنگریزه و یا خرده شیشه سنگین کنید. پس از چهار تا شش هفته برشهای V شکل روی برگها جوانه می‌زنند، سپس این جوانه‌ها را در گلدانهایی کوچک که پر از شن و خاک باشد، بکارید.

اگر بگونیا مسن باشد، تکثیر آن از طریق قلمهٔ ساقه نیز امکان‌پذیر است. قسمتی از ساقه را به تکه‌های کوتاه تقسیم کنید و روی آنها را پودر زغال چوب بمالید. سپس بلافاصله قلمه‌ها را در بستر کشت که مملو از شن و تورب است قرار دهید. گیاهان قوی نسبتاً سریعتر رشد می‌کنند.

گونه‌های گلدار

زیباترین بگونیاهای آپارتمانی، بگونیاهای گلدار است.

بگونیای عروس

بگونیای عروس در اواخر پائیز و زمستان دیده می‌شود. این گیاه را باید در اتاقهایی با نور کافی ـ امّا نه در پشت پنجره‌های آفتابگیر ـ و در دمای حدود ۱۸° سانتی‌گراد نگهداشت. گلهای صورتی رنگ این بگونیا مکمل برگهای سبز رنگ آن است. هیچگاه روی برگها و گلهای آن آب نریزید، در غیر این صورت نقاطی روی آنها بوجود می‌آید.

بیلبرجیا Billbergia

این گیاه یک گیاه چند سالهٔ گلدار و بسیار مقاوم است، که هم بصورت آپارتمانی و هم گلخانه‌ای استفاده می‌شود. *(عکسهای شمارهٔ ۲۲)*

مکان: این گیاه به مکانی با نور کافی، رطوبت بالا و گرمای زیاد نیاز دارد.

ارتفاع: ۵۰ سانتی‌متر

فصل گلدهی: بسته به کشت و سن گیاه، بهار یا تابستان.

تکثیر: از طریق کشت دانه.

موطن بیلبرجیا جنگلهای گرمسیری آمریکای مرکزی و جنوبی است. این گیاه عموماً بصورت «اپی‌فیت»(۱) بر روی درختان زندگی می‌کنند، مانند ارکیده. این گیاهان بسیار مقاومند و گل آذینهای آنها معمولاً از ساقه آویزانند.

گونه‌ها: Billbergia nutans که معمولاً با نام اشک فرشته یا اشک ملکه شناخته می‌شود، گونه‌ای است که اکثراً در اروپا دیده می‌شود. برگهای آن باریک و به رنگ سبز تیره است و طول آن ۵۰ ـ ۳۰ سانتی‌متر است. گلهای آن سبز و قرمز روشن و نوک آنها آبی است.

Billbergia Pyramidalis گل آذینی افراشته و گلهایی صورتی رنگ دارد. برگهای بلند و سبز رنگ آن لوله‌ای را تشکیل می‌دهند که رطوبت را در درون خود نگهمیدارد.

Billbergia Saundersii بخاطر طرح برگهایش بسیار مورد توجه قرار گرفته است، روی این برگها به رنگ سبز روشن و زیر آنها به رنگ قرمز مایل به قهوه‌ای و پوشیده از نقاطی سفید است. هرچه محیط گیاه روشنتر باشد، طرح روی برگهای آن کم رنگتر می‌شود. این گونه دارای دو واریته است: «Fascinator» و «Fantasia».

تکثیر: تکثیر بیلبرجیا از طریق کاشت بذر امکان‌پذیر است. امّا این کار، کاری است پیچیده و مشکل که بهتر است بر عهدهٔ افراد حرفه‌ای نهاده شود.

کالادیوم Caladium ـ گوش فیل

این گیاه یک گیاه غده‌ای چند ساله و زیباست که در گرمخانه‌ها بهتر پرورش می‌یابد. **(عکس شمارهٔ ۲۳)**

---

۱. Epiphytes گیاهانی که فاقد ریشه هستند و روی سطح خاک و یا بر روی دیگر گیاهان زندگی می‌کنند و توسط آنها حمایت می‌شوند.

مکان: این گیاه به مکانی پر نور تا نیم سایه و خاک باغچه‌ای نیاز دارد.

ارتفاع: تا ۱ متر

تکثیر: از طریق تقسیم بوته.

کالادیوم شامل گیاه برگدار زیبایی است که ترکیبی از رنگهای گوناگون در آن دیده می‌شود. از میان ۱۵ گونه‌ای که در جنگلهای برزیل رشد می‌کند تنها تعداد کمی از آنها را در دسترس داریم. در موطن این گیاه، گونه‌های پیوندی و زینتی مقاومتری را پرورش داده‌ایم. هرچه محیط گیاه تاریکتر باشد طرحهای روی برگها بیشتر کم رنگتر می‌شود.

گونه‌ها: Caladium humboldtii یکی از معدود گونه‌های این گیاه است. برگهای کوچک آن که دارای نقاطی سفید رنگ هستند، بر روی ساقهٔ باریک این گیاه رشد می‌کنند. این گونهٔ کوچک نسبتاً مقاوم است و می‌توان آن را در دمای معمولی اتاق نگهداشت.

زیباتر از همه برگهای رنگارنگ Caladium bicolor است که در رنگهای سبز، قرمز، سفید و زرد دیده می‌شوند. این گونه‌ها برگهایی بزرگ و گلهایی کوچک دارد.

کشت: کالادیوم در دوران رشد خود به رطوبت بالا و دمای ثابت °۲۲ ـ ۲۰ سانتی‌گراد نیازمند است. این گیاه قادر به تحمل نور مستقیم خورشید یا خشکی نیست. گونه‌های پیوندی آن را در گرمخانه‌ها و گلخانه‌ها نگهدارید. در دورهٔ رشد این گیاه را مرطوب نگهدارید و سپس به آن کمتر آب دهید. در اواخر زمستان خاک کهنه را دور بریزید و گیاه را مجدداً در خاک شنی آمیخته به تورب بکارید. ابتدا به آن کمتر آب دهید و تنها از آب فاقد آهک استفاده کنید. هرچه که گیاه بزرگتر می‌شود، میزان آب آن را نیز بیشتر کنید.

تکثیر: شاخه‌های فرعی جوان را که طول آنها حدوداً ۱۰ سانتی‌متر باشد با دقت از غدهٔ گیاه جدا کنید و در گلدانی جدید ـ ترجیحاً خاک شنی ـ بکارید. همچنین می‌توان این گیاه را از طریق تقسیم بوته و یا برش دادن غده تکثیر کرد. بهترین زمان برای این کار اواخر زمستان است. منتظر باشید تا برگچه‌ها تشکیل شوند. اگر غدهٔ گیاه را تقسیم می‌کنید، روی بریدگیها را با زغال چوب پودر شده بپوشانید تا فاسد نشوند. قسمتهای بریدهٔ غده در مخلوطی از خاک تورب و شن ریشه می‌کنند. سپس آنها را بکارید.

کالسولاریا Calceolaria ـ کفشک

این گیاه یک گیاه گلدانی یک ساله و گلدار است که می‌توان آن را در اتاق نشیمن یا بر روی بالکن قرار داد. (**عکس شمارهٔ ۲۴**)

مکان: این گیاه به مکانی نیم سایه اما روشن و خنک و همچنین رطوبت زیاد نیازمند است.

ارتفاع: ۴۰ ـ ۲۰ سانتی‌متر

فصل گلدهی: بهار تا اواسط پائیز

تکثیر: از طریق کاشت دانه بذر.

موطن اصلی «کالسولاریا» نواحی مرتفع شیلی و پرو است که آب و هوایی مه‌آلود و بارانی دارد. در منزل نیز باید این گیاه را در شرایطی مشابه نگهداشت. از میان گونه‌های متعدد این خانواده، تنها کفشک بعنوان یک گیاه آپارتمانی دوام آورده است. این گیاه، گیاهی یک ساله است و به محض آنکه گلهای فراوان آن از بین بروند، دور ریخته می‌شود.

گونه‌ها: از میان واریته‌های بسیار، گونه‌های پیوندی «کالسولاریا» ـ که به دلیل داشتن گلهایی شبیه کفش، کفشک نیز نامیده می‌شود ـ چهار گروه شناسایی شده است.

گلهای گونه‌های پیوندی «Grandiflora» تا ۵ سانتی‌متر پهنا دارند. ارتفاع این گیاه به ۴۰ سانتی‌متر می‌رسد.

«Grandiflora pumila compacta»، یکی از گونه‌های بسیار کوتاه کالسولاریا است. قطر گلهای آن ۵ سانتی‌متر است و طول آن از ۲۰ سانتی‌متر تجاوز نمی‌کند.

سرانجام، نوبت به گروه «Multiflora nana» می‌رسد. این گروه ۵ سانتی‌متر کوتاهتر از گونه‌های پیوندی «Multiflora» است و گلهای آنها نیز کمی کوچکتر است. تمام این گیاهان گلهایی به رنگ زرد و نارنجی دارند که بر روی «کفشهای» آنها نقاطی قرمز رنگ دیده می‌شود. (**عکس شمارهٔ ۲۵**)

کشت: از آنجایی که «کالسولاریا» از نور مستیم خورشید گریزان است، بنابراین لازم است آن را پشت پنجره‌های شمالی قرار دهید. بهترین دما برای این گیاه ۱۲° ـ ۱۰ سانتی‌گراد است. چنانچه دمای اتاق افزایش یابد؛ میزان آب این گیاه را بیشتر کنید.

مراقب باشید خاک گلدان خشک نشود.

تکثیر: سعی کنید نسبت به تکثیر «کالسولاریا» اقدام نکنید. برای تکثیر این گیاه می‌توانید بذر آن را در فصل تابستان بکارید. این بذرها، احتمالاً در دمای حدود ۱۵° سانتی‌گراد جوانه می‌زنند، امّا بطور کلی احتمال آن بسیار کم است.

کالیستمون Callistemon ـ گیاه شیشه‌شور

این گیاه یک گیاه آپارتمانی همیشه سبز و زینتی است. ***(عکس شمارهٔ ۲۶)***

مکان: این گیاه به مکانی آفتابی و هوای زیاد نیاز دارد.

ارتفاع: تا ۱ متر

فصل گلدهی: تابستان

تکثیر: از طریق قلمه‌زدن

گلهای قرمز رنگ این گیاه گلدانی زینتی بسیار واضح و مشخص است. این گلها حقیقتاً به شکل شیشه‌شور هستند.

برخی از گونه‌های این تیره در موطن خود استرالیا تا ۳ متر رشد می‌کنند، اما در نقاط دیگر به عنوان گیاه آپارتمانی نگهداشته می‌شوند. ساقه‌های افراشتهٔ آن دارای برگهایی به طول ۳ سانتی‌متر است. گل آذین آن در نوک ساقه رشد می‌کند. پرچمهای زیبا و ارغوانی رنگ آن بصورت افقی از وسط ساقه می‌رویند. گلهای قرمز رنگ این گیاه که پرچمهایی زرد دارند بصورت دسته‌ای در کنار یکدیگر قرار می‌گیرند.

کشت: در طول تابستان، گیاه شیشه‌شور را در هوای آزاد نگهدارید. این گیاه به نور، هوا و آب زیاد نیاز دارد و لازم است تا هفته‌ای یک بار کوددهی می‌شود. در زمستان این گیاه را در مکانی پر نور و در دمای ۸° ـ ۶ سانتی‌گراد قرار دهید.

تکثیر: در فصل پائیز و زمستان قلمه‌هایی از این گیاه جدا کنید. سپس آنها را در شن و در زیر شیشه و در دمای ۱۸° سانتی‌گراد بکارید. پس از گذشت حدوداً چهار هفته، گیاه جوان را در خاک فاقد آهک قرار دهید.

کاملیا Camellia

این گیاه، بوته‌ای است همیشه سبز با گلهایی بسیار زیبا. **(عکس شمارهٔ ۲۷)**

مکان: این گیاه در مکان خنک و نیمه سایه و در خاک فاقد آهک و خشک بخوبی رشد می‌کند.

ارتفاع: تا ۶۰ سانتی‌متر.

زمان گلدهی: زمستان تا بهار.

تکثیر: از طریق قلمه‌زدن.

زیبایی زودگذر کاملیا تقریباً زبانزد است. امّا متأسفانه این گیاه تقریباً همیشه باغبان گیاهان آپارتمانی را با مشکل مواجه می‌سازد. بسیاری از گونه‌های این گیاه بطور وحشی در آسیای جنوبی، جایی که برخی از آنها به اندازهٔ درختانی که ارتفاع آنها بیشتر از ۱۵ متر است می‌رسند، رشد می‌کنند. مشهورترین عضو خانوادهٔ کاملیا، گیاه چای، امروزه جهت مصارف تجاری پرورش داده می‌شوند.

گونه‌ها: از رایجترین گونه‌های پرورشی این گیاه می‌توان «Camellia Japonic» و «Camellia Williamsii» را نام برد که بعد از حدوداً سه سال ارتفاع آنها تا ۶۰ سانتی‌متر می‌رسد. رنگ سبز تیرهٔ برگهای براق و چرم مانند آن تناقضی جذاب را با گلهای ظریف این گیاه که به شکل گل رز است پدید می‌آورد. این ظاهر زینتی، پرورش‌دهندگان این گیاه را در طول سالها تشویق کرده است تا واریته‌های تازه‌ای را تولید کنند، در نتیجه گلهای کاملیا به رنگهای سفید، صورتی و قرمز کم رنگ و پر رنگ در دسترس ما قرار گرفته است. **(عکس شمارهٔ ۲۸)**

این واریته‌ها، شامل واریته‌هایی «سینگل»[۱]، «سمی دابل»[۲] و «دابل»[۳] است که پهنای آنها به ۶ سانتی‌متر می‌رسد. معروفترین آنها «Chandleri Elegans» واریته‌ای به رنگ صورتی و سفید است. یک چیز در میان تمام واریته‌های کاملیا، از هر رنگ و شکلی مشترک است: کاملیاها دو برابر هرگونه تغییری در شرایط مکان، دما، رطوبت و نم

1. Single
2. Semidouble
3. Double

حساسند. غنچه‌های آنها به سادگی می‌ریزند، خصوصاً اگر در هنگام تشکیل گل و برگ آب کافی به آنها نرسد.

کشت: بهترین شرایط برای کاملیاها در باغ و در هوای گرم است. گلدان را در خاک، در گوشه‌ای از باغ که نیم سایه باشد و خیلی خشک نباشد بکارید. مکانی مانند بالکن هم برای رشد این گیاه مناسب است، امّا نباید آن را داخل خانه نگهداری کرد.

تا اواخر تابستان ریشه این گیاه را که در خاکی متخلخل و آغشته به تورب و شن است مرطوب نگهدارید. آب مورد استفادهٔ این گیاه می‌بایست ولرم باشد. پس از آن، گیاه را کمتر آب دهید تا غنچه‌های آن بشکفد و پنج هفته بعد بطور طبیعی به آن آب دهید. در اواخر زمستان هر دو یا سه هفته یکبار را تغذیه کنید.

کاملیاها تاب گرمای خشک حرارت مرکزی را ندارند. آنها را می‌بایست در مکانی نسبتاً خشک، در دمای ۱۲° ـ ۱۰ سانتی‌گراد نگهداشت، در غیر این صورت گلهای آن باز نخواهند شد و غنچه‌هایش می‌ریزند.

پس از گل دادن این گیاه و تا زمان کاشته شدنش در فضای باز می‌بایست آن را در محیطی خنکتر نگهداشت.

تکثیر: راه تکثیر کاملیاها قلمه زدن است. امّا این کار مشکلات زیادی را دربر دارد و بندرت با موفقیت روبرو می‌شود. به همین دلیل بهتر است این کار را بر عهدهٔ باغبانان متخصص که تجهیزات تخصصی لازم را دربر دارند، گذاشت.

کامپانولا Campanula ـ «گل استکانی»

این گیاه، گیاهی است بسیار زیبا، آبی رنگ که یک ساله یا دو ساله است. این گیاه یکی از بهترین انواع گیاهان آویز است. تنها گونه‌های کمی از آن برای رشد و پرورش در آپارتمانها مناسب است. **(عکس شمارهٔ ۲۹)**

مکان: این گیاه برای رشد به مکانی آفتابی که خشک نباشد نیاز دارد، خاک آن هم باید دارای خلل و فرج باشد.

ارتفاع: انواع آپارتمانی آن ۳۰ سانتی‌متر.

زمان گلدهی: تابستان و اوایل پائیز.

تکثیر: از طریق بذر، جدا کردن و قلمه زدن.

بیشتر از ۳۰۰ گونهٔ مختلف گل استکانی ـ که نام خود را از شکل گلهای ظریفش می‌گیرد ـ در علفزارهای اروپا می‌روید، گیاهان یک سالهٔ بلند پوششی و گیاهان چوبی کم رشد، گیاهان کوهستانی، و همچنین گلهای تابستانی یک ساله و دو ساله. بیشتر گونه‌های این گیاه را می‌توان در فضای باز پرورش داد و همچنین می‌توان با شروع هوای گرم آنها را در باغ کاشت. دو گونه از این گیاه، به عنوان گیاه آپارتمانی شناخته می‌شوند و هر دو بطور وحشی در کشورهای مدیترانه می‌روییدند.

گونه‌ها: «Campnula fragilis» را که می‌توان همانند گیاهان رونده پرورش داد و یا همانند گل آویز نگهداری کرد، گلهای آبی رنگ خود را که مرکزشان سفید رنگ است در انتهای ساقه تشکیل می‌دهد. این گیاه در اوایل تابستان گل می‌دهد، تا ۳۰ سانتی‌متر رشد می‌کند و توسط بذر آن تکثیر می‌یابد.

گونه‌ای دیگر که کاملاً متفاوت است «Campanula isophyllia» است که دارای ساقه‌ای آویخته و گلهایی به رنگ آبی روشن است. واریتهٔ «Alba» گلهایی سفید دارد و تا ۳۰ سانتی‌متر رشد می‌کند. این واریته و این گونه، به صورت گیاه افراشته و آویز رشد می‌کنند. در هوای سرد، می‌بایست آنها را خنک نگهدارید. هر دو گونهٔ این گیاه، ساقه‌هایی ترد و خوابیده دارند که چنانچه آسیبی به آنها وارد شود، شیره‌ای از آنها خارج می‌گردد.

کشت: گل استکانی در فصل تابستان به مکانی باگرما و نور کافی نیازمند است. امّا نباید در معرض نور مستقیم خورشید قرار بگیرد. پس از گذشت آخرین یخبندان زمستان، در اوائل بهار، می‌توانید آنها را در بالکن یا تراس نیز بگذارید. امّا اگر این گیاه دچار خشکی شود بندرت گل می‌دهد. برای افزایش میزان رشد، شاخه‌های فرعی کهنه را در اوایل بهار با دقت ببرید.

بهتر است هر دو یا سه سال یک بار گلدان آنها را عوض کنید. خاک کهنه را تمیز کنید، امّا گیاه را در گلدانی که خیلی بزرگ است نکارید، زیرا تمام نیرویی را که برای رشد ریشه نیاز دارد، از دست می‌دهد.

گیاهان نمی‌توانند خاک خشک را تحمل کنند، بنابراین می‌بایست آنها را مرتب آب دهید. به هنگام خواب زمستانه، کمی از مقدار آبشان بکاهید. در طول دوران رشد، هر دو ماه یک بار کمی کود مایع به آن بدهید.

کشت: درست قبل یا بعد از دوران رشد، بذرها را بکارید. از شاخه‌های فرعی و انتهایی گیاه که فاقد گل باشند، قلمه‌هایی را جدا کنید و آنها را در خاک تورب یا شن بکاهید، یا گیاهانی را که دارای بیش از یک تاج گل هستند تقسیم کنید. وقتی ریشه‌ها بوجود آمد، آنها را در خاکی که دارای کود باشد، بکارید.

کاپسیکوم Capsicum ـ فلفل زینتی

گیاهی یک ساله و زینتی با غلافهایی زیبا و شفاف. (*عکس شمارهٔ ۳۰*)

مکان: نیمه سایه و خنک.

ارتفاع: ۵۰ ـ ۲۰ سانتی‌متر.

فصل گلدهی: تابستان

تکثیر: توسط بذر

اکثر مردم فلفل را یک نوع ادویه یا سبزی می‌دانند، امّا این گیاه را می‌توان به عنوان یک گیاه زینتی گلدانی که دارای میوه‌هایی کوچک و شفاف است کاشت. بیشتر از بیست گونه از این گیاه در آمریکای مرکزی و جنوبی، جایی که فلفل متعلق بدانجاست، یافت می‌شود. امّا ما تنها یک گونه از آن را بعنوان گیاه زینتی پرورش می‌دهیم، «Capsicum annuum».

این گیاه چند ساله، بصورت بوته‌ای کوچک تا ۵۰ سانتی‌متر رشد می‌کند. گلهای کوچک و گرد آن در میان برگهای ریز و بیضی شکلش رشد می‌کنند؛ امّا شما تنها زمانی گلهای این گیاه را می‌بینید که آن را خود پرورش داده باشید.

گیاهان زینتی و بزرگتر فلفل عموماً در اواخر پائیز یا زمستان که میوه‌های شفاف آنها نیز از قبل رسیده است، برای فروش به بازار عرضه می‌شود. در این زمان می‌توانید شاخه‌های بریده و خشک آن را که تا مدتها نیز دوام می‌یابد در گلدان نگهدارید.

یکی از واریته‌های کم رشد این گیاه «Wolbeck Gnom» است که بیشتر از ۲۰ سانتی‌متر رشد نمی‌کند امّا همانند گونه‌های کاملاً رشد یافته آن میوه می‌دهد.

کشت: اگر می‌خواهید خودتان این گیاه زینتی را پرورش دهید، می‌توانید از بذر آن استفاده کنید. در فصل بهار، بذرها را در خاک مخلوط با کود بکارید، روی آن را با شیشه بپوشانید و در جایی گرم نگهدارید.

سفالوسروس Cephalocerus ـ کاکتوس پیرمرد

این گیاه کاکتوسی است پر پشت و ستونی شکل که اگر بعنوان گیاهی آپارتمانی نگهداری شود هرگز گل نمی‌دهد امّا به دلیل داشتن شکلی حقیقتاً استثنایی بسیار مورد علاقهٔ مردم است. (*عکس شمارهٔ ۳۱*)

مکان: نور کامل خورشید، گرمای زیاد و خاکی که متخلخل و از نظر مواد غذایی ضعیف باشد.

ارتفاع: تا ۴ متر.

تکثیر: از طریق بذر.

بخاطر داشتن سن زیاد این کاکتوسها نیست که نام آنها را پیرمرد (old man) گذاشته‌ایم، بلکه این نام به دلیل داشتن کرکهای سفید و آویخته‌ای است که طول آن به ۱۲ سانتی‌متر می‌رسد و در نوک ساقه رشد می‌کنند و روی هم رفته موهای تُنک و سفید پیرمردی را تداعی می‌کند. این کلهٔ پر مو گیاه کم رشد، سبز رنگ و پر از کرک کاکتوس را در برابر آفتاب شدید کوههای مکزیک که موطن آن است، حفظ می‌کند.

گونه‌ها: تا زمانی که کاکتون پیرمرد (Cephalocerus Senilis) ۶ متر رشد نکند گل نمی‌دهد. سپس نوعی مو در نوک و قسمتهای بالایی ساقهٔ آن در می‌آید و در روی ساقه نیز گلهایی در حدود ۵ سانتی‌متر می‌روید که رنگ آنها صورتی است. در این حالت، معمولاً از این گیاه به عنوان گیاهی آپارتمانی استفاده نمی‌شود، امّا حتی اگر این گیاه در داخل منازل گل ندهد، باز هم بسیار زیبا و زینتی است.

یکی دیگر از گونه‌های عجیب این گیاه «Cephalocereus Chrysacanthus»

است که تفاوت آن با «Cephalocereus Senilis» در داشتن موهایی تابدار و زرد رنگ است و بعلاوهٔ این گیاه دارای خارهایی زرد است. گلهای این گونه به رنگ قرمز است و تنها شبها باز می‌شود. ارتفاع آن به ۴ متر می‌رسد.

کشت: اگر کاکتوس پیرمرد را در کنار پنجره‌ای آفتابگیر قرار دهیم و خاک آن متخلخل و آمیخته با سنگ آهک خرد شده باشد و در عین حال چندان هم غنی نیابشد بهتر رشد می‌کند. این گیاه را زیاد آب ندهید زیرا فاسد می‌شود امّا گاهی اوقات آن را آبپاشی کنید. «پیرمرد» را می‌بایست در فصل زمستان در دمای ۱۵° سانتی‌گراد نگهداشت. این پیرمرد نیز مانند پیرمردهای واقعی نسبت به خشکی بسیار حساس است، بنابراین هرگز آن را کنار پنجره‌ای باز نگذارید.

لازم است تا گلدان گونه‌های جوانتر را هر بهار تعویض کنید. مراقب باشید تا به شبکهٔ ریشه‌ها آسیبی وارد نیاید. وقتی گیاه را در گلدانی جدید می‌کارید بهتر است برای آن قیفی نیز در نظر بگیرید، امّا نباید چوب را داخل خاک فرو کنید، چون ممکن است به ریشه‌های گیاه آسیب برسد و پژمرده شود.

تکثیر: بذرها را می‌توان در خاکی که کمی شنی باشد کاشت امّا نتیجهٔ این کار نسبتاً غیرقابل پیش‌بینی است و سبب یأس و ناامیدی باغبان غیرحرفه‌ای می‌شود.

شامادورا Chamaedorea ـ نخل کوهی

این گیاه درختی است همیشه سبز، بسیار کوچک و گلدار. (*عکس شمارهٔ ۳۲*)

مکان: این گیاه برای رشد به مکانهایی با نور کافی نیازمند است امّا می‌بایست در فصول بهار تا پائیز در برابر نور مستقیم خورشید محافظت شود.

ارتفاع: تا ۲ متر.

فصل گلدهی: تمام طول سال.

تکثیر: از طریق بذر.

این نخل کوهی زیبا و همیشه سبز، در دههٔ اخیر به عنوان یک گیاه آپارتمانی از محبوبیتی خاص برخوردار شده است. اصل این گیاه متعلق به کوههای آمریکای جنوبی

و مرکزی است.

گونه‌ها: رایجترین گونه «Chamaedorea elegans» است که گاهی اوقات با نـام «Neanthe bella» فروخته می‌شود. برگهای آن تا ارتفاع ۱ متر رشد می‌کند. شکل آنها شبیه پَر است و ۱۴ برگچه دارد. این گیاه زمانی که بسیار کوچک است گـل مـی‌دهد، و گلهای نر و مادهٔ آن بر روی درختان مختلف پدیدار می‌شوند. گونه‌ای دیگر که کمتر رایج است «Chamaedorea metallica» است که برگهایی بزرگ و منقوش دارد.

تکثیر: نخل کوهی به مکانی با نور نسبتاً زیاد نیاز دارد، امّا از نور مستقیم خورشید بیزار است. در فصل تابستان به آب زیاد احتیاج دارد، بنابراین آن را هفته‌ای یک بار بطور کامل آب دهید. گاهی اوقات برگها را آبپاشی کنید و یا اینکه آن را بهنگام بارش باران در هوای گرم در فضای آزاد بگذارید.

این گیاه در زمستان، دورهٔ استراحتش، به آب کم نیاز دارد. هر هفته برگهای آن را با آب گرم و اسفنج بشوئید و اگر هوای اتاق خشک است، برگها را مرتب آبپاشی کنید، در غیر این صورت نوک آنها زرد می‌شود.

تکثیر: برای تکثیر این گیاه، مـقداری از بـذر آن را در مـخلوطی از شـن و تـورب بکارید. این بذرها در گرمای مرطوب، نسبتاً آسانتر جوانه می‌زند و به سرعت رشد می‌کند.

کلروفیتوم Chlorophytum ـ گندمی

این گیاه، گیاهی است آپارتمانی و بی‌زحمت با گلهایی بسیار کوچک و پایکهایی بی‌برگ و آویزان. این گیاه، گیاه آویزی بسیار مناسبی است. (*عکس شمارهٔ ۳۳*)

مکان: این گیاه در مکانی با نور کافی امـا نـه نـور مسـتقیم خـورشید و در خـاک معمولی گلدان بخوبی رشد می‌کند. نباید این گیاه را در آب قرار داد.

ارتفاع: تا ۲۰ سانتی‌متر، پایکهای آویخته تا ۱ متر.

تکثیر: از طریق شاخه‌های فرعی یا تقسیم.

گیاه گندمی یک گیاه آپارتمانی قدرشناس است. این گیاه هوای خشک دفاتر و همچنین بخار آشپزخانه‌ها را بخوبی تحمل می‌کند، اگر گاهی اوقات فراموش کنید به آن

بدهید صدمه‌ای نمی‌بینند و آنقدر شاخه‌های فرعی تولید می‌کند که حتی فردی که در باغبانی مبتدی است با این عضو آفریقایی خانوادهٔ لیلیومها هیچگونه مشکلی نخواهد داشت. این گیاه در مکانهای کم نور نیز به رشد خود ادامه می‌دهد امّا دیگر شاخه‌های فرعی تولید نمی‌کند.

گونه‌ها: رایجترین گیاه گندمی تقریباً بدون استثناء واریتهٔ «Varigatum» است که به گونهٔ «Chlorophytum Comosum» تعلق دارد. برگهای باریک و نوک تیز آن که طولشان به ۴۰ سانتی‌متر می‌رسد، به رنگ سبز روشن است و روی آنها نوارهایی کرم رنگ دیده می‌شود. گونهٔ واقعی، که اغلب با نام «Chlorophytum Capense» شناخته می‌شود تنها برگهایی سبز رنگ دارد. گلهای کوچک آن در اوایل تابستان بر روی محور بلند گل که گیاهان جوان نیز بر روی آن می‌رویند، پدیدار می‌شود.

گیاه گندمی یک ساقهٔ زیرمینی کوتاه و ریشه‌هایی زمخت، گوشتی و برجسته دارد که گیاه با کمک آن خود را روی زمین محکم نگه می‌دارد و در نتیجه می‌تواند وزن قابل توجه شاخه‌های فرعی آویزان و جوان را تحمل کند.

کشت: در دوران رشد، می‌بایست گیاه گندمی را مرتب آب و هفته‌ای یک بار به آن کود دهید. بطور کلی، اگر به این گیاه کم آب بدهید بهتر است تا اینکه زیاد بدهید، چرا که این گیاه به آب زیاد و خاک اسیدی علاقه‌ای ندارد.

در زمستان، دوران استراحت گیاه، می‌توانید بسته به مکانی که گیاه در آن قرار گرفته است آب آن را کم کنید. اگر هوای آن خشک است می‌بایست آن را بیشتر از یک تابستان خنک آب دهید. گیاه گندمی معمولاً دمای ۱۰° سانتی‌گراد و کمتر را برای مدتی مدید و بدون هیچگونه عارضه‌ای تحمل می‌کند.

این گیاه به سرعت رشد می‌کند و به همین دلیل می‌بایست هر دو سال یک بار گلدان آن را عوض کرد. خاک این گیاه می‌بایست غنی از مواد معدنی و نسبتاً سرشار از رس باشد. گلدان آن نیز نمی‌بایست خیلی پر تحمل باشد.

تکثیر: ساده‌ترین راه تکثیر گیاه گندمی، جدا کردن ریشه‌های آن و قرار دادن در گلدان است. در ابتدا می‌بایست آنها را نسبتاً گرم نگهداشت. پس از گذشت چند روز می‌توانید گیاه جدید را در جای اصلی خود بگذارید.

سیسوس Cissus ـ «پیچ کانگورو»

این گیاه بوته‌ای است همیشه سبز و رونده با گلهایی کوچک. (*عکس شمارهٔ ۳۴*)

مکان: این گیاه برای رشد به مکان سایه‌دار یا نیم سایه با خاک غنی و حاوی شن و رس نیاز دارد.

ارتفاع: تا ۳ متر.

تکثیر: از طریق قلمه زدن.

این بوته‌ها که موطن اصلی‌شان استرالیا و قسمتهای گرمسیری آفریقا و آمریکای جنوبی است نام خود را از گونه‌های روندهٔ آن گرفته است. «سیسوس» دارای گونه‌های بسیاری است که برخی رونده و برخی دیگر تخت است. امّا کمتر بعنوان گیاه آپارتمانی استفاده می‌شود.

گونه‌ها: رایجترین گونهٔ این گیاه پیچ کانگورو، Cissus antarctica است. این گیاه بوته‌ای است همیشه سبز که به سرعت و با استفاده از پیچکهایش رشد می‌کند. برگهای آن پهن و نوک تیز با لبه‌هایی دندانه‌دار است و گلبرگها بر روی آنها کاملاً مشخص است. این گیاه باریک و سبز به‌شدت مورد علاقهٔ مردم است، چرا که بسیار بی‌دردسر است و می‌تواند نوسانات قابل توجه دما را نیز تحمل کند. پیچ کانگورو را می‌توان هم در اتاقی گرم و هم در ورودی سرد یک راهرو که دمای آن ممکن است گاهی اوقات تا 5°C سانتی‌گراد هم کاهش یابد نگهداشت.

«Cissus discolor» دارای برگهایی است با طرحها و رنگهای متفاوت قرمز، خاکستری، نقره‌ای و سبز مایل به زرد. این گیاه روندهٔ زینتی و تقریباً همیشه سبز را می‌بایست در دمای ثابت °۲۰ سانتی‌گراد نگهداشت. این گیاه را می‌توان از یک سبد آویزان کرد.

کشت: «سیسوس» نباید در نور مستقیم خورشید قرار بگیرد و مهمتر از همه اینکه «نباید پای آن خیس شود». مطمئناً لازم است که آن را خوب آب بدهید امّا نگذارید آب خصوصاً در زمستان در پای آن جمع شود، وگرنه نقطه‌های زرد رنگی بر روی برگها بوجود می‌آید. «Cissus discolor» دارای رنگهایی چشمگیر و برگهایی نوک تیز است که طول

آنها به ۱۵ سانتی‌متر می‌رسد. این گونه از گیاه قادر به گل‌دهی است و چنانچه دمای اتاق ثابت باشد، میوه‌های کوچک و آبی رنگی تولید می‌کند. بهتر است هر بهار گلدان آن را عوض کنید، امّا چنانچه این گیاه متصل به داربست باشد این کار مشکل است، در غیر این صورت می‌بایست چند عدد چوب را در کنار آن قرار داد تا پیچکها از آن بالا روند.

کشت: کشت سیسوس ساده است. در فصل بهار قلمه‌هایی از آن را جدا کنید و آنها را در زیر یک شیشه نگهدارید تا ریشه کنند. قلمه‌های Cissus discolor را می‌بایست در دمای حداقل ۲۰° سانتی‌گراد نگهداشت در حالیکه قلمه‌های پیچ کانگورو در ۱۵° سانتی‌گراد هم بخوبی رشد می‌کنند.

سیتروس Citrus ـ مرکبات زینتی

این گیاه درخت یا بوته‌ای است همیشه سبز با گلهایی معطر. *(عکس شمارهٔ ۳۵)*

مکان: این گیاه مکانی را که دارای نور مستقیم خورشید تا نیم سایه باشد دوست دارد. در طول زمستان آن را در جای خنک و خشک نگهدارید.

ارتفاع: ۱۲۰ ـ ۳۰ سانتی‌متر

فصل گلدهی: بهار

تکثیر: از طریق بذر و قلمه.

بوته‌ها یا درختان سیتروس دارای برگهایی تیره رنگ و همیشه سبز است و گلهای سفید و زرد رنگ آن عطری نافذ و تلخ دارند. میوه‌های کوچک این گیاهان آپارتمانی بسیار جالب ـ لیمو ترش، لیمو، پرتقال یا نارنگی ـ را نمی‌توان با مرکبات موجود در مغازه‌ها مقایسه کرد. این میوه‌ها صرفاً جهت مصارف زینتی پرورش داده می‌شوند و نمی‌توان از آنها به عنوان یک منبع غذایی استفاده کرد زیرا هیچگونه طعمی ندارند امّا بسیار خوش عطر هستند.

گونه‌ها: مدتها است که پرتقال «Citrus sinensis» را پرورش می‌دهیم. درختان و بوته‌های کوتاهی که از شرق آسیا به اروپا آورده شدند اغلب خار دارند و دارای برگهایی بیضی شکل و معطر هستند که طولشان به ۱۰ سانتی‌متر می‌رسد و بر روی ساقه‌های

بلند می‌رویند. در بسیاری از کشورهای اروپایی رسم بر این است که عروس گلهای سفید و خوشبوی این گیاه را به دست می‌گیرد. میوه‌های آن گرد و نارنجی رنگ است. **(عکس شمارهٔ ۳۶)**

لیموی زینتی (Citrus limon) درختی کوچک و خاردار است که برگهای آن به رنگ سبز روشن و بیضی شکل است. میوه‌های بیضی شکل و زرد رنگ آن نوک تیز است. رایجترین گیاه آپارتمانی از این خانواده پرتقال زینتی (Citrus mitis) است. میوه‌های نارنجی رنگ آن از میان برگهای چرم مانندش آویزانند. حدوداً یک سال طول می‌کشد تا پرتقال زینتی برسد و مزهٔ آن کمی شبیه لیمو ترش است.

کشت: اگر درختان سیتروس در فصل تابستان به نور زیاد نیاز دارند به همان اندازه نیز مایلند که در زمستان در مکانی خنک و خشک باشند. دمای هوا در زمستان نباید از 5c° سانتی‌گراد تجاوز کند در غیر این صورت برگهای درخت می‌ریزد. حتی ریشهٔ این درخت نیز می‌بایست کاملاً خشک باشد.

در تابستان می‌توانید درختان سیتروس را در هوای آزاد یا بر روی بالکن و یا کنار پنجره‌ای باز قرار دهید. تا اواسط تابستان به آن آب و کود زیاد بدهید، بهتر است آبی که به این درختان می‌دهید خیلی سخت نباشد. برای اینکه این گیاه میوه بدهد غنچه‌ها و گلهای آن را آبپاشی کنید.

گلدان این گیاه را تنها چهار تا شش سال یک بار عوض کنید، زیرا دوست ندارد مزاحم ریشه‌هایش شوید. گلدان آن نباید خیلی بزرگ باشد و شبکهٔ ریشه‌های آن را با استفاده از چاقو کمی کم کنید.

تکثیر: می‌توان این گیاه را از طریق بذر آن که به سادگی در مخلوطی از خاک برگ و خاک باغچه جوانه می‌زند و یا از طریق قلمه زدن تکثیر کنید. امّا بیش از حد توقع نداشته باشید. شما، همانطور که از نام این گیاهان پیداست «درختانی وحشی» را پرورش می‌دهید که بندرت گل یا میوه می‌دهند.

کلیستوکاکتوس Cleistocastus

این گیاه، کاکتوسی است زیبا و ستونی شکل با گلهایی زینتی. (*عکس شمارهٔ ٣٧*)

مکان: این گیاه به مکانی پر نور و آفتابی و بسته به فصل گرم یا سرد نیاز دارد.

ارتفاع: تا ٢ متر

فصل گلدهی: بهار یا تابستان

تکثیر: از طریق قلمه‌زدن یا کاشت بذر.

این کلیستوکاکتوسهای باریک و پرگل در میان تمام مجموعه‌ها از زیبایی خاصی برخوردار است. این نوع از گونه‌هایی تشکیل شده است که موطنشان نواحی کوهستانی آمریکای جنوبی است. این ستونها مستقیماً از زمین سربرمی‌آورند. گاهی اوقات ارتفاع آنها به ٢ متر می‌رسد و گلهایی برجسته دارند.

گونه‌ها: گلهای قرمز رنگ و برجستهٔ گونهٔ «Cleistacactus baumannii» تنها در اوایل بهار پدیدار می‌شوند. ارتفاع این گونه به ٢ متر می‌رسد و پوشیده از تیغهای سفید رنگ است.

کارشناسان «Cleistocactus Strausii» را یکی از زیباترین کاکتوسها می‌دانند. زیبایی آن در تناقض شدید میان خارهای سفید رنگ و گلهای قرمز رنگ و تیره‌ای است که تا ٨ سانتی‌متر رشد می‌کنند.

«Cliestocactus flavescens» که با نام «Cleistocactus wendlandiorum» نیز شناخته می‌شود، کوچکتر و تیغهای آن به زرد است. گلهای این گونه به رنگ نارنجی و در زوایای مشخصی خم شده‌اند.

کشت: کلیستوکاکتوس را می‌بایست در فصل تابستان تا حد امکان گرم نگهداشت. حتی نور مستقیم خورشید نیز بدان صدمه‌ای نمی‌رساند. مهم این است که به آن زیاد آب بدهید. در زمستان این گیاهان را به داخل خانه و به مکانی روشن و خنک بیاورید و تنها به اندازه‌ای که خاک آن خشک نشود، به آن آب دهید.

تکثیر: قلمه‌هایی از آن جدا کنید و یا بذر آن را بکارید.

کلیویا Clivia ـ خورشیدی

این گیاه یک گیاه آپارتمانی همیشه سبز با گلهایی بسیار زیبا است. (عکس شمارهٔ ۳۸)

مکان: این گیاه به مکانی با نور کافی و خاک حاوی شن و رس نیاز دارد، امّا نباید در معرض نور مستقیم خورشید قرار بگیرد.

ارتفاع: تا ۶۰ سانتی‌متر.

فصل گلدهی: بهار تا پائیز

تکثیر: از طریق کاشت بذر یا تقسیم بوته.

زمانی «کلیویا» یکی از گیاهان خانگی محبوب بود، امّا امروزه کمتر آن را در منازل می‌بینیم. اگر می‌خواهید این گیاه گل بدهد می‌بایست در تمام طول سال بخوبی از آن مراقبت کنید. «کلیویا» هنوز هم عادات زندگی در موطن اصلی خود یعنی آفریقای جنوبی را از دست نداده است. امّا طول عمر این گیاهان بسیار زیاد است و چنانچه بدرستی از آن مراقبت شود سالی دو بار گل می‌دهد.

از میان سه گونهٔ «کلیویا» تنها یک گونهٔ آن Clivia miniata را پرورش می‌دهیم. برگهای همیشه سبز این گیاه که در سطح زمین رشد می‌کنند قیفی را تشکیل می‌دهند که دهانه‌ای باریک دارد. تنها در یک خوشهٔ این گل بیست گل نارنجی رنگ در اندازه‌های مختلف می‌رویند. «کلیویا» فاقد پیاز حقیقی است، امّا دارای ساقه‌ای پیازی است که با نیامهای برگدار احاطه شده است.

کشت: «کلیویا» نسبت به مکان خود بسیار سخت‌گیر است. این گیاه می‌بایست در تمام طول سال در مکانی ثابت و همیشه از یک سمت به طرف آفتاب باشد. بهترین مکان برای این گیاه پشت پنجره‌ای است که در ابتدای صبح یا عصر نور مستقیم خورشید از آن می‌تابد. دمای مورد علاقهٔ این گیاه حدود ۱۵° سانتی‌گراد است و هوای خشک را به‌خوبی تحمل می‌کند.

اگر می‌خواهید حقیقتاً از گلهای «کلیویا» لذت ببرید، می‌بایست مراقب میزان آبدهی آن باشید. لازم است در دوران استراحت این گیاه، از پائیز تا زمستان، خاک آن

خشک باشد. در این دوران، گاهی اوقات برگها را با پارچهٔ خیس بشوئید. گیاهان جوان را باید هر سال در گلدان جدید بکارید. امّا در مورد گیاهان مسن‌تر ـ خصوصاً اگر می‌خواهید گیاه انبوه شود ـ بندرت این کار را انجام دهید.

تا زمانی که ساقهٔ گل به برگها نرسیده است، به این گیاه آب ندهید. در این دوره، گیاه را در دمای ۱۸° سانتی‌گراد گرم نگهدارید، در غیر این صورت گلها در داخل برگهای قیفی شکل می‌رویند و هرگز کاملاً شکفته نمی‌شوند.

تکثیر: رشد دوبارهٔ بذرهایی که در داخل گلهای «کلیویا» تشکیل می‌شود، بسیار بعید بنظر می‌رسد، امّا می‌توانید بذر این گیاه را خریداری کنید و بکارید. همچنین می‌توانید از پاجوشهای این گیاه استفاده کنید. پاجوشهایی را انتخاب کنید که چهار یا پنج برگ داشته باشد و سپس آنها را در مخلوطی از تورب و شن بکارید.

کوکوس Cocos ـ نخل زینتی

این گیاه، یک گیاه آپارتمانی زینتی و کوچک است که برگهایی به شکل پر و بسیار زیبا دارد. **(عکس شمارهٔ ۳۹)**

مکان: این گیاه به مکانی سایه‌دار و گرم نیاز دارد. و خاک آن خاک باغچه آمیخته با کمی شن باشد.

ارتفاع: تا ۱۵۰ سانتی‌متر.

تکثیر: از طریق کاشت بذر.

نخل زینتی حتی در موطن اصلی خود، برزیل هم بیشتر از ۱۵۰ سانتی‌متر رشد نمی‌کند.

گونه‌ها: از میان دو گونهٔ این نخل، تنها یک گونهٔ آن با نام «Cocos weddelianum» را بعنوان گیاه آپارتمانی پرورش می‌دهیم. ۲۰ سال طول می‌کشد تا این گیاه به حداکثر ارتفاع خود برسد و معمولاً به شکل گیاهی کوچک است که ارتفاع آن به ۳۰ سانتی‌متر می‌رسد. ساقهٔ کوتاه این گیاه اغلب توسط الیافی قهوه‌ای رنگ پوشیده شده است. بر روی ساقهٔ کوتاه و نرم این گیاه برگهایی باریک و سوزنی شکل می‌روید که تعداد

آنها اغلب به ۲۰۰ عدد می‌رسد. سطح رویی این برگها به رنگ سبز تیره و زیر آنها سفید است.

کشت: در تمام طول سال، نخل زینتی را می‌بایست در مکانی سایه‌دار و گرم و در پشت پنجره نگهداشت. حتی در زمستان نیز دمای این گیاه نباید از ۱۸° سانتی‌گراد کمتر باشد. همیشه این گیاه را مرطوب نگهدارید و در صورت امکان، مقداری آب در زیر گلدانی بریزید. مراقب باشید خاک آن خشک نشود.

نخل زینتی در گلدان بلند و باریک بهتر رشد می‌کند. به هنگام تعویض گلدان مراقب باشید به ریشهٔ آن آسیبی وارد نیاید، در غیر این صورت گیاه فوراً می‌میرد.

تکثیر: تکثیر این گیاه از طریق کاشت بذرهای تازه صورت می‌گیرد امّا این کار برای باغبانان تازه کار مشکل است. بهتر است نهال این گیاه را از گلخانه خریده و پرورش دهید.

کودیوم Codiaeum ـ کروتون، برگ بوی دریای جنوب

این گیاه، یک گیاه آپارتمانی همیشه سبز با برگهای رنگارنگ است. (عکس شمارهٔ ۴۰)

مکان: این گیاه به مکانی نیم سایه و گرم با رطوبت بالا نیاز دارد.

ارتفاع: تا ۱ متر

تکثیر: از طریق قلمه زدن.

کروتون گیاهی است که صرفاً بخاطر داشتن برگهایی زیبا پرورش داده می‌شود. گلهای آن را بلافاصله بکنید، چراکه آنها تنها قدرت گیاه را از آن می‌گیرند. این گیاه در موطنش یعنی نواحی گرمسیری جنوب شرقی آسیا و جزایر اقیانوس آرام تا ۳ متر رشد می‌کند. در نقاط دیگر ارتفاع آن به ۱ متر می‌رسد.

تنها گونهٔ این گیاه «codiaum variegatum» دارای انوع پیوندی بی‌شماری است که ظاهر هریک با دیگری تفاوت دارد. برگهای این واریته‌ها از نظر شکل و رنگ کاملاً با یکدیگر متفاوت است. (عکسهای شمارهٔ ۴۱ و ۴۲)

رنگ این برگها از سفید تا قرمز تیره و طرح روی آنها از نقطه تا خطهای باریک متغیر است. تنها عامل مشترک میان آنها سطح چرم مانند این برگها است.

کشت: کروتون را می‌توان بر روی لبهٔ پنجره‌ای که مشرف به جنوب باشد قرار داد. تنها می‌بایست آن را در برابر نور مستقیم خورشید محافظت کرد و برای آنکه این گیاه رنگ و طرح برگهای خود را حفظ کند می‌بایست آن را در مکانی پر نور قرار داد. رطوبت آن نیز می‌بایست ثابت باشد. برگها را گاهی اوقات آبپاشی کنید و خاک آن را نیز همیشه مرطوب نگهدارید. در فصل زمستان، کروتون به مکانی نیاز دارد که دمای آن کمتر از ۱۸° سانتی‌گراد نباشد. در این هنگام به آن کمتر آب بدهید.

تکثیر: شانس تکثیر موفقیت‌آمیز این گیاه بسیار کم است. امّا اگر می‌خواهید دست به چنین کاری بزنید در اوایل بهار و در داخل گلخانه قلمه‌هایی از آن را جدا کنید، سپس نوک آنها را داخل زغال چوب پودر شده فرو برید تا مانع از جاری شدن شیرهٔ گیاه گردد. سپس این قلمه‌ها را در داخل مخلوطی از تورب و شن و در رطوبت بالا بکارید.

گیاه قهوه Coffea

این گیاه، گیاهی است همیشه سبز و کم توقع که دارای گلهایی معطر و میوه‌هایی زینتی است. (عکس شمارهٔ ۴۳)

مکان: این گیاه به مکانی نیمه سایه و نسبتاً گرم و خاکی حاوی شن نیاز دارد.

ارتفاع: ۲۰۰ ـ ۸۰ سانتی‌متر

فصل گلدهی: تابستان

تکثیر: از طریق کاشت بذر و قلمه‌زدن.

بسیاری از دوستداران گل و گیاه معتقدند که گیاه قهوه نه تنها در کشتزار بلکه در اتاق نشیمن نیز رشد می‌کند. شما نمی‌توانید این گیاه را به عنوان یک گیاه گلدانی خریداری کنید، بلکه می‌توانید از بذر تازه گونه‌های زیبایی از آن را پرورش دهید.

ارتفاع این گیاه، چنانچه برای مصارف تجاری پرورش داده شود به ۵ متر می‌رسد. امّا اگر آن را به عنوان گیاهی آپارتمانی پرورش دهید بندرت قدش از ۱ متر تجاوز می‌کند.

پس از چند سال، ارتفاع آن به دو برابر این میزان می‌رسد.

از میان ۵۰ گونهٔ این گیاه، گونهٔ «Coffea arabica» از همه معروفتر است. این گیاه، که گیاهی است تجاری و زینتی برگهایی براق و موجدار دارد که بر روی شاخه‌های افقی رشد می‌کنند.

پس از سه یا چهار سال اولین گلهای سفید و ستاره‌ای شکل این گیاه در فصل تابستان پدیدار می‌شوند. بوی این گلها، همانند بوی گل یاسمن است. بعد از این گلها میوه‌های قرمز رنگ و توت مانند این گیاه که هریک حاوی دو دانه است، می‌رسند.

کشت: گیاه قهوه را می‌بایست از نور شدید خورشید محافظت کرد و در دمایی ثابت نگهداشت. بهترین دما برای این گیاه در فصل تابستان °۲۰ ـ ۱۶ سانتی‌گراد و در فصل زمستان °۱۶ ـ ۱۴ سانتی‌گراد است. در فصل گرم سال به این گیاه بیشتر آب بدهید و سپس آب آن را کم کنید امّا هرگز نگذارید خاک آن خشک شود. اگر هوای اتاق خشک است گاهی اوقات آن را آبپاشی کنید. به علاوه، در فصل تابستان مقداری کود کم آهک را در آبی ولرم حل کنید و به گیاه بدهید.

تکثیر: به محض آنکه دانه‌های گیاه قهوه رسید آنها را در خاکی مرطوب و در زیر شیشه در دمای °۲۵ سانتی‌گراد قرار دهید. وقتی گیاهکهای کوچک تشکیل شد، آنها را در گلدان بکارید و همانند گیاهان مسن با آنها رفتار کنید. اگر از قبل یک گیاه قهوه دارید، می‌توانید در فصل بهار قلمه‌هایی از ساقهٔ آن جدا کنید و بعد از آنکه در خاک شنی مرطوب ریشه زد آنها را بکارید.

کولئوس Coleus ـ حسن یوسف

این گیاه، گیاهی است آپارتمانی و بسیار محبوب که برگهایی زیبا و زینتی دارد. (عکس شمارهٔ ۴۴)

مکان: این گیاه به مکانی آفتابگیر نیاز دارد و یا آنکه می‌توان آن را در یک جعبه و بر روی بالکنی که به سمت جنوب باشد، نگهداشت.

ارتفاع: بسته به گونهٔ آن از ۷۰ ـ ۱۵ سانتی‌متر.

فصل گلدهی: اواسط تا اواخر تابستان.

تکثیر: از طریق قلمه زدن یا کاشت بذر.

زیبایی حسن یوسف نه تنها در گلهای آبی رنگ و قفائی رنگ آن بلکه در برگهای براق و متنوع آن نیز نهفته است. تنها گیاهان جوان چنین برگهای زیبایی دارند، برگهای گیاهان مسن‌تر چروکیده و طرحهای رنگی آن، کم رنگ شده است. حسن یوسف گونه‌هایی بسیار با اشکال متفاوت دارد.

گونه‌ها: گونه‌های پیوندی «Coleus blumei» عمدتاً بدلیل داشتن برگهایی شگفت‌انگیز پرورش داده می‌شود. واریته‌های مختلف آن تا ارتفاع ۶۰ - ۳۰ سانتی‌متر رشد می‌کند و همیشگی است. ساقه‌های آنها زاویه‌دار و انتهای آنها چوبی است. برگهای این گیاه نیز بیضی شکل و دارای طرحهایی رنگارنگ است. از آنجایی که این گیاه تنها بخاطر زیبایی برگهایش پرورش داده می‌شود، بهتر است گلهای آن را که سبب تضعیف رشد آن می‌شود، بکنید.

گونهٔ «Coleus fredericii»که موطن آن آفریقا است بوته‌ای است به ارتفاع ۱ متر با برگهایی کم رنگ. این گیاه یک ساله گلهایی به رنگ آبی تیره تولید می‌کند.

کشت: حسن یوسف به مکانی پر نور اما نه خیلی گرم نیازمند است. در تابستان می‌توان آن را روی بالکن قرار داد و یا حتی می‌توان در زیر نور آفتاب و در فضای باز کاشت. حسن یوسف به خاکی نسبتاً غنی نیاز دارد و می‌بایست آن را زود به زود آب داد و آبپاشی کرد. اگر آب کافی به آن نرسد فوراً پژمرده می‌شود. از فصل بهار تا تابستان می‌بایست هفته‌ای یک بار بدان کود مایع داد. برای اینکه گیاه پرپشت شود نوک آنها را مرتباً بزنید.

چنانچه حسن یوسف را پشت پنجرهٔ آشپزخانه و در هوای مرطوب بگذارید به خوبی سرمای زمستان را پشت سر می‌گذارد. در غیر این صورت، گیاه را نسبتاً خشک و در دمای حدوداً ۱۰ سانتی‌گراد نگهدارید.

تکثیر: نگذارید حسن یوسف خیلی پیر شود. بهتر است قبل از آنکه گیاه زشت و بد منظره شود آن را قلمه بزنید. قلمه‌هایی از این گیاه جدا کنید و بلافاصله در مخلوطی از خاک تورب و شن که مرتباً نیز آن را مرطوب نگهمیدارید، بکارید. حتی کافی است این

قلمه‌ها را در لیوانی آب قرار دهید. قلمه‌ها در عرض ۱۴ روز ریشه می‌کنند. چنانچه بذرها را در اتاقی گرم قرار دهید، تبدیل به گیاهچه می‌شوند. امّا ممکن است تعجب کنید، زیرا بندرت اتفاق می‌افتد که دو گیاه پدید آمده از این گیاهچه‌ها شبیه یکدیگر باشند.

هم قلمه‌ها و هم گیاهچه‌های تخمی را در گلدانهایی جدا و کوچک که خاک آنها تورب و یا خاک گلدان باشد بکارید و یک یا دو بار آنها را هرس کنید.

کلومنه‌آ Columnea

این گیاه یک گیاه آپارتمانی همیشه سبز است که می‌توان از آن به عنوان گیاه آویز استفاده کرد و دارای گلهای فراوان نیز می‌باشد. **(عکس شمارهٔ ۴۵)**

مکان: این گیاه در مکانی با نور کافی و نیم سایه بخوبی رشد می‌کند امّا نمی‌بایست در معرض نور مستقیم خورشید و یا بی‌آبی قرار بگیرد.

ارتفاع: تا ۱۲۰ سانتی‌متر

فصل گلدهی: بسته به نوع گیاه، در تمام فصول.

تکثیر: از طریق قلمه زدن.

گونه‌های «کلومنه‌آ» که موطن اصلیشان جنگلهای بارانی نواحی گرمسیری آمریکای مرکزی است گیاهان آویز مقاومی هستند که برگهایی چرمی مانند و انبوه و گلهایی به رنگ روشن دارند.

گونه‌ها: از برگهای گونه «Columnea gloriosa» که به رنگ سبز تیره هستند گلهای شگرف و قرمز رنگی سر در می‌آورند که هریک دارای نقطه‌ای زرد رنگ می‌باشد. برگهای کوچک، کرکدار و تقریباً گرد این گیاه بر روی ساقه‌های بلند آن که آویزان است رشد می‌کند. این گونه را می‌بایست در گلخانه نگهداشت.

دورهٔ گلدهی Columnea hirta بسیار طولانی است، امّا این گیاه نسبت به نور حساس است. گلهای آن که به رنگ قرمز روشن است بر روی ساقه‌های بلندی که پوشیده از کرکهای قرمز متمایل به قهوه‌ای است، پدیدار می‌شوند.

گونهٔ پیوندی Columnea vedrariensis، گونه‌ای است بسیار مقاوم که در دمای

حدود °۱۷ سانتی‌گراد گل می‌دهد. این گیاه در اغلب گلخانه‌ها با نام Columnea Kewensis شناخته می‌شود. سطح برگهای باریک و گرد آن سبز مایل به قهوه‌ای و زیر آن قرمز است. گلهای این گیاه که به رنگ قرمز روشن است، از اواخر زمستان تا اوایل بهار می‌شکفند.

کشت: این گیاه نمی‌تواند نور مستقیم خورشید را تحمل کند و خصوصاً در برابر بی‌آبی بسیار حساس است. «کلومنه‌آ» در دمای حدود °۲۰ سانتی‌گراد و رطوبت بالا جوانه می‌زند، امّا پس از آن به دمای کمتری نیاز دارد. روی این گیاه آب نریزید و در غیر این صورت نقطه‌های زرد رنگی بر روی آن تشکیل می‌شود. این گیاه را پس از گل دادن در گلدانی مسطح بکارید. «کلومنه‌آ» نیز ممکن است مانند بسیاری از گیاهانی که به رطوبت بالا علاقه دارند مورد حملهٔ کرمهای ریز قرار بگرد. گیاهان جوان در معرض خطر خاصی قرار دارند و می‌بایست آنها را تا زمانی که مطمئن نشده‌اید فاقد هرگونه آفتی هستند از گیاهان دیگر دور نگهدارید.

تکثیر: یک شاخهٔ فرعی را به چندین قسمت حدوداً ۵ سانتی‌متری تقسیم کنید و سپس در یک ظرف کشت، آن هم در دمای °۲۲ ـ ۲۰ سانتی‌گراد بکارید. تکثیر این گیاه از طریق کاشت بذر، کاری دشوار است و به باغبانان تازه کار توصیه نمی‌شود.

کوردیلون Cordyline

این گیاه، یک گیاه آپارتمانی سخت‌گیر با برگهای رنگارنگ و زینتی است که گلهای کوچک آن تنها در انواع مسن‌تر این گیاه ظهور می‌کنند. *(عکس شمارهٔ ۴۶)*

مکان: این گیاه به مکانی نیم سایه و گرم با رطوبت بالا و خاک شنی نیاز دارد.

ارتفاع: تا ۲ متر.

تکثیر: از طریق قلمه زدن.

حدود ۱۵ گونه از گیاه کوردیلون به شکل درخت یا بوته در نواحی گرمسیری هند و استرالیا رشد می‌کنند. ارتفاع برخی از نمونه‌های این گیاه تا ۴ متر هم می‌رسد. این گیاه زینتی بخاطر داشتن برگهای زیبا و شفاف در نقاط دیگر جهان نیز مورد علاقهٔ مردم

است. این برگهای باریک و شمشیری شکل بر روی ساقه‌ای کوچک رشد می‌کنند. گلهای کوچک این گیاه در انواع مسن‌تر آن دیده می‌شوند.

گونه‌ها: «کوردیلون ترمینالیز» (Cordyline terminalis) یکی از زیباترین گیاهان زینتی آپارتمانی است. برگهای بلند این گیاه تا ارتفاع ۵۰ سانتی‌متر بر روی ساقهٔ باریک آن رشد می‌کند. رنگ اصلی آنها سبز است امّا پرورش‌دهندگان گل و گیاه واریته‌های بسیاری از این گیاه را با برگهای رنگارنگ پرورش داده‌اند. بیشتر این برگها از چند رنگ تشکیل شده‌اند ـ سبز، قرمز و سفید.

گلهای سفید تا قرمز این درختان به صورت گل آذینهای افشان رشد می‌کنند و جای خود را به میوه‌هایی توتی شکل و قرمز رنگ می‌دهند. ارتفاع این گیاهان در گلخانه‌هایی که دارای شرایط گرمسیری است به ۲ متر می‌رسد. واریته‌هایی که کم رشدتر و دارای برگهای قرمز هستند برای اتاق نشیمن مناسبترند.

گونهٔ «Cordyline australis» که دارای گلهایی سفید رنگ و برگهایی به ارتفاع ۱ متر است و گونهٔ «Cordyline stricta» که دارای گلهایی بنفش و برگهایی پهنتر و کوتاهتر هستند، آسانتر پرورش داده می‌شوند و به اندازهٔ گونه‌های دیگر زیبا هستند.

کشت: اگر می‌خواهید دائماً از Cordyline terminalis لذت ببرید می‌بایست آن را در گلخانه‌ای گرم با رطوبت بالا نگهدارید. این گیاه را می‌بایست در مکانی با نور کافی که در ضمن آفتابگیر هم نباشد قرار داد و دمای آن نیز باید بین °۲۸ ـ ۲۲ سانتی‌گراد باشد. خاک این گیاه را کاملاً مرطوب نگهدارید.

بهتر است در تابستان گونه‌های Cordyline australis و Cordyline stricta را در مکانی نیم سایه بر روی بالکن قرار دهید. کاملاً مراقب باشید که این گیاه دچار بی‌آبی نشود و به آن زیاد آب دهید. در زمستان به آن آب کمتری بدهید و آن را دور از یخبندان و در دمای بالای °۱۰ سانتی‌گراد نگهدارید.

تکثیر: تنها در صورتی که گلخانه دارید اقدام به تکثیر «کوردیلون» کنید. قلمه‌های این گیاه به گرمای شدید ـ حدود °۳۵ سانتی‌گراد ـ و هوای مرطوب نیاز دارند تا در خاک غنی زیر شیشه ریشه کنند.

کروساندرا Crossandra

این گیاه، گیاهی است افسونگر باگلهایی بسیار. (عکس شمارهٔ ۴۷)

مکان: این گیاه به مکانی بسیار پر نور نیاز دارد، امّا نباید در معرض نور مستقیم خورشید قرار بگیرد.

ارتفاع: تا ۱ متر

فصل گل‌دهی: بهار و تابستان

تکثیر: از طریق قلمه‌زدن.

با وجودیکه «کروساندرا» در اوایل قرن نوزدهم از جنگلهای گرمسیری هند و سریلانکا به اروپا آمد امّا به سرعت به دست فراموشی سپرده شد و تنها در سالهای اخیر توجه مردم مجدداً بدان جلب شده است. دلیل اصلی این مسئله این است که تا مدتها به این گیاه به چشم گیاهی بسیار سختگیر نگاه می‌کردند.

گونه‌ها: Crossandra infundibuliformis گیاهی است کم رشد با برگهایی به رنگ سبز تیره که در بهار و تابستان به گل می‌نشیند. گلهای آن که به رنگ ارغوانی مایل به زرد است دارای گلبرگهایی یک سویه است.

ساقه‌های این گلها که ارتفاعشان ۱۰ سانتی‌متر است بر روی محوری رشد می‌کنند و حامل برگچه‌های سبز رنگ این گل می‌باشند.

«مونا وال‌هد Mona wallhed» واریته‌ای آسان و مقاوم است. Crossandra subacaulis همچنان گونه‌ای کمیاب است. این گونه دارای گلهایی به رنگ زرد و سفید است که تا اواسط تابستان پدیدار نمی‌شود.

کاشت: اولین چیزی که برای کاشت ضروری است وجود رطوبت کافی در خاک و هوا است. پس از دورهٔ استراحت در فصول پائیز و اوایل زمستان و تا اواخر تابستان این گیاه را تغذیه کنید. چنانچه سطح ریشهٔ این گیاه سطح گلدان را پوشانده است، آن را در گلدانی جدید با خاک استاندارد بکارید.

تکثیر: در زمستان قلمه‌هایی از این گیاه جدا کنید و آنها را زیر شیشه نگهدارید. در تابستان، این قلمه‌ها را در گلدان بکارید.

سیکلامن Cyclamen ـ نگونسار

این گیاه، یک گیاه آپارتمانی غده‌ای است که بسیار مورد علاقهٔ مردم است. (عکس شمارهٔ ۴۸)

مکان: این گیاه به مکانی با نور کافی و روشن نیاز دارد.

ارتفاع: ۲۰ ـ ۱۰ سانتی‌متر

فصل گل‌دهی: بهار

تکثیر: از طریق کاشت بذر.

«سیکلمن» یکی از محبوبترین گیاهان آپارتمانی است. گلهای ۱۴ گونهٔ «سیکلمن» چنان متنوعند که سبب می‌شوند هیچگاه در مورد این گیاه احساس یکنواختی نکنید.

گونه‌ها: گیاه آپارتمانی و معروف «سیکلمن» ـ «سیکلمن پرسیکوم Cyclamen persicum» (یا Cyclamen puniceum، Cyclamen latifolium)، از خانوادهٔ گلهای وحشی‌ای است که در جنگلهای کوهستانی ایران، یونان و آسیای صغیر می‌روید. این گیاه دارای برگهایی است گرد که گلهایی بزرگ و زیبا به رنگهای قرمز، سفید یا صورتی مایل به زرد تولید می‌کند.

کشت: وقتی می‌خواهید گیاه «سیکلمن» بخرید، مراقب باشید تا تمام گلهای آن باز نشده باشد. حتماً می‌بایست در میان برگهای آن تعدادی غنچه نهفته باشد.

گرمای بیش از حد و محیطی که دارای هوایی خشک و سنگین باشد برای «سیکلمن» مضر است. این گیاه به دمای حدود ۱۴° سانتی‌گراد و نور کافی و هوا علاقمند است.

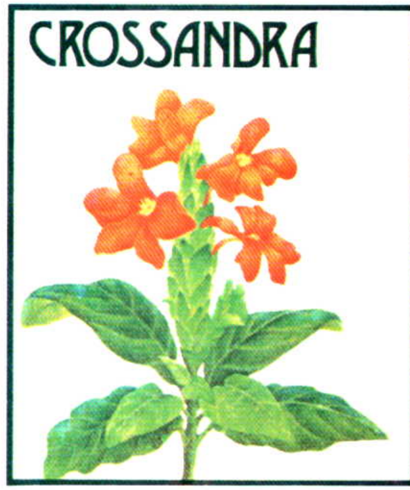
«سیکلمن» را با دقت آب بدهید. در صورت امکان آن را طوری آب بدهید که ساقهٔ زیرزمینی این گیاه خشک بماند وگرنه ممکن است فاسد شود. هر یک یا دو هفته یک بار به آن کود مایع دهید.

برای کندن برگهای پژمرده و زرد، آنها را ابتدا بپیچانید و سپس از ساقهٔ گوشتی جدا کنید. اگر آنها را ببرید، به آسانی فاسد می‌شوند.

تکثیر: تکثیر «سیکلمن» تنها از طریق کاشت بذر امکان‌پذیر است، امّا این کار

۴۶- کوردیلون

۴۷ - کروساندرا

۴۸- سیکلامن

۴۰ - کروتون

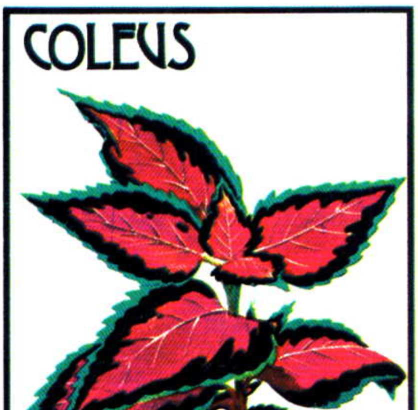
۴۱ - نوعی کروتون

۴۲ - کروتون

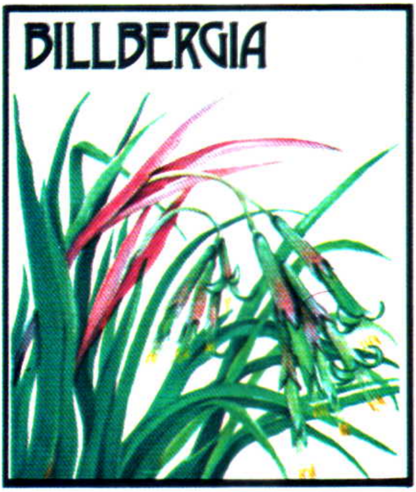
۴۳- گیاه قهوه

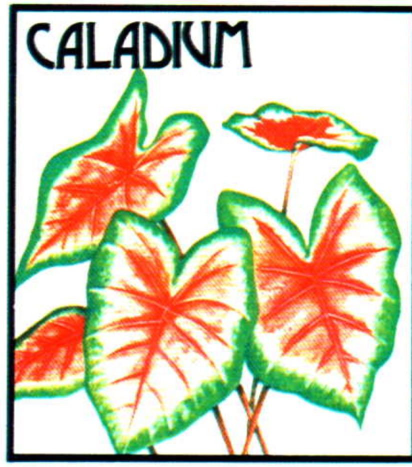
۴۴- حسن یوسف

۴۵ - کلومنه آ

۲۲- بیلبرجیا

۲۳- کالادیوم

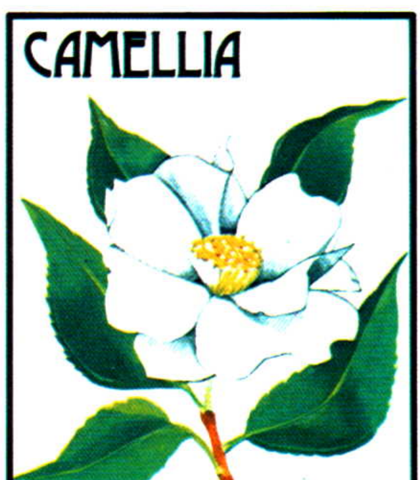

۲۴ - کالسولاریا

۲۵ - کالسولاریا

۲۶- شیشه شور

۲۷- کاملیا

۵۵ - اپی‌فیلیوم

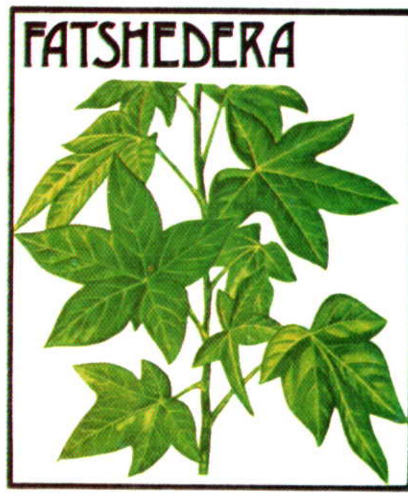
٥٦ - ائونيموس

٥٧ - افوربيا

٥٨- بنت القنسول

٥٩ - فاتشدرا

٦٠- فاتسيا

٦١- فيكوس

۱۶ - عبایی

۱۷ - عبایی

۱۸- آسپلنیوم

۱۹- آکوبا

۲۰- بگونیا

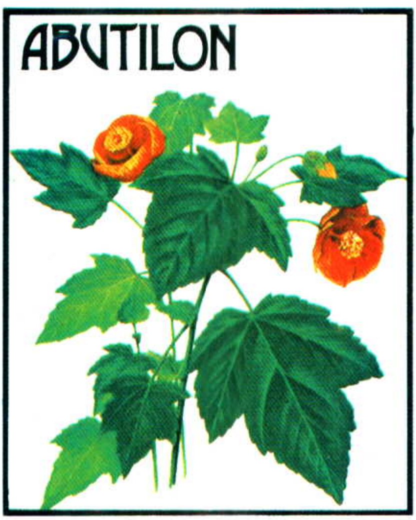
۲۱- بگونیا رکس

عکس شماره ۱

عکس شماره ۲

۳- آبوتیلون

۴ - آکالیفا

۵ - آچمنز

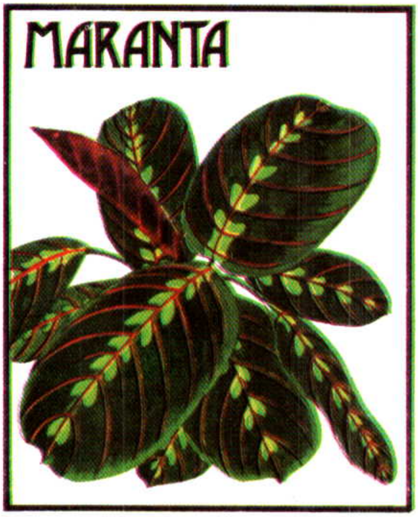
۶ - آدیانتوم

۷۴ - کالانکوآ

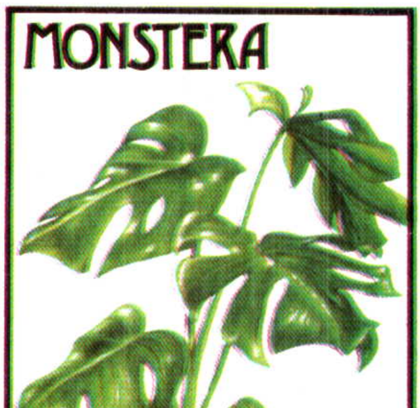
۷۵ - لاروس

۷۶ - مارانتا

۷۷ - میموزا

۷۸ - برگ انجیری

چندان هم مشکل نیست. این بذرها می‌بایست ظرف ۱۲ تا ۱۵ ماه بشکفند.

سایپروس Cyperus ـ نخل مرداب

این گیاه، گیاهی است مقاوم، رطوبت دوست، چند ساله و زینتی که بسرعت رشد می‌کند و گلهایی زیبا دارد. **(عکس شمارهٔ ۴۹)**

مکان: جای این گیاه می‌بایست نیم سایه و بسته به گونهٔ آن خنک یا گرم باشد. این گیاه به خاکی معمولی و یا خاکی شنی و بسیار مرطوب نیاز دارد.

ارتفاع: ۱۵۰ ـ ۳۰ سانتی‌متر

فصل گلدهی: بسته به گونهٔ آن، بهار تا پائیز.

تکثیر: از طریق تقسیم یا قلمه زدن.

«سایپروس» گیاهی است آپارتمانی و بسیار بادوام که بخاطر داشتن برگهایی زیاد و دلپذیر همواره مورد توجه قرار گرفته است. بیش از ۵۰۰ گونهٔ مختلف این گیاه در مناطق گرمسیری و نیمه گرمسیری آفریقا و آمریکا دیده می‌شوند. ارتفاع بعضی از گونه‌های آن به ۵ متر می‌رسد.

برخی از گونه‌های این گیاه که به کُندی رشد می‌کنند، بعنوان گیاه آپارتمانی مورد استفاده قرار می‌گیرند. برگهای باریک این گیاه، در نوک ساقهٔ نرم آن به صورت دسته‌ای جمع شده‌اند. در فصل بهار و تابستان، در میان این برگها گلهایی کوچک و سفید می‌رویند.

گونه‌ها: معروفترین گونهٔ «سایپروس»، نخل مرداب «Cyprus alternifolius» است که موطن آن نواحی باتلاقی جمهوری ماداگاسکار است. ارتفاع این گیاه به ۱۵۰ سانتی‌متر می‌رسد و برگهایی بلند و نوک تیز دارد که درازی آن ۲۰ سانتی‌متر است و پهنای آن هیچگاه از ۱ سانتی‌متر تجاوز نمی‌کند.

گونهٔ کوتاه این گیاه «Cyperus gracilis»، بسیار شبیه گونهٔ فوق است و تنها تفاوت آن در این است که فقط ۳۰ سانتی‌متر رشد می‌کند.

کشت: «Cyperus alternifolius» یکی از انواع گیاهان آپارتمانی است. این گیاه، یک گیاه باتلاقی است که در آکواریوم یا بر لبهٔ استخر به خوبی رشد می‌کند. اگر

می‌خواهید آن را بر لبهٔ پنجره بگذارید می‌بایست گلدان این گیاه را داخل ظرفی محتوی آب قرار دهید و مرتباً آبپاشی کنید. «Cyperus gracilis» نیز همینطور است.

تمام گونه‌های «سایپروس» قادرند دمای تا ۲۵° سانتی‌متر را تحمل کنند، امّا می‌بایست در معرض اشعهٔ آفتاب قرار نگیرند. در زمستان در گرمای کمتر و در دمای پائین ۱۰° سانتی‌گراد هم رشد می‌کنند.

تکثیر: تکثیر «سایپروس» از طریق تقسیم بسیار آسان است. این گیاه را با دقت از ریشه جدا کنید و مجدداً بکارید. «Cyperus gracilis» و «Cyperus alternifolius» را نیز می‌توانید از طریق قلمه زدن تکثیر کنید. برای این کار برگی را که ساقهٔ آن حدوداً ۵ سانتی‌متر باشد در خاک شنی مرطوب بکارید یا در آب قرار دهید. وقتی ریشه زد، در گلدانهای کوچک بکارید.

دیفن‌باخیا Dieffenbachia

این گیاه، یک گیاه آپارتمانی همیشه سبز و بسیار سمی است که برگهایی زینتی و جذاب دارد. *(عکس شمارهٔ ۱۵۰)*

مکان: این گیاه به مکانی با نور کافی و رطوبت بالا نیاز دارد. امّا نباید مکان آن آفتابی باشد.

دیفن‌باخیا که موطن اصلی آن جنگلهای مناطق گرمسیری آمریکا است بدلیل داشتن برگهایی با طرحهایی زیبا بسیار مورد توجهٔ مردم جهان قرار گرفته است. نام این گیاه، از نام «جوزف دیفن‌باخ» (وفات ۱۸۶۳)، سرباغبان گیاه‌شناسی وین گرفته شده است. گلهای کوچک آن که بیشتر شبیه گلهای آروم لی‌لی هستند تنها در گیاهان مسن‌تر یا گیاهان گلخانه‌ای دیده می‌شوند.

از آنجایی که این گیاه شدیداً سمی است، به دقت مراقب باشید. جویدن هر قسمت از آن نه تنها باعث ایجاد درد شدید می‌شود بلکه زبان را نیز برای چند روز بند می‌آورد. به هنگام کار کردن با این گیاه به چشمهایتان دست نمالید و پس از آن دستها را خوب بشوئید.

گونه‌ها: «Dieffenbachia bausei»گونه‌ای است مقاوم و فراوان که دارای برگهایی است به رنگ زرد و سبز و به طول ۲۵ سانتی‌متر. بر روی برگهای این گیاه تعداد زیادی نقطه‌های سبز رنگ و گاهی اوقات سفید رنگ دیده می‌شود. دور تا دور لبهٔ این برگها را نواری باریک و سبز رنگ پوشانده است که با بالا رفتن سن گیاه رنگ آن تیره می‌شود.

بر روی برگهای Dieffenbachia macrophyllia هیچگونه طرحی دیده نمی‌شود. این گیاه دارای ساقه‌ای است سبز رنگ که برگهایی به رنگ سبز تیره و چرمی مانند بر روی آن رشد می‌کنند. بهتر است این گونه را در سایه نگهداشت.

موطن «Dieffenbachia maculata» که Dieffenbachia picta نیز نامیده می‌شود، برزیل است. این گیاه دارای ساقه‌ای است محکم که طول آن گاهی اوقات به ۱ متر نیز می‌رسد. برگهای کشیدهٔ آن دارای طرحهایی به رنگ سفید و زرد است. تاکنون واریته‌های متفاوتی از این گونه پرورش داده شده‌اند. معروفترین آنها عبارتند از: «Jenmannii»، «Magnifica» و «Julius roehrs». حتی کارشناسان نیز گاهی اوقات در تشخیص آنها دچار مشکل می‌شوند.

Dieffenbachia seguine دارای برگهایی است مسطح و کمی کمانی. این برگها راه‌راهند و روی آنها نقاطی سفید رنگ دیده می‌شود. معروفترین واریته‌های آن عبارتند از: «Nobilis» و «Irrorata».

کشت: متأسفانه اگر «دیفن‌باخیا» را در اتاقی معمولی نگهدارید که رطوبت آن ثابت و تحمل دمای آن برای این گیاه مشکل باشد، معمولاً برگهای پائینی خود را از دست می‌دهد. دیفن‌باخیا را در معرض نور مستقیم خورشید قرار ندهید و از فصل بهار به بعد مقدار آب آن را زیاد کنید، چنانچه ریشهٔ این گیاه خشک شود لبهٔ برگهایش قهوه‌ای می‌گردد. در زمستان دمای محیط این گیاه می‌بایست حدود ۱۶° سانتی‌گراد باشد. دورهٔ استراحت آن در پائیز آغاز می‌شود. در این هنگام می‌بایست به آن کمتر آب بدهید. هر بهار گلدانش را عوض کنید.

تکثیر: کاشت قلمه‌های فوقانی بهترین روش تکثیر این گیاه است، چراکه در عین حال این کار سبب می‌شود تا گیاهان مسن‌تر که ساقه‌های پائینیشان لخت شده است دوباره جوان شوند. همچنین می‌توانید قلمه‌هایی را که از ساقه جدا کرده‌اید و بهتر است

ترجیحاً برگی هم روی آن باشد، در دمای ۳۰° سانتی‌گراد بکارید و نگهدارید. بهتر است خاک گلدان، خاک باغچه باشد.

دیپلادنیا Dipladenia

این گیاه، گیاهی است آپارتمانی، همیشه سبز و خزنده با تعداد زیادی گل. (عکس شمارهٔ ۵۱)

مکان: این گیاه به مکانی گرم و آفتابگیر با رطوبت بالا نیازمند است.

ارتفاع: با استفاده از قیم تا ۱۲۰ سانتی‌متر.

فصل گل‌دهی: بهار تا پائیز.

تکثیر: از طریق قلمه‌زدن.

در قرن گذشته دیپلادنیا یک گیاه آپارتمانی محبوب قلمداد می‌شد، امّا بعداً تبدیل به گیاه کمیابی گشت که تنها در باغهای گیاه‌شناسی یافت می‌شد. محبوبیت مجدد آن مدیون باغبانان دانمارکی است که به پرورش گستردهٔ به گیاهان آپارتمانی رونده پرداخته‌اند.

گونه‌ها: «Dipladenia boliviensis» دارای گلهایی سفید با دهانه‌ای زرد رنگ است که هر سه یا چهار عدد از این گلها در کنار یکدیگر دسته‌ای را تشکیل می‌دهند. برگهای این گیاه که رنگشان سبز روشن و ارتفاعشان ۸ سانتی‌متر است بر روی ساقه‌هایی باریک می‌رویند.

گلهای شگفت‌آور «Dipladenia Sanderi» جفت جفت در کنار یکدیگر رشد می‌کنند. پهنای این گلها تا ۷ سانتی‌متر و رنگشان صورتی است. این گیاه دارای دو گونهٔ پیوندی زیبا با نامهای: «Amoena» به رنگ صورتی روشن و «Rosea» به رنگ قفائی است.

«Dipladenia splendens» گلهایی تولید می‌کند که داخلشان صورتی و بیرونشان سفید است. این گلها در تابستان می‌شکفند. طول برگهای این گونه تا ۱۵ سانتی‌متر می‌رسد. این گیاه پس از کاشت در گلدان معمولاً به دور قیم خود می‌پیچد و یا

از سیمهایی که روی دیوار گلخانه قرار دارد بالا می‌رود. این گیاه تنها زمانی که طول آن حدوداً به ۲۰ سانتی‌متر برسد، گل می‌دهد.

کشت: این گیاهان که موطنشان نواحی گرمسیری آمریکا است به آب زیاد نیاز دارند امّا نمی‌توانند رطوبتی دائمی را تحمل کنند، بنابراین باید مراقب باشید که خاک کاملاً زهکشی شده باشد. دورهٔ استراحت این گیاهان پائیز و زمستان است. در این زمان این گیاه به آب کمی نیاز دارد، تنها به اندازه‌ای که خشک نشود.

بهتر است این گیاه را حتی در زمستان هم گاهی اوقات آبپاشی کنید. اگر می‌خواهید این گیاه فوراً گل بدهد، هر بهار گلدان آن را تعویض کنید و در گلدانی متوسط بکارید.

تکثیر: در فصل بهار از شاخه‌های جانبی و جوان این گیاه یا در فصل تابستان از ساقهٔ مسن‌تر آن که دو برگ نیز داشته باشد قلمه‌هایی جداکنید و آنها را در خاک تورب و شن و در دمای ۱۸° ـ ۱۶ سانتی‌گراد فروکنید. وقتی این قلمه‌ها ریشه کرد آنها را در خاک گلدانی بکارید. برگهای این قلمه‌ها در ابتدا کم رنگ هستند اما در ماههای بعدی پر رنگ می‌شوند.

دراسینا Dracaena

این گیاه، درخت یا بوته‌ای است مختص نواحی گرمسیری که بعنوان گیاه برگدار نگهداری می‌شود و بندرت گل می‌دهد. *(عکس شمارهٔ ۵۲)*

مکان: این گیاه به مکانی نیم سایه و گرم با رطوبت بالا نیازمند است.

ارتفاع: ۲ متر.

تکثیر: از طریق قلمه زدن یا کاشت بذر.

جهانگردان جزایر قناری که درختانی کوچک و برگدار را از بازار این جزایر خریداری می‌کنند معمولاً نمی‌دانند که این درختان تا ارتفاع ۲۰ متر رشد می‌کنند. بخشی از منظرهٔ ویژهٔ جزایر قناری Dracaena draco، درخت اژدها، تا ارتفاع شگفت‌انگیزی رشد می‌کند. البته، چنین چیزی تنها در نواحی گرمسیری روی می‌دهد.

اما چنانچه از گونهٔ آپارتمانی این درخت به خوبی مراقبت شود تا ارتفاع آن به ۲ متر می‌رسد و تا سالها باقی می‌ماند. گفته می‌شود در جزایر قناری گونه‌ای است که بیش از ۱۰۰۰ سال از عمر آن می‌گذرد. *(عکس شمارهٔ ۵۳)*

گونه‌های سبز برگ

Dracaena draco درختی است با ساقهٔ بلند و برگهایی به رنگ خاکستری و سبز که نزدیک یکدیگر سبز می‌شوند. ارتفاع آنها به ۵۰ سانتی‌متر می‌رسد و شمشیری شکل هستند. Dracaena hookeriana ساقه‌ای کوتاه و شاخه شاخه دارد. برگهای باریک و چرمی مانند آن تا ۷۰ سانتی‌متر رشد می‌کنند و دور آنها روشنتر است. یکی از واریته‌های آن «Latifolia» است با برگهایی به پهنای ۸ سانتی‌متر و دیگری «Variega» با برگهایی شفاف.

گونه‌های رنگین برگ

«Dracaena deremensis» دارای برگهایی است بلند، نوک تیز و براق که رنگ آنها به رنگ سبز تیره و ارتفاعشان ۵۰ سانتی‌متر است. این برگها در ابتدا راست هستند، امّا بعداً کمی آویزان می‌شوند. این گونه که موطن آن آفریقای شرقی است، کمتر از واریته‌هایش یعنی «Bausei» و «Warneckii» در گلخانه‌ها دیده می‌شود. این گونه‌ها دارای برگهایی به رنگ سبز تیره هستند که روی آنها نوارهایی به رنگ سفید و سبز دیده می‌شود.

«Dracaena fragrans» دارای ساقه‌هایی بلند است. برگهای آن به رنگ سبز تیره و بسیار باریک و آویزان است و تا ۷۵ سانتی‌متر رشد می‌کنند. تمام واریته‌های آن دارای برگهایی است با نوارهای سفید و زرد.

موطن «Dracaena godseffiana»، کشور زئیر است. این گیاه بوته‌ای است پر شاخه. برگهای سبز رنگ آن به صورت دسته‌ای بر روی شاخه‌ها می‌رویند و روی آنها نقاطی سفید رنگ دیده می‌شود. این گونه زمانی که هنوز خیلی جوان است، گل می‌دهد. گلهای زرد و سبز آن که عطری بسیار قوی دارند جای خود را به میوه‌های توتی شکل و قرمز آن

می‌دهند.

واریته‌های معروف آن عبارتست از: «Florida Beauty» با نقاطی سفید رنگ بر روی برگها و «Kelleri» با برگهایی مرمری. کوچکترین گونه «Dracaena sonderiana» است با برگهایی زیبا که دارای طرحهایی سفید رنگند. این گونه در میان دوستداران گل و گیاه طرفداران زیادی دارد، زیرا که نگهداری از آن بسیار آسان است.

کشت: در یک اتاق نشیمن معمولی، تنها می‌توان گونه‌های سبز پر رنگ و واریتهٔ «Dracaena fragrans» یعنی «Rothiana» را بدون ابزار و وسایل خاصی نگهداشت. این گونه‌ها به مکانی با نور کافی و دمای زمستانی ۱۴° ـ ۱۲ سانتی‌گراد نیاز دارند. کاشت گونه‌ها و واریته‌های دیگر به دلیل دما و رطوبت مورد نیازشان بسیار مشکلتر است. البته Dracaena godseffiana از این قاعده مثتثنی است.

«دراسینا» را در مکانی گرم با نور کافی قرار دهید، امّا بخاطر داشته باشید که این گیاه از نور مستقیم خورشید بیزار است. چنانچه می‌خواهید این گیاه بخوبی رشد کند آن را در خاکی غنی بکارید و مرتب به آن آب دهید و آبپاشی کند. در پائیز و زمستان به آن کمتر آب دهید. به غیر از گونه‌های مذکور و واریتهٔ «Rothiana»، این گیاهان را در اتاقی که دمای آن کمتر از ۲۰° ـ ۱۸ سانتی‌گراد باشد، نگهدارید. اگر می‌خواهید این گیاهان خوب رشد کنند، آنها را در گلخانه قرار دهید.

گلدان «دراسینا» را می‌بایست هر دو یا سه سال یک بار تعویض کرد و آن را در گلدانی متوسط کاشت. مراقب باشید به هنگام انجام این عمل به ریشه‌های آن آسیب نرسانید. بهترین خاک مخلوطی از خاک برگ، تورب و خاک رس است؛ امّا می‌توانید از خاک گلدانی استاندارد هم استفاده کنید.

تکثیر: تکثیر «دراسینا» می‌بایست تنها توسط افراد متخصص انجام بگیرد.

«Dracaena draco» از طریق کاشت بذر تکثیر می‌یابد. گونه‌های دیگر را می‌توان از طریق قلمه‌زده ساقه آن در دمای ۲۴° ـ ۲۱ سانتی‌گراد تکثیر کرد. این قلمه‌ها را می‌بایست در مخلوطی که نیمی‌از آن تورب و نیمی‌دیگر شن باشد، کاشت.

اِچوریا Echeveria ـ پای عروس

این گیاه، گیاهی است چند ساله و گوشتی با گلهایی بسیار زینتی. (عکس شمارهٔ ۵۴)

مکان: این گیاه به مکانی با نور خورشید و خاک رس نیاز دارد.

ارتفاع: تا ۱۵۰ سانتی‌متر.

فصل گلدهی: اواخر زمستان تا پائیز، بسته به گونهٔ گیاه.

تکثیر: از طریق قلمهٔ برگی، تقسیم بوته و کاشت بذر.

در جنوب اروپا اغلب از «اچوریا» به عنوان گیاهی پوششی استفاده می‌شود. برگهای کلفت و گوشتی آن گاهی اوقات سفید و زرد و گاهی اوقات سبز و حتی بنفش هستند. گونه‌های خاصی از آن دارای برگهایی هستند که روی آنها را گردی پوشانده است. این گرد گیاه را در برابر گرمای خورشید محافظت می‌کند. پرورش این گیاهان آسان است و فرشی ضخیم بر روی زمین تشکیل می‌دهند.

گونه‌ها: گونهٔ «Echeveria agavoides» بی‌ساقه است و دارای برگهایی است به رنگ سبز روشن و نقاطی قهوه‌ای رنگ.

برگهای کوتاه، پهن و نوک تیز آن «رُزِتها»[۱] کلفتی را تشکیل می‌دهند که گلهایی زرد و قرمز یا ساقه‌هایی کوتاه را تولید می‌کنند.

گونهٔ «Echeveria carnicolor»، گیاهی است بدون ساقه با گلهایی گوشتی و رنگی و رزتهایی با پهنای ۷ سانتی‌متر. این گیاه زیبا برگهایی کوچک، نوک تیز و آبی رنگ دارد که گاهی اوقات نوری قرمز رنگ از آن متصاعد می‌شود. این گلهای زرد و قرمز که به شکل زنگ هستند از اواخر زمستان تا اوایل پائیز پدیدار می‌شوند.

«Echeveria elegans» بوته‌ای است کوچک به ارتفاع حدود ۴۰ سانتی‌متر که شاخه‌های آن پوشیده از کرکهایی نرم است. این گونه گلهایی بزرگ و صورتی رنگ تولید می‌کند که به شکل زنگ هستند. فصل گلدهی آن از بهار تا پائیز است.

---

۱. Rosettes به مجموعه‌ای از برگها می‌گویند که به صورت مجتمع در انتهای شاخه قرار می‌گیرند.

«Echeveria gibbiflora» بر سر شاخه‌های محکم خود گلهایی را تشکیل می‌دهد. این برگهای سبز مایل به آبی درخششی قرمز رنگ دارند و ارتفاع آنها به ۱۵ سانتی‌متر می‌رسد. این گونه گلهایی قرمز رنگ دارد که بنظر می‌رسد یخ زده باشند.

«Echeveria gigantea» گیاهی است به ارتفاع حدوداً ۳۰ سانتی‌متر با گل آذینهایی به ارتفاع ۱۵۰ سانتی‌متر. اغلب دور تا دور برگهای آن قرمز رنگ و طول آن ۲۰ سانتی‌متر است. گل آذینهای گلهای زرد رنگ آن تا پائیز تشکیل نمی‌شود.

«Echeveria setosa» پوشیده از کرکهایی سفت و سفید رنگ است. این برگهای کلفت و سبز رنگ جلایی موم مانند دارند.

کشت: Echeveria هم در زمستان و هم در تابستان نیاز به مکانی با نور کافی دارد. در زمستان، بغیر از گونه‌هایی که در این فصل گل می‌دهند، بقیهٔ گونه‌ها را می‌بایست در دمای حدوداً ۸ سانتی‌گراد نگهداشت و به آن کم آب داد. حتی در تابستان نیز این گیاهان به آب کم نیاز دارند. آب بیش از حد سبب گندیدگی این گیاه می‌شود. در دوران رشد، ماهی یک بار به آن کود دهید. این گیاه در خاک رس آمیخته با شن بهتر رشد می‌کند. بهتر است گلدان گیاهان جوان را سالی یک بار عوض کرد.

تکثیر: حتی افراد مبتدی نیز می‌توانند بی‌هیچ مشکلی به تکثیر Echeveria اقدام کنند. معمولاً از ساقه‌های مسن بریده شده شاخه‌های فرعی و تازه‌ای سر برمی‌آورند. پس از گذشت دو روز قلمه‌های برگها یا حتی ساقهٔ برگها را در زمین بکارید و منتظر بمانید تا ریشه بدهند. کمی هم آنها را مرطوب نگهدارید.

اپی‌فیلیوم Epiphyllum

این گیاه، یک گیاه آپارتمانی چند ساله با گلهایی زیباست. *(عکس شمارهٔ ۵۵)*

مکان: این گیاه به مکانی با نور کافی و خاک فاقد گچ نیازمند است. در تابستان می‌توان آن را در فضای آزاد و در مکانی نیم سایه قرار داد. این گیاهان بر روی درختان و در جنگلهای بارانی و گرمسیری آمریکای مرکزی و جنوبی رشد می‌کنند.

ما نمی‌توانیم این گونه‌های اصلی را روی لبهٔ پنجره‌هایمان بگذاریم، امّا گونه‌های

پیوندی بسیاری از این گیاه وجود دارد که تقریباً همیشه به رشد خود ادامه می‌دهند. این کاکتوسها که گلهایی درشت دارند در زمستان در دمای ۵° سانتی‌گراد به رشد خود ادامه می‌دهند، امّا اگر این گیاهان را در محیطی گرمتر نگهداریم سریعتر گل می‌دهند.

کشت: در دوران استراحت زمستانی این کاکتوسها به مکانی خنک با نور کافی که دمای آن حدود ۱۰° ـ ۸ سانتی‌گراد باشد نیاز دارند و میزان آب آنها را نیز می‌بایست کمتر کرد. پس از آن، این گیاهان را می‌بایست در محیطی گرمتر نگهداشت و بیشتر بدان آب داد. از بهار تا پائیز می‌توان این کاکتوسها را در هوای آزاد باغ و در محیطی گرم و سایه‌دار قرار داد. امّا می‌بایست مراقب بود تا در معرض نور مستقیم خورشید قرار نگیرد. در این زمان می‌بایست به آنها بیشتر آب داد، بیشتر آبپاشی کرد و با کود پتاسیم‌دار کاکتوس آن را تغذیه نمود.

گلدان این گیاه را زیاد عوض نکنید در غیر این صورت دیرتر گل می‌دهد. تنها گلدان ان را فقط پس از گل دادن عوض کنید و یا اینکه می‌توانید لایهٔ فوقانی خاک گلدان را تعویض کنید.

تکثیر: برای تکثیر این گیاه می‌بایست از شاخه‌های جانبی آن استفاده کرد. مراقب باشید تا قبل از کاشتن آنها سطح خاک کاملاً خشک باشد. طبیعتاً این قلمه‌ها در خاک تازه بهتر رشد می‌کنند. و یا اینکه می‌توانید این دانه‌ها را در فصل بهار در دمای ۲۱° سانتی‌گراد بکارید.

اِئونیموس Euonymus

این گیاه، گیاهی است گلدار با برگها و میوه‌هایی کوچک و زینتی. (عکس شمارهٔ ۵۶)

مکان: این گیاه به مکانی آفتابگیر تا نیم سایه و به خاک رس حاوی تورب نیازمند است.

ارتفاع: تا ۱۵۰ سانتی‌متر.

فصل گل‌دهی: بهار و تابستان.

تکثیر: از طریق قلمه زدن.

برگهای سبز تیره و چرمی مانند برخی از گونه‌های این گیاه شبیه برگهای برگ بو است. چنانچه این گیاه به صورت وحشی رشد کند، ارتفاع آن اغلب به ۸ سانتی‌متر می‌رسد، امّا شاخه‌های مقاوم و زاویه‌دار گونه‌های پرورشی حداکثر تا ۱۵۰ سانتی‌متر رشد می‌کنند. برگهای بیضی شکل آن به رنگ سبز تیره است و در بعضی موارد طرحهایی به رنگ زرد و سفید بر روی آنها دیده می‌شود. گلهای کوچک و سفید جای خود را به میوه‌های توتی شکل و قرمز رنگ می‌دهند.

تنها نوع گلدانی آن «Euonymus japonicus» فقط در ژاپن دیده می‌شود. بسیاری از واریته‌های این گونه عمدتاً بخاطر داشتن برگهایی با طرحهای زیبا پرورش داده می‌شوند. معروفترین آنها عبارتند از:

«Aureomarginatus» با برگهایی که رنگشان سبز تیره و دورتادورشان زرد رنگ است، «Albomarginatus» با برگهایی که لبه‌هایشان سفید رنگ است و «Microphyllus» با برگهایی به رنگ سبز، زرد و سفید.

کشت: در طول تابستان Eunonymus از هوای آزاد بالکن یا تراس لذت می‌برد. مکان آن می‌بایست مکانی آفتابگیر تا نیم سایه باشد. در زمستان آن را به اتاقی با نور کافی و دمای حدود ۵° سانتی‌گراد برگردانید. از بهار تا پائیز به آن زیاد آب بدهید و هر دو هفته یکبار تغذیه‌اش کنید.

تکثیر: در اوایل بهار یا اواخر تابستان قلمه‌هایی از این گیاه جدا کنید و بگذارید در خاک شنی گرم و مرطوب ریشه دهد. سپس در گلدانی که محتوی خاک رس آمیخته با تورب باشد بکارید.

اِفوربیا Euphorbia Milii

این گیاه، گیاهی است محبوب و بی‌زحمت که گلهایی درشت دارد. **(عکس شمارهٔ ۵۷)**

مکان: این گیاه به مکانی پر نور و آفتابی و خاکی خوب و غنی نیاز دارد.

ارتفاع: تا ۱۵۰ سانتی‌متر.

فصل گل‌دهی: زمستان تا بهار.

تکثیر: از طریق قلمه‌زدن.

از آنجایی که این گیاه آپارتمانی برای اولین بار در اوایل قرن نوزدهم از جمهوری ماداگاسکار به اروپا آورده شد، دوستداران بیشماری را به سوی خود جلب کرده است. این گیاه برای هوای خشک داخل منازل مناسب است و با مراقبت صحیح تا چند دهه به رشد خود ادامه می‌دهد. شاخه‌های آن که مانند مداد محکم هستند به رنگ سبز مایل به قهوه‌ای می‌باشند و تیغهای زیادی دارند. در میان این تیغها برگهایی به رنگ سبز روشن و نیزه‌ای شکل در می‌آیند.

این گیاه مانند بقیهٔ گونه‌های همنوعش شیره‌ای سمی دارد. از اواخر زمستان تا اوایل تابستان ـ گاهی اوقات زودتر ـ این گیاه گلهایی کوچک تولید می‌کند که آنها را می‌توان از روی برگچه‌های بسیار زینتی و لاکی رنگی که به شکل کلید هستند، شناخت.

کشت: این گیاه به مکانی آفتابگیر آن هم کنار پنجره نیاز دارد. علاوه براین، در برابر رطوبت کم طاقت است. به نقطه‌ای خنک نیاز دارد و حتی در زمستان هنگامی که می‌توان آن را در اتاق نگهداشت می‌بایست به آن کمتر آب داد. گلدان آن را زمانی که هنوز جوان است هر دو سال یک بار عوض کنید.

تکثیر: تکثیر این گیاه از طریق قلمه زدن و در فصل بهار بسیار آسان است. امّا برای اینکه دستهایتان زخمی نشود، همیشه دستکش بپوشید. شاخه‌های فرعی جوان را در آب قرار دهید تا شیرهٔ گیاه مکیده شود یا برای بند آوردن جریان آن، این شاخه‌ها را در پودر زغال چوب فرو کنید. بعد صبر کنید تا قلمه‌ها خشک شوند و آنها را در مخلوطی از شن و تورب بکارید.

پولچریما Pulcherima ـ بنت‌القنسول

این گیاه، گیاهی است آپارتمانی و همیشه سبز با برگچه‌هایی بسیار زیبا و به رنگهای قرمز و کرم و گلهایی زرد رنگ. **(عکس شمارهٔ ۵۸)**

مکان: این گیاه به مکانی با نور کافی و نیم سایه و خاکی غنی نیاز دارد.

ارتفاع: تا ۱ متر.

فصل گلدهی: پائیز تا اوایل بهار.

تکثیر: از طریق قلمه زدن.

این گیاه یک گیاه آپارتمانی همیشه سبز است که موطن آن مکزیک می‌باشد و دارای برگچه‌هایی فوق‌العاده زیبا، به رنگهای قرمز و کرم است.

این گیاه محبوبیت اخیر خود را تا حدود زیادی مدیون کشت و پرورش فشردهٔ آن خصوصاً در آمریکا است. برگهای سبز نوک تیز و کمی خمیدهٔ آن که دارای رگه‌هایی سفید هستند، کلاً با برگچه‌هایی احاطه شده‌اند. این برگها در اطراف گلهای کوچک و زرد رنگی که در زمستان درمی‌آیند جمع می‌شوند.

کشت: این گیاه را می‌توان در تمام طول سال در اتاق نگهداشت، در مکانی پر نور امّا نه آفتابی و در دمای ۲۰° سانتی‌گراد یا کمتر. در دوران رشد، بهار تا پائیز، به آن آب بیشتری دهید. پس از گل دادن، میزان آب این گیاه را کمتر کنید. چنانچه مایلید این گیاه دوباره گل دهد لازم است حدوداً هشت هفته قبل از پائیز آن را روزی ده تا دوازده ساعت در اتاقی پر نور قرار دهید. در این دوره حتی چراغهای خیابان و روشن و خاموش شدن گاه به گاه لامپها نیز می‌تواند سبب تشکیل این گلها شود. دمای اتاق در این زمان می‌بایست همیشه حدوداً ۱۷° سانتی‌گراد باشد.

تکثیر: می‌توانید از ساقه‌های برگدار این گیاه قلمه‌هایی جدا کنید. وقتی شیره‌های سعی این قلمه‌ها بیرون ریخت آنها را در گلدانی مسطح که حاوی خاک گلدانی استاندارد است، بکارید. این قلمه‌ها می‌بایست در عرض حدوداً سه هفته ریشه کنند.

فاتشِدرا Fatshedera

این گیاه، یک گیاه آپارتمانی همیشه سبز است که برگهایی به رنگ سبز روشن دارد. *(عکس شمارهٔ ۵۹)*

مکان: این گیاه به مکانی پر نور و خنک نیاز دارد.

ارتفاع: تا ۲ متر.

تکثیر: از طریق قلمه زدن.

«فاتشدرا» پیوندی است میان hedera (پیچکی) و fatsia (یک نوع آرالیای آپارتمانی). تنها گونهٔ این گیاه «Fatshedera lizie» گیاهی است افراشته و کمی رونده. ساقهٔ این گیاه جوان دارای کرکهایی است قرمز رنگ و برگهای همیشه سبز آن شبیه برگهای «فاتسیا» اما سخت‌تر، کوچکتر و پُر کرکتر است. تنها گاهی اوقات آن هم در اواخر تابستان این گیاه گل می‌دهد. سپس دسته‌های گردی از گلهای سبز رنگ را تشکیل می‌دهد. این گیاه دارای واریته‌ای بسیار زیبا و زینتی به نام «Variegata» است.

کشت: «فاتشدرا» به نور خورشید علاقهٔ چندانی ندارد، امّا مکان آن می‌بایست پر نور و خنک باشد. هوای تازه برای هر دو واریتهٔ سبز برگ و رنگین برگ آن ضروری است. خاک آن را می‌بایست بطور متوسط آب داد. هر هفته می‌بایست برگها را با دقت شست. در طول زمستان، یعنی زمانی که گیاه به آب کمتر نیاز دارد، دمای ۱۲° ـ ۱۰ سانتی‌گراد اتاق برای آن کافی است.

تکثیر: تکثیر این گیاه تنها از طریق قلمه زدن میسر است. برای این کار می‌توانید از سر گیاه که دارای سه یا چهار برگ باشد و یا همچنین شاخه‌های فرعی‌ای که دارای یک برگ باشند، استفاده کنید. قلمه‌ها را در گلدانهای کوچک مملو از شن آمیخته با خاک برگ بکارید. سپس روی آن را با شیشه یا کیسهٔ پلاستیکی بپوشانید تا رطوبت مورد نیاز گیاه تأمین شود. به هیچ وجه گلدانها را زیر نور آفتاب قرار ندهید. این قلمه‌ها در دمای ۱۸° سانتی‌گراد به سرعت ریشه می‌کنند و جوانه می‌زنند. به غیر از زمستان می‌توانید در هر فصلی از سال این گیاه را تکثیر کنید. چنانچه سه قلمه را در یک گلدان بکارید، گیاهی فوق‌العاده سالم و انبوه به دست خواهید آورد.

فاتسیا Fatsia

این گیاه، یک گیاه آپارتمانی همیشه سبز با برگهایی بزرگ است. (عکس

شمارهٔ ۶۰)

مکان: این گیاه به مکانی سایه و خنک و خاک رس نیازمند است.

ارتفاع: تا ۲ متر.

تکثیر: از طریق کاشت دانه یا قلمه زدن.

«فاتسیا» یکی از شناخته شده‌ترین گیاهان برگدار است. چنانچه از این گیاه مراقبت صحیح به عمل آورید تا سالها عمر می‌کند و در طول زمان ساقه‌هایی محکم و باریک را پدید می‌آورد. این ساقه‌ها به همراه برگهای نخلی شکل آن ظاهری بسیار زیبا به این گیاه بخشیده است. ارتفاع این گیاه در موطنش، ژاپن به ۵ متر می‌رسد، امّا به عنوان یک گیاه آپارتمانی بیشتر از ۲ متر رشد نمی‌کند. حسن این گیاه در این است که می‌توان آن را در گوشهٔ تاریک اتاق و یا ورودی سالنها بخوبی نگهداری کرد. در حالی که هیچگونه تأثیری بر زیبایی آن نخواهد گذاشت.

«فاتسیا»، تنها دارای یک گونه به نام Fatsia japonica است. امّا واریته‌های زیبا و بسیاری از آن به دست آمده است. ساقه‌های این گیاه جوان باریک و انعطاف‌پذیر است. برگهای سبز تیرهٔ آن همانند برگهای افرا بر روی ساقه‌هایی نرم رشد می‌کنند و دارای نُه «انگشت» هستند. این برگهای جوان ۶ سانتی‌متر پهنا دارند. بعداً این میزان به ۴۰ سانتی‌متر می‌رسد و برگها نرم و چرمی مانند می‌شوند.

وقتی «فاتسیا» رشد کرد، در اواسط تابستان و پائیز آرایشی چتری از گلهایی به رنگ سفید مایل به سبز در روی آن بوجود می‌آید که خوشه‌هایی کوچک را پدید می‌آورند.

محبوبترین واریتهٔ آن، Variegata است که بر روی برگهایش طرحهایی به رنگ سفید یا زرد دیده می‌شود.

کشت: «فاتسیا» گیاهی کم زحمت است. این گیاه را می‌توان در داخل منزل (در تابستان) در محیطی خنک و تاریک و یا در هوای آزاد نگهداشت. از بهار تا پائیز این گیاه را خوب آب بدهید. سپس میزان آب آن را کمتر کنید و بگذارید تا زمستان را در دمای 8° سانتی‌گراد بگذراند. ماهی یک بار برگهای آن را با پارچه‌ای خیس بشوئید.

تکثیر: «فاتسیا» را می‌توان به راحتی از طریق کاشت بذر آن تکثیر کرد. برای این

کار کافی است بذر آن را در دمای معمولی اتاق در خاک معمولی گلدان بکارید. واریته‌های رنگین برگ آن را می‌توان از طریق قلمه‌زدن نیز تکثیر کرد، امّا این گیاه جدید از گیاه مادر خود ضعیفتر است.

فیکوس Ficus

فیکوس بوته یا درختی است همیشه سبز با برگهایی چرمی مانند. برخی از گونه‌های این گیاه رونده هستند. *(عکس شمارهٔ ۶۱)*

مکان: این گیاه به مکانی نه چندان پر نور نیازمند است.

ارتفاع: ۴ ـ ۲ متر

تکثیر: از طریق قلمه زدن یا خوابانیدن شاخه.

«فیکوس» گیاهی است که اتاقهای نشیمن را به چند قسمت تقسیم می‌کند و به راهروها و پله‌های ما طراوت می‌بخشد. در نواحی گرمسیری آسیا دست کم دو هزار گونه از این گیاه دیده می‌شود که ارتفاعشان به ۳۰ متر می‌رسد.

گونه‌ها: «Ficus benjamina» (انجیر گریان) بوته‌ای کوچک و زینتی است. این گیاه دارای شاخه‌هایی کمی افتاده و برگهایی بیضی شکل و نوک تیز است که ارتفاع آنها به ۱۰ ـ ۶ سانتی‌متر می‌رسد. *(عکس شمارهٔ ۶۲)*

«Ficus cannonii» بوته‌ای است که ارتفاع آن به ۴ متر می‌رسد. برگهای برنزی رنگ آن دارای ساقه‌هایی است کوتاه و زیر این برگها قرمز رنگ است. این گیاه به سرعت رشد می‌کند. اگر می‌خواهید آن را در اتاق نگهدارید، می‌بایست هر سال شاخه‌هایش را کوتاه کنید. اگر این شاخه‌ها را در خاکی گرم بکارید، ریشه می‌کنند.

برگهای «Ficus deltoidea» تنها کمی کوچکتر هستند. زیبائی این گونه در میوهٔ زرد رنگ آن است که طول آن تنها ۱ سانتی‌متر است. حتی گونه‌های جوان آن نیز تعداد زیادی میوه می‌دهند. این گیاه ۵۰ سانتی‌متر رشد می‌کند.

«Ficus edulis» بوته‌ای است کم شاخه که موطن آن «کالدونیای جدید» است. این گیاه دارای میوه‌هایی است خوراکی و به اندازهٔ یک نخود. برگهای آن در ابتدا به رنگ

قرمز روشن است امّا بعدها به رنگ سبز مایل به قهوه‌ای در می‌آید. این گیاه به نقطه‌ای گرم نیاز دارد.

معروفتر از همه «Ficus elastica» است که برگهای بیضی شکل و نوک تیز آن تا ۴۰ سانتی‌متر رشد می‌کند.

«Ficus layrata» یا «pandurata» برگهایی بزرگتر دارد که طول آنها به ۵۰ سانتی‌متر می‌رسد. این برگها به رنگ سبز تیره و دارای رگه‌هایی روشن است. این گونه گیاهی است بلند با رشد زیاد.

اگر در اتاق خود پارتیشن دارید. «Ficus pumila» به آسانی و تا ارتفاع ۴ متر از آن بالا می‌رود. این گیاه (انجیر خزنده)، دارای پیچکهایی است که سبب می‌شود از دیوار بالا رود. برگهای آن باریک و به شکل کلید هستند.

نوع «Minima» برگهایی به رنگ سفید و سبز و کوچک دارند. بعلاوه، واریتهٔ روندهٔ آن یعنی گونهٔ زیبای دیگری که برای تزئین پارتیشنها می‌توان از آن استفاده کرد، «Ficus radicans» است. این گیاه برگهایی بلند و نوک تیز دارد که طول آنها حدوداً ۵ سانتی‌متر است.

«Ficus rubiginosa» را می‌توان حتی در اتاقهای سرد هم نگهداشت. در ابتدا برگهای آن به رنگ قرمز هستند و زیر آنها کرکدار است. طول این برگها حدوداً ۱۰ سانتی‌متر است.

کشت: «Ficus benjamina» به محیطی گرم نیاز دارد. حتی در زمستان دمای اتاق نباید از ۱۸° سانتی‌گراد کمتر باشد. در تابستان می‌بایست آن را در برابر نور خورشید محافظت کرد و به آن آب فراوان داد. لازم است تا در هوای خشک و دمای بالا این گیاه را آبپاشی کرد تا برگهای آن پژمرده نشود. به غیر از زمستان، دو هفته یک‌بار به این گیاه کود دهید.

«Ficus deltoidea» به محیطی مرطوب و گرم نیاز دارد. این گیاه قادر است نور خورشید را تحمل کند امّا می‌بایست مراقب بود تا در اواسط روز در معرض نور مستقیم آفتاب قرار نگیرد. این گیاه را مرتب آبپاشی کنید و از بهار تا پائیز، هر دو ماه یک بار به آن کود دهید.

«Ficus elastica» می‌تواند آب سرد را تحمل کند و گونه‌های دیگر نیز ترجیح می‌دهند که با آب ولرم به آنها آب داده شود.

«Ficus elastica» نیز می‌بایست در معرض کم آبی قرار نگیرد. گونه‌های زینتی برگ آن به مکانی با نور کافی علاقمندند. مراقب باشید در زمستان دمای اتاق از ۱۰° سانتی‌گراد پائینتر نیاید. این گیاه در دوران رشد به مقدار زیادی کود و آب کم نیاز دارد.

«Ficus layrata» را باید در یک اتاق گرم نگهداشت، امّا از آنجا که این گیاه به محیطی مرطوب علاقمند است می‌بایست آن را اغلب آبپاشی کرد. گیاهان رشد یافته‌تر را هر دو هفته یک بار به غیر از فصل زمستان، کود بدهید. این گیاه را می‌بایست در مکانی که دارای نور کافی امّا آفتابگیر نباشد، قرار داد.

گیاه روندهٔ «Ficus pumila» قادر است نور آفتاب را تحمل کند. همچنین می‌توان آن را در محیطی تاریک نگهداشت. در تابستان بیشتر به آن آب بدهید و هفته‌ای یک بار با آب ولرم آبپاشی کنید و بدان کود بدهید. در زمستان آب آن را کمتر کنید.

تمام گونه‌های تیرهٔ «Ficus» در خاک آمیخته با خاک رس و شن بهتر رشد می‌کنند.

خطر عنکبوت قرمز و حشرات ریز سپردار این گیاه را تهدید می‌کند و پائین بودن دما، نوسان آن و بی‌آبی سبب بروز بیماری سوختگی برگ در این گیاه می‌گردد. در اثر سرما یا رطوبت بیش از حد لکه‌هایی زرد رنگ در اطراف برگهای پائینی ایجاد می‌شود.

تکثیر: تکثیر این گیاه مشکل است. تکثیر آن از طریق کاشت بذر تقریباً غیرممکن است، چراکه این بذرها بارور نمی‌شوند و تکثیر از طریق قلمه زدن نیز به مراقبت بیش از حد نیاز دارد. در فصل بهار از ساقه یا شاخهٔ جانبی این گیاه که دو یا چهار برگ داشته باشد، قلمه‌ای جداکنید و آن را در داخل یک بطری پر از آب در مقابل پنجره‌ای آفتابگیر قرار دهید تا ریشه کند. همچنین می‌توانید قلمه‌ها را در مخلوطی از خاک تورب و شن بکارید و در یک کاسه روی رادیاتور نگهدارید تا جوانه بزنند. روی آنها را هم پلاستیک بکشید تا در محیطی مرطوب ریشه کنند.

«Ficus benjamina»، «Ficus elastica» و «Ficus lyrata» را از طریق خوابانیدن شاخه تکثیر کنید.

فوچسیا Fuchsia ـ گل‌گوشواره

بوته‌ای است با گلهایی بسیار زیبا و مناسب بالکن. *(عکسهای شمارهٔ ۶۳ و ۶۴)*

مکان: این گیاه به مکانی نیم سایه و خاک سبک فاقد آهک نیازمند است.

ارتفاع: بین ۱۵ سانتی‌متر تا ۵ متر.

فصل گلدهی: بسته به گونهٔ آن، در تمام فصول.

تکثیر: از طریق قلمه زدن.

«فوچسیا»، بوته و در بعضی موارد درخت کوچکی است که موطن آن جنگلهای آمریکای جنوبی و مرکزی است.

ما از میان گونه‌های بسیار این گیاه تنها تعداد معدودی را پرورش می‌دهیم. امّا طبق محاسبهٔ کارشناسان همین تعداد بیش از دو هزار واریته را شامل می‌شود. بعضی از این واریته‌ها افراشته و برخی آویزاند. واریته‌های افراشته به صورت بوته و گیاه گلدانی در گلخانه‌ای خنک و یا در هوای آزاد و واریته‌های آویخته به شکل گیاهان آویز پرورش داده می‌شوند.

گونه‌ها: Fuchsia یا Liliac fuchsia درختی است کوچک و زیبا با عطری شگفت‌انگیز که از زمستان تا بهار گلهای سرخ رنگی را تولید می‌کند. در دوران گلدهی می‌بایست این گیاه را در اتاقی که هیچگونه سیستم حرارتی نداشته باشد و در دمای ۱۲° ـ ۸ سانتی‌گراد نگهداشت. در تابستان، آن را در باغچه و در خاکی غنی بکارید.

یکی از موارد نادر میان گونه‌های Fuchsia corymbiflora است که از اواسط تابستان و تا پائیز بر روی بالکنهای نیم سایه می‌شکفد.

Fuchsia magellanica را می‌توان حتی در آب و هوای سرد نیز در باغچه و در سایهٔ درختان برگ ریز پرورش داد. حتی اگر بخشهای بالایی این گیاه براثر سرما از بین بروند، شاخه‌های فرعی جدیدی در فصل بعد پدید می‌آید. این گونه تا ۱ متر رشد می‌کند و برگهایی بلند و نوک تیز دارد که روی آنها رگه‌هایی قرمز دیده می‌شود. این گلهای قرمز رنگ بر روی ساقه‌هایی بلند رشد می‌کنند. باغبانان واریته‌های زیبایی از این گونه را پرورش داده‌اند.

«Gracilis» گیاهی است با ساقه‌ای باریک و کرکهایی نرم که طول آن از ۸۰ سانتی‌متر تجاوز نمی‌کند و دارای گلهایی ارغوانی رنگ است.

«Madame cornelissen» که ارتفاع آن به ۶۰-۵۰ سانتی‌متر می‌رسد برگهایی به رنگ سبز تیره و گلهایی سفید دارد. «Riccartonii» شاخه‌هایی آویخته و گرهایی قرمز رنگ دارد که در زیر برگچه‌های بنفش در می‌آیند. (**عکس شمارهٔ ۶۵**)

گونهٔ کوتاه میان گونه‌های Fuchsia واریتهٔ «Tom thumb» است که تنها ۲۵ سانتی‌متر رشد می‌کند.

«Fuchsia procumbens» رشدی کُند و خزنده دارد و یکی از گونه‌هایی است که موطن آن نیوزیلند است. استثنائاً گلهای آن گلبرگ ندارند و جام بلند و آبی رنگ آنها تناقضی زیبا را میان برگچه‌های زرد و قهوه‌ای‌اش پدید می‌آورد.

«Fuchsia triphylla» برگهایی تیره و برنزی رنگ و گلهایی برجسته و نارنجی دارد. گونه پیوندی «Fuchsia triphylla» از این گونه گرفته شده است. این گیاه به مکانی آفتابی نیاز دارد و از اواسط تابستان تا پائیز در رنگهای مختلف می‌شکفد. قبل از شروع اولین یخبندان این گیاه را به داخل منزل بیاورید.

شما می‌توانید در تمام طول سال از گونه‌های پیوندی Fuchsia لذت ببرید.

کشت: فوچسیاهای باغچه‌ای را می‌بایست در مکانی نیم سایه قرار داد و در فصل زمستان برای اینکه دچار یخ زدگی نشود لازم است روی آنها را با کاه و برگ پوشاند. فوچسیای آپارتمانی یا فوچسیایی هم که روی بالکن است در فصل تابستان به مکانی نیم سایه نیاز دارند، امّا خورشید اوایل صبح برای آن ضرری ندارد. در فصل زمستان آنها را در اتاقی با نور کافی و فاقد هرگونه سیستم حرارتی که دمای آن نیز کمتر از ۱۰° سانتی‌گراد نباشد نگهدارید. در فصل زمستان فوچسیا به خاکی خشک نیاز دارد. بهتر است در دوران رشد یا دوران گلدهی این گیاه را بوسیلهٔ تزریق تقویت کنید. تمام فوچسیاها، اعم از آپارتمانی یا باغچه‌ای به کود معدنی یا ارگانیک نیاز دارند.

تکثیر: این گیاه را می‌توان از طریق قلمه زدن تکثیر کرد. این کار را می‌بایست شش ماه قبل از زمانی که مایلید گیاه گل بدهد انجام دهید. قلمه‌ها را در دمای حدود ۲۰° سانتی‌گراد نگهدارید.

گرویلیا Grevillea

این گیاه، یک گیاه آپارتمانی همیشه سبز است.

مکان: این گیاه به مکانی روشن و خنک و خاک بدون آهک نیازمند است. در تابستان می‌توانید آن را در هوای آزاد قرار دهید.

ارتفاع: تا ۲/۵ متر.

تکثیر: از طریق کاشت بذر یا قلمه زدن.

موطن اصلی این گیاه استرالیا است. در زیر برگهای آن، خصوصاً زمانی که این برگها جوان هستند برقی به چشم می‌خورد. این برگها ۲۰ متر رشد می‌کنند. روی آنها سبز و نرم و زیرشان دارای کرکهایی ابریشمی است.

در استرالیا طول Grevillea robusta به ۵۰ متر می‌رسد و حتی در نواحی مدیترانه‌ای گونه‌هایی است که ارتفاعشان ۲۰ متر است. امّا ما این گیاه را به عنوان یک گیاه گلدانی زیبا و کم زحمت می‌شناسیم که طول آن به ۲/۵ متر می‌رسد.

کشت: در زمستان این گیاه را در ظرفی گود، در اتاق نشیمن یا سالن و در دمای بین ۲۰ ـ ۱۲ درجهٔ سانتی‌گراد نگهدارید. این گیاه به مکانی با نور کافی نیاز دارد، امّا نباید در معرض نور مستقیم خورشید قرار بگیرد، زیرا برگهای آن کم رنگ می‌شوند. چنانچه این گیاه را در دمای زیر ۱۵° سانتی‌گراد نگهدارید رشد آن متوقف می‌شود، امّا در دمای بالا به راحتی رشد می‌کند. اگر آن را هرس نکنید، شاخه‌های جوان پدید نمی‌آیند. در تابستان می‌توانید این گیاه زینتی را در هوای آزاد و در مکانی نیم سایه قرار دهید. در تمام طول سال مرتباً به آن آب دهید و آبپاشی کنید.

هر سال گلدان گیاه جوان را عوض کنید. خاک مناسب این گیاه خاکی است که سه قسمت آن خاک برگ، دو قسمت کودگاوی و یک قسمت شن و کمی خاک گلدانی باشد. و یا اینکه از خاک گلدانی بدون آهک استفاده کنید.

تکثیر: «گرویلیا» را می‌توان از طریق کاشت بذر یا قلمه تکثیر کرد. در فصل بهار بذر و قلمهٔ آن را در خاک برگ شن‌دار آمیخته با تورب بکارید. شاخه‌های فرعی جوان را در فصل تابستان و در خاک شنی بکارید.

گازمانیا Guzmania

این گیاه یک گیاه همیشه سبز، چند ساله و گلدار است. (*عکس شمارهٔ ۶۶*)

مکان: این گیاه به مکانی سایه‌دار و گرم، رطوبت بالا و خاک باغچه‌ای نیاز دارد.

ارتفاع: تا ۶۰ سانتی‌متر.

فصل گل‌دهی: تمام فصول.

تکثیر: از طریق کاشت بذر و قلمه زدن.

موطن اصلی «گازمانیا» جنگلهای پر باران و گرمسیری آمریکای جنوبی و مرکزی است و معمولاً نمی‌توان آن را به عنوان یک گیاه آپارتمانی پرورش داد. برگهای آن سبز، باریک و نوک تیز است که هر یک قیفی را تشکیل می‌دهند. از هر قیف یک گل آذین پدید می‌آید. برگچه‌های آن نیز به رنگ قرمز روشن است.

گونه‌ها: در دهه‌های اخیر گونه‌های پیوندی زیادی از این گیاه براثر پیوند زدن تشکیل شده‌اند.

رایجترین نوع این گیاه «Guzmania lingulata» است با برگهایی به پهنای ۵ سانتی‌متر است که در زیر آنها خطوطی به رنگ قهوه‌ای متمایل به قرمز دیده می‌شود. این گونه گیاهی است افراشته با برگچه‌هایی به رنگ قرمز تیره و گلهایی سفید.

«Guzmania monostachya» دارای گل آذینی است افراشته که از رُزتهای کلفت و گستردهٔ برگهای باریک و سبز و زرد رشد می‌کند. این برگچه‌ها به رنگ قرمز تیره هستند که بتدریج رنگشان روشن می‌شود و گلهایی سفید دارند که تنها چند روز عمر می‌کنند.

کشت: این گیاهان که به جنگلهای گرمسیری تعلق دارند به هوای گرم و مرطوب، نور، آب فراوان و کود نیاز دارند. هر دو هفته یک بار می‌بایست به این گیاهان کود داد. دمای محیط آنها، حتی در شبها نیز نمی‌بایست از ۱۸° سانتی‌گراد کمتر باشد.

«گازمانیا» را مرتب آبپاشی کنید و قبل از شکفتن گلها روی مخروط برگها را مرتب آب بریزید و با شکفتن این گلها این کار را قطع کنید.

تکثیر: پاجوشهایی را که از ریشه رشد کرده‌اند و تنها در دما و رطوبت بالا ریشه می‌کنند، جدا کنید.

گینورا Gynura

این گیاه، گیاهی است زینتی با میوه‌هایی کوچک که یک گونهٔ آن رونده است. **(عکس شمارهٔ ۶۷)**

مکان: مکان این گیاه لازم است تا حد امکان پر نور و گرم و خاک آن، خاک مقوی باغچه‌ای باشد.

ارتفاع: تا ۱ متر.

فصل گلدهی: پائیز یا گاهی اوقات اواخر زمستان.

تکثیر: از طریق قلمه زدن.

موطن این گیاه جنگلهای پر باران و گرمسیری آفریقا و هند است. علی‌رغم آنـه گلهایا آن بوی بسیار بدی دارد، اما برگهای ارغوانی رنگ آن ـ که نها در گیاهان جـواان دیده می‌شود ـ آن را تبدیل به گیاهی محبوب کرده است. «گینورا» دارای ساقه‌هایی زاویه‌دار است که روی آنها برگهایی دندانه‌دار و مخملی شکل که رو به روی یکدیگر قرار دارند، دیده می‌شود.

گونه‌ها: «Gynura aurantiaca» درختچه‌ای است به ارتفاع ۱ متر پوشیده از کرکهایی ارغوانی رنگ که در زیر برگها بیشتر به چشم می‌خورد. گلهای زرد رنگ آن تا اواخر پائیز درنمی‌آیند.

«Gynura scandens» درخچه‌ای است رونده و آویز با برگهایی کنگره‌دار که روی آنها را کرکهایی بنفش پوشانده است و گلهایی نارنجی رنگ دارد.

کشت: «گینورا» به مکانی با نور زیاد نیاز دارد و حتی می‌توان در تابستان آن را روی بالکن گذاشت. در زمستان این گیاه به دمای بین ۱۸° ـ ۱۵ سانتی‌گراد و شبها به دمای لااقل ۱۲° سانتی‌گراد نیاز دارد. به این گیاه زیاد آب بدهید و از بهار تا پائیز ماهی یک بار آن را کود دهید. اگر گرمای محیط این گیاه بیش از حد و نور آن کم باشد، برگها رنگ بنفش خود را از دست می‌دهند. این گیاه را مرتب هرس کنید تا انبوه شود.

تکثیر: قلمه‌ها در هر زمانی ریشه می‌زنند. از آنجایی که گونه‌های مسن‌تر رنگ خود را از دست می‌دهند بهتر است آنها را سالی دو بار قلمه بزنید.

هــدرا Hedera ـ پاپیتال، پیچک ایرانی

این گیاه، گیاهی است همیشه سبز، زینتی و رونده که بر روی دیوارها و تنهٔ درختان دیده می‌شود. *(عکسهای شمارهٔ ۶۸ و ۶۹)*

مکان: این گیاه به مکانی، سایه‌دار یا نیم سایه نیاز دارد.

ارتفاع: تا ۳۰ متر بالا می‌رود.

تکثیر: از طریق قلمه زدن.

یونانیها و رومیهای باستان پیچک را سمبل شادی، دوستی و همکاری می‌دانستند. حتی امروزه نیز این پیچکها تیره‌ترین و زشت‌ترین دیوارها را هم خوش منظره می‌سازند و به همین دلیل است که این گیاه رونده به محبوبیتی خاص دست یافته است.

گونه‌ها: پیچک ایرانی (Hedera colchica) برگهایی مثلثی و بیضی شکل دارد که طولشان به ۲۵ ـ ۱۰ سانتی‌متر می‌رسد و سطح بالایی آنها سبز تیره و چرمی مانند است. میوه‌های توتی شکل آن سیاه و گرد است.

«Hedera heli» ساقه‌ای پر شاخه دارد. این گیاه بر روی زمین می‌خزد و یا باکمک ریشه‌های هوائی خود از درختها، دیوارها و نرده‌ها بالا می‌رود. مادامی که این پیچک با قدرت تمام بالا می‌رود برگهای سبز تیرهٔ آن که اغلب دارای رگه‌هایی سفید است از سه تا پنج نقطه تشکیل شده است. اندازهٔ این برگها بین ۱۰ ـ ۴ سانتی‌متر است.

زمانی که پیچک از خزیدن باز می‌ایستد، برگهای آن بزرگتر و پرتر می‌شوند. برگهای ساقه‌های گلدار بیضی شکل هستند و سمت رو به آفتاب آنها پر رنگتر است. این ساقه‌ها ریشه‌های هوایی ندارند.

کشت: پیچک در هوای آزاد آنقدر روی زمین می‌خزد تا پوششی ضخیم را بوجود آورد. چنانچه به مانعی برخورد کند به راحتی و باکمک ساقه‌های هوایی از آن بالا می‌رود. هرگونه خاکی تا زمانی که خیلی خشک نشده باشد، برای این گیاه مناسب است. چنانچه در معرض نور خورشید باشد، خاک آن را مرطوب نگهدارید. پیچک را می‌توان در اتاق حتی در سایه هم نگهداشت.

این گیاه را می‌بایست در اوایل رشد سالی یک بار هرس کرد. چنانچه این گیاه را در منزل نگهمیدارید آن را در اتاقی تاریک بگذارید و اگر هوای اتاق خشک است مراقب دو آفت این گیاه باشید: شته و عنکبوت قرمز.

انواع زینتی برگ پیچکهای آپارتمانی به گرمای بیشتری نیاز دارند. به محض خشک شدن خاک به آنها آب بدهید. از بهار تا پائیز در سه هفته یک‌بار آنها را کود دهید. پیچکهای گلدانی زمستان را در دمای ۱۲° سانتی‌گراد و در محیطی خشک پشت سر می‌گذارند و لازم است تنها گاهی اوقات به آنها آب بدهید.

تکثیر: برای تکثیر این گیاه از نوک شاخه‌های آن قلمه‌هایی جدا کنید و در خاک باغچه بکارید. این قلمه‌ها به سرعت رشد می‌کنند.

هیبیسکوس Hibiscus ـ ختمی زینتی

این گیاه، گیاهی است گلدار و همیشه سبز (*عکس شمارهٔ ۷۰*)

مکان: این گیاه به مکانی آفتابگیر تا نیم سایه و گرم و خاک آمیخته با شن و رس نیاز دارد.

ارتفاع: تا ۲ متر

فصل گلدهی: بهار و در طول پائیز.

تکثیر: از طریق کاشت قلمه.

از میان تمام گونه‌های هیبیسکوس «Hibiscus rosa-sinensis» مقام اوّل را بعنوان یک گیاه آپارتمانی به دست آورده است.

این گیاه که موطن آن جنوب چین است، گیاهی است همیشه سبز با برگهایی نوک تیز و به رنگ سبز روشن و گلهایی درشت و ترومپت شکل. معمولاً این گلها تنها یک روز دوام می‌آورند، امّا از آنجایی که این گیاه مرتباً غنچه می‌کند، بنابراین همیشه از بهار تا پائیز گل‌دار است.

گونه‌های پیوندی بیشماری از «Hibiscus rosa-sinensis» بوجود آمده است که گلهای آنها از نظر شکل و رنگ کاملاً با هم تفاوت دارند. این گلها سفید، قرمز، صورتی،

نارنجی و زرد رنگند. واریتهٔ «Cooperi» بسیار شناخته شده است و برگهای آن به رنگ سبز تیره، کرم و قفائی است.

کشت: گیاه جوان هیبیکوس را در معرض نور مستقیم آفتاب قرار ندهید امّا گونه‌های مسن‌تر را زیر آفتاب در هوای گرم قرار دهید، در غیر این صورت زمان گلدهی آنها کوتاه می‌شود. این گیاه به مقدار زیادی آب نیاز دارد و از بهار تا آخر پائیز آن را مرتب آبپاشی کنید. همچنین می‌توانید آن را در باران و روی تراس قرار دهید. در دوران رشد، از زمستان به بعد هر هفته به آن کود دهید. هر دو یا سه سال یک بار گلدان گیاهان مسن‌تر را تعویض کنید.

تکثیر: برای تکثیر Hibiscus در فصل بهار قلمه‌هایی از آن را جدا کنید و در زیر شیشه در دمای حدود ۲۵° سانتی‌گراد نگهدارید. امّا مراقب باشید که این قلمه‌ها را از ساقه‌هایی که هنوز چوبی نشده‌اند، جدا کنید. در فصل پائیز نیز می‌توانید از طریق قلمهٔ ساقه تکثیر کنید.

هیپیستروم Hippeastrum ـ آماریلیس

این گیاه، گیاهی است پیازدار با گلهایی درشت. **(عکس شمارهٔ ۷۱)**

مکان: این گیاه به مکانی با نور کافی و آفتابی نیاز دارد. در تابستان می‌توانید آن را در هوای آزاد قرار دهید.

ارتفاع: ۶۰ ـ ۳۰ سانتی‌متر.

فصل گلدهی: بسته به گونهٔ آن، زمستان یا اوایل بهار.

تکثیر: از طریق تقسیم بوته.

دوستداران گل و گیاه، هیپیستروم را با نام «آماریلیس» می‌شناسند، که نامی اشتباه است. موطن هیپیستروم آمریکا است که بصورت وحشی در نواحی گرمسیری و نیمه گرمسیری رشد می‌کند امّا گیاه آپارتمانی آن نتیجهٔ سالها پرورش است.

این نتیجه را می‌توان در «Hippeadtrum reticulatum» و در گونهٔ پیوندی «Hippeastrum vittatum» که بیشتر از نیاکان آمریکایی‌اش گل می‌دهد و گلهایش

بزرگتر و زیباترند، بوضوح دید. امّا از یک لحاظ شبیه اجداد خود است. این گیاه می‌بایست سالی یک بار به دورهٔ استراحت فرورود، در غیر این صورت گل نمی‌دهد. هیپیستروم در دورهٔ رشد نیز که بعد از این دوره فرامی‌رسد به مراقبت بیشتر احتیاج دارد. در این دوران می‌بایست به آن کود داد. هر پیاز دو محور گل بوجود می‌آورد که هریک چهار گل دارد.

کشت: این گیاه در دوران استراحت خود که فصل پائیز است به آب نیازی ندارد. محیط آن می‌بایست محیطی گرم و دمای هوا کمتر از ۱۶° سانتی‌گراد نباشد. با ظهور اولین ساقهٔ گل دهنده بر روی پیاز گیاه در فصل زمستان، گلدان را پشت پنجره در مکانی با نور کافی و دمای حدود ۲۲° سانتی‌گراد قرار دهید، امّا تا زمانی که طول عدد گل به ۲۵ سانتی‌متر نرسیده است به آن آب ندهید. در این زمان هیپستروم قادر است مکانی سردتر با دمای ۱۸° ـ ۱۷ سانتی‌گراد را تحمل کند. این گیاه قبل یا بعد از گلدهی برگهایی بلند و باریک را تولید می‌کند.

پس از گلدهی محور را درست از بالای پیاز قطع و سپس گلدان را تعویض کنید. پیاز را در عمق خاک فرو نبرید، بهتر است روی نیمهٔ فوقانی پیاز را نپوشانید. این گیاه در دورهٔ رشد خود، چه بر لبهٔ پنجره باشد و چه در هوای آزاد به مکانی با نور کافی و آفتابگیر و دمای ۱۲° سانتی‌گراد نیاز دارد. تا اواخر تابستان آن را مرتب آب دهید و هنگامی که ریشه‌های آن شکل گرفت هفته‌ای دو بار بدان کود محلول دهید. پس از بین رفتن گلها و تا زمانی که برگها زرد و پژمرده نشده‌اند این کار را ادامه دهید. در این زمان دیگر به گیاه کود ندهید و در فصل پائیز بتدریج میزان آب آن را کم کنید. زمانی دورهٔ سه ماههٔ استراحت گیاه شروع می‌شود که برگهای آن ریخته‌اند.

تکثیر: تنها راه تکثیر این گیاه تقسیم بوته است. پیازهای جوان بر روی پیازهای گیاه گلدانی مسن تشکیل می‌شود. این پیازها را می‌توان پس از ریشه دادن جدا کرد و کاشت.

هم دارد. (**عکس شمارهٔ ۷۲**)

مکان: این گیاه به مکانی سایه و نسبتاً گرم و خاک آمیخته با شن و رس باغچه‌ای نیاز دارد.

ارتفاع: تا ۳ متر.

تکثیر: از طریق کاشت بذر.

موطن اصلی «هوآ» جزایر «لرد هو»[1] در اقیانوس آرام است. در این جزایر، این گیاه به صورت درختی تنومند و بلند با ارتفاع ۱۵ متر دیده می‌شود. امّا نوع گلدانی آن بیشتر از ۲ متر و بندرت ۳ متر رشد نمی‌کند. برگهای منظم، باریک و پَر مانند آن بر روی ساقه‌هایی نازک رشد می‌کنند. این رشد زیاد و متناسب توجه بسیاری را به خود جلب می‌کند. ساقهٔ گلدار «هوآی» وحشی پس از چند سال بسیار بلند می‌شود اما گونه‌های آپارتمانی بندرت گل می‌دهند.

گونه‌ها: تیرهٔ Howea دارای دو گونه است که تشخیص میان آنها در نگاه اوّل غیرممکن است.

«Howea belmoreana» دارای برگهایی مقاوم و پَر مانند است که راست و یا کمی خمیده هستند و بر روی ساقه‌هایی کوتاه رشد می‌کنند.

«Howea forsteriana» ساقه‌ای نازکتر برگهایی بلندتر دارد. زیر برگهای آن کمی زبر است.

کشت: این گیاه به نور زیاد نیازی ندارد و حتی در سایه نیز رشد می‌کند. در تمام طول سال می‌توانید آن را در یک اتاق نگهدارید. دمای لازم برای گیاهان جوان حدود ۲۰° سانتی‌گراد و برای گیاهان مسن‌تر ۱۸° سانتی‌گراد است. در زمستان دمای اتاق را در حدود ۱۵° سانتی‌گراد نگهدارید.

به این گیاه خصوصاً در فصل تابستان زیاد آب دهید و هفته‌ای یک بار نیز به آن کود دهید. با شروع فصل پائیز و در طول زمستان آب آن را کمتر کنید امّا نگذارید خاک خشک شود. برگها را مرتب با استفاده از پارچه‌ای خیس تمیز کنید.

تکثیر: کارشناسان معتقدند که پرورش هوآ در اتاق کار مشکلی است. امّا اگر

1. Lord Howe

می‌خواهید آن را امتحان کنید، بذر تازهٔ این گیاه را در اواخر زمستان یا اوایل بهار در آب ۳۰° سانتی‌گراد فرو کنید و پس از دو روز در ظرف مسطحی که حاوی خاک بذر باشد و در دمای ۳۰° سانتی‌گراد قرار دهید. وقتی طول گیاهک به ۵ سانتی‌متر رسید آن را در گلدانی کوچک بکارید و در محیطی سایه، مرطوب و گرم نگهدارید. از اواسط تابستان به بعد گلدان اولیه را عوض کرده و آن را در گلدانی بزرگتر بکارید و بتدریج گیاه را به نور خورشید عادت دهید. هیچگاه با آب قلیایی به گیاه آب ندهید.

ایمپیشنز Impatiens

این گیاه، یک گیاه چند ساله و گلدار است که برای نگهداری در بالکن بسیار مناسب می‌باشد. (**عکس شمارهٔ ۷۳**)

مکان: این گیاه به مکانی با نور کافی که در معرض نور مستقیم خورشید نیز نباشد نیاز دارد. خاک آن هم لازم است خاک شنی باغچه باشد.

ارتفاع: ۵۰ سانتی‌متر.

فصل گلدهی: تمام طول سال.

تکثیر: از طریق قلمه زدن.

این گیاه در تمام طول سال گل می‌دهد. در فصل تابستان، این گیاه خستگی‌ناپذیر را درون جعبه‌های روی بالکن و در باغچه‌ها می‌بینید، امّا فراموش نکنید که آن را در زمستان به داخل منزل بیاورید، چرا که نسبت به سرما بسیار حساس است و در دمای پایینتر از ۱۲° سانتی‌گراد شدیداً آسیب می‌بینند.

«Impatiens walleriana» گونه‌ای از این گیاه است. ساقه‌های آن پر شاخه و گوشتی و برگهایش نوک تیز، کمی دندانه‌دار و به رنگ سبز روشن است.

واریته‌های گوناگونی از آن دارای برگهایی است با طرحهایی سفید بر روی آنها. گلهای مسطح این گیاه در بالای برگ رشد می‌کنند و درخششی قرمز رنگ دارند.

واریته‌های شناخته شدهٔ آن عبارتند از: «Firelight» با گلهایی نارنجی، «Petersiana» با برگهایی برنزی رنگ و «Variegata» با برگهایی که دور آنها سفید است.

کشت: این گیاه محیط گرم را دوست دارد، امّا از نور مستقیم خورشید گریزان است. در زمستان آن را در نیم سایه قرار دهید و دما را نیز در حدود ۲۰° سانتی‌گراد نگهدارید. اگر هوا سردتر شود برگهای آن می‌ریزد و دیگر گل نمی‌دهد. به این گیاه زیاد آب بدهید، امّا مراقب باشید که ریشه مرطوب باشد نه خیس، چرا که در غیر این صورت ساقه فاسد می‌شود. با وجودی که این گیاه پیوسته گل می‌دهد امّا فقط در دورهٔ رشد، از بهار تا پائیز، آن هم فقط هفته‌ای یک بار به کود نیاز دارد. در صورت لزوم گلدان آن را عوض کنید.

تکثیر: برای تکثیر این گیاه می‌توانید در هر فصلی از سال آن را قلمه بزنید. این قلمه‌ها که حدوداً ۱۰ سانتی‌متر درازا دارند به آسانی در آب یا خاک شنی ریشه می‌کنند. سپس آنها را بطور جداگانه در گلدان بکارید. در عرض چهار ماه گیاه جدید تشکیل می‌شود.

کالانگوآ Kalanchë

این گیاه، گیاهی است چند ساله با گلهایی فراوان. *(عکس شمارهٔ ۷۴)*

مکان: این گیاه به مکانی آفتابگیر تا سایه و به خاک باغچه‌ای آمیخته با شن و رس نیازمند است.

ارتفاع: ۵۰ - ۱۰ سانتی‌متر.

فصل گلدهی: زمستان تا اواخر بهار.

تکثیر: از طریق کشت بذر یا قلمه.

کالانچو، این بوتهٔ نواحی گرمسیری بخاطر شکل عجیب و رنگ برگها و گلهایش بسیار مورد توجه قرار گرفته است. این برگها کلفت و گوشتی مقابل یکدیگر و در امتداد ساقه‌ای محکم رشد می‌کنند. گلهای سفید، زرد و قرمز آن نیز بسیار کوچکتر و به صورت خوشه در می‌آیند. گونه‌های گلدانی این گیاه بیشتر از ۵۰ سانتی‌متر رشد نمی‌کنند امّا بسیار انبوه می‌شوند.

گونه‌ها: یکی از گونه‌های محبوب این گیاه «Kalanchoë blossfeldiana» است.

این گونه درختچه‌ای است به ارتفاع حدوداً ۳۰ سانتی‌متر و گلهایی به رنگ قرمز روشن. ساقهٔ این گلها چنان بلند است که از آنها اغلب به عنوان گل شاخه‌ای استفاده می‌شود. این گیاه واریته‌های متعددی با گلهایی قرمز، زرد و نارنجی دارد که معروفترین آنها عبارتند از: «Orange triamph» و «Compacta lilliput».

«Kalanchoë marmorata» گیاهی است یک ساله به ارتفاع ۵۰ سانتی‌متر که گلهای آن به صورت دسته‌های سفید رنگ است. روی برگهای بزرگ و بیضی شکل این گیاه نیز نقاطی قهوه‌ای رنگ دیده می‌شود.

برگهای کوچک «Kalanchoë rhombopilosa» نیز نقاطی به رنگ قهوه‌ای و قرمز دارد و طول آن حداکثر به ۱۰ سانتی‌متر می‌رسد.

درختچهٔ «Kalanchoë tomentosa»، ۵۰ سانتی‌متر ارتفاع و برگهایی فوق‌العاده زیبا دارد. برگهای آن که طولشان به ۶ سانتی‌متر می‌رسد بسیار گوشتی و پوشیده از کرکهایی نقره‌ای رنگ است.

کشت: این گیاه به محیطی پر نور و گرم و دمای حدود °۲۰ سانتی‌گراد نیاز دارد. در زمستان به آن کمتر آب دهید و دمای محیط را حدوداً °۱۰ سانتی‌گراد نگهدارید. البته به غیر از Kalanchoë blossfeldiana که در زمستان به دمای °۱۵ سانتی‌گراد نیاز دارد. بین فصول بهار و پائیز هر دو هفته یک بار این گیاه را کود بدهید.

تکثیر: راه تکیر این گیاه کاشت بذر آن در اوایل بهار است. این بذرها زیر شیشه و در دمای حدوداً °۲۰ سانتی‌گراد جوانه می‌زنند. همچنین می‌توانید در بهار یا تابستان قلمه‌هایی از این گیاه جدا کنید، ابتدا مدت یک یا دو روز آنها را به حال خود رها کنید تا خشک شوند و سپس در خاک آمیخته با شن و رس باغچه‌ای بکارید.

لاروس Laurus

این گیاه، گیاهی است همیشه سبز و زینتی که بعضی اوقات گلهایی کوچک بر روی آنها می‌شکفد. *(عکس شمارهٔ ۷۵)*

مکان: این گیاه به مکانی آفتابگیر و گرم و خاک شنی نیازمند است.

ارتفاع: ۳ـ ۲ متر.

تکثیر: از طریق قلمه‌زدن.

این گیاه در همه جای دنیا یافت می‌شود. در باغها، روی تراسها، در سالنها و اتاقها. موطن آن کشورهای مدیترانه‌ای است، یعنی نقاطی که این گیاه در آنها بطور وحشی رشد می‌کند و طول آن به ۱۵ متر می‌رسد. نوع گلدانی آن تنها ۳ـ ۲ متر رشد می‌کند. این گیاه برگهایی زینتی، کلفت و براق دارد.

گونه‌ها: معروفترین گونهٔ این گیاه «Laurus nonilis» است. برگهای بیضی شکل آن در دو سوی آن به یک نقطه می‌رسند. سطحی براق و سبز رنگ دارند و اگر به آنها دست بزنید، حس می‌کنید چرمی هستند. در فصل بهار و در گونه‌های مسن‌تر این گیاه گلهایی سفید رنگ به چشم می‌خورد.

برگهای «Laurnus azorica» که موطن آن جزایر قناری است، بزرگتر و پهن‌تر و رنگ زرد آنها پر رنگتر است.

کشت: اگر این گیاه از هوا و گرمای کافی برخوردار باشد شکوفا می‌شود. بنابراین بهتر است که در اواخر بهار و اوایل تابستان آنها را در باغ یا بر روی بالکن قرار دهید. این گیاه را همیشه مرطوب نگهدارید و مرتب آبپاشی کنید، در غیر این صورت برگهای براق آن زرد می‌شود. در فصل بهار و تابستان هفته‌ای یک بار به آن کود دهید. در فصل زمستان این گیاه را در اتاقی با نور کافی و دمای حدود °۵ سانتی‌گراد نگهدارید و به آن کمتر آب بدهید.

معمولاً کافی است شاخه‌های فرعی این گیاه را که بیش از حد بلند شده‌اند کوتاه کرده و به اندازهٔ مناسب برگردانید. این کار را می‌توانید در هر زمانی انجام دهید. امّا اگر بعد از چند سال بیش از حد رشد کرد در اوایل بهار آن را کوتاه کنید.

تکثیر: راه تکثیر این گیاه قلمه زدن است. برای اینکه این گیاه ریشه کند، آن را در شن مرطوب که دمای آن °۱۸ سانتی‌گراد باشد، فرو کنید. این کار را از پائیز تا بهار انجام دهید.

پس از گذشت حدوداً یک ماه گیاه جوان را در گلدانی که خاک آن خاک شنی باغچه باشد، بکارید. سالها طول می‌کشد تا این گیاه تبدیل به درختی بزرگ شود.

مارانتا Maranta

این گیاه یک گیاه زینتی پر زحمت و چند ساله است که برگهایی با طرحهای فوق‌العاده زیبا دارد. **(عکس شمارهٔ ۷۶)**

مکان: این گیاه به مکانی سایه‌دار و گرم، رطوبت بالا و خاک باغچه نیاز دارد.

ارتفاع: تا ۳۰ سانتی‌متر.

تکثیر: از طریق تقسیم یا قلمه زدن.

گیاه مارانتا یکی از گیاهان برگدار آپارتمانی است که به دلیل داشتن برگهایی با مجموعهٔ رنگهای متفاوت از محبوبیت خاصی برخوردارند. این گیاه که موطن آن جنگلهای پر باران برزیل است، دارای برگهایی پهن و بیضی شکل است که یا بر روی زمین پهن می‌شوند و یا بصورت افراشته هستند. ارتفاع مارانتا، همانند دیگر خویشاوندان پیوندی‌اش بندرت از ۳۰ سانتی‌متر تجاوز نمی‌کند.

تنها دو گونهٔ این گیاه را می‌توان به صورت گیاه آپارتمانی نگهداشت امّا از همین دو گونه وایته‌های زیبایی پرورش داده شده است. برگهای آن که ساقه‌هایی کوتاه دارند به رنگ سبز، قرمز و قهوه‌ای است.

گونه‌ها: طول برگهای زیبا و بیضی شکل «Maranta bicolor» تا ۱۵ سانتی‌متر و پهنای آنها تا ۱۱ متر می‌رسد. سطح سبز رنگ آنها پوشیده از شش نقطهٔ قهوه‌ای رنگ است. از میان آنها نواری به رنگ سبز روشن می‌گذرد. زیر این برگها به رنگ قرمز، قهوه‌ای و بنفش است.

برگهای «Maranta leuconeura» باریکتر است، با وجودی که طول آنها به ۱۵ سانتی‌متر می‌رسد. بر روی این برگهای سبز رنگ نقطه‌هایی به رنگ سفید و سبز تیره دیده می‌شود. زیر آنها درخششی آبی رنگ و قرمز دارد.

واریتهٔ «Karchoveana» دارای برگهایی است با طرحهای فوق‌العاده زیبا روی آنها به رنگ سبز لجنی و زیر آنها آبی متمایل به سبز با نقطه‌هایی قرمز است.

کشت: مارانتا که درخت نواحی گرمسیری است در زمستان به رطوبت زیاد و دمای ثابت ۲۲° ـ ۱۸ سانتی‌گراد نیاز دارد. این گیاه را همیشه با استفاده از آب ولرم مرطوب

نگهدارید و از بهار تا پائیز هر دو هفته یک بار به آن کود دهید. گاهی اوقات آن را آبپاشی کنید.

تکثیر: برای تکثیر این گیاه، در اوایل بهار ساقهٔ زیرزمینی آن را با چاقویی تیز ببرید و در خاک بذر بکارید. «مارانتا» را از طریق قلمه زدن نیز می‌توان تکثیر کرد. برای این کار شاخه‌های فرعی جوان را که دارای دو یا سه برگ باشد از پائین گیاه قلمه بزنید و منتظر بمانید تا در شن و تورب مرطوب ریشه کند.

میموزا Mimosa ـ گل قهرکن

این گیاه درختچه‌ای است زینتی باگلهای کوچک. (عکس شمارهٔ ۷۷)

مکان: این گیاه به مکانی آفتابی تا نیم سایه و خاکی مرطوب نیاز دارد. در مقابل خشکی و بی‌آبی بسیار کم طاقت است.

ارتفاع: ۴۰ سانتی‌متر.

فصل گلدهی: تابستان.

تکثیر: از طریق قلمه‌زدن یا کاشت بذر.

آنچه که گلفروشان به عنوان «میموزا» به شما می‌فروشند، گونه‌ای از «acacia» است. «میموزا» درختچه‌ای است زینتی و بی‌دوام که بندرت به عنوان یک گیاه آپارتمانی نگهداری می‌شود. اگر به برگهای این گیاه بی‌زحمت دست بزنید، خم می‌شوند و اگر آنها را به حال خود رها کنید به حالت قبلی برمی‌گردد. برای اینکه گیاه این خصوصیت خود را حفظ کند باید آن را در دمای ۲۰° سانتی‌گراد اتاق نگهدارید. این پدیده تنها در روز اتفاق می‌افتد.

«Mimosa pudica» درختچه‌ای است به ارتفاع ۴۰ سانتی‌متر و تنها گونه‌ای است که در شرایط عادی رشد می‌کند. واریته‌های دیگر آن به محیط گلخانه‌ای نیاز دارند. این گیاه زیبا دارای گلهایی کوچک و توپی شکل است که رنگشان از بنفش تا قرمز متغیر است و در تابستان ظهور می‌کنند.

کشت: در فصل تابستان «میموزا» را در دمای ۲۰° سانتی‌گراد و در زمستان در

دمای حدوداً ۱۵° سانتی‌گراد نگهدارید. مرتب به آن آب دهید. این گیاه نسبت به بی‌آبی و دود سیگار بسیار حساس است. از بهار تا اواخر پائیز هفته‌ای یک بار بدان کود مایع دهید.

تکثیر: برای تکثیر این گیاه در فصل بهار قلمه‌هایی را از آن جدا کنید، سپس آنها را زیر شیشه قرار دهید و یا در همین فصل بذر این گیاه را در دمای حدود ۲۰° سانتی‌گراد در گلدانی کوچک بکارید. نهال این بذرها را تا اوایل تابستان زیر شیشه نگهدارید. نهال این بذرها را هرس نکنید و در عوض به آنها کود دهید.

مونسترا Monstera ـ برگ انجیری

این گیاه یک گیاه آپارتمانی مقاوم، همیشه سبز و رونده است. (*عکس شمارهٔ ۷۸*)

مکان: این گیاه به مکانی با نور کافی و خاک باغچه‌ای نیاز دارد. امّا از نور مستقیم خورشید بیزار است.

ارتفاع: تا ۱۰ متر.

تکثیر: از طریق قلمه زدن یا خوابانیدن شاخه.

برگ انجیری یکی از معروفترین گیاهان آپارتمانی است که برگهایی سوراخ سوراخ دارد و تقریباً در اکثر ادارات و گلخانه‌ها دیده می‌شود. این گیاه بوته‌ای است رونده و همیشه سبز با برگهایی که ساقه‌هایی بلند دارند.

برگ انجیری در موطن خود که آمریکای جنوبی و مرکزی است بر روی شاخه‌های درختان رشد می‌کند. گونهٔ وحشی آن بسیار بلندتر از آپارتمانی آن است، امّا استثنائاً ارتفاع آن در بعضی از باغهای گیاه‌شناسی و راهروها و پاگردها به ۱۰ متر هم می‌رسد.

گونه‌های رشد یافتهٔ آن ریشه‌های هوایی نرم و طنابی شکلی دارند که لایهٔ خارجی آنها از بافتی اسفنجی تشکیل شده است که آب و رطوبت هوا را جذب می‌کند.

به هیچ وجه این ریشه‌های هوایی را نبرید. آنها را یا به درون خاک همان گلدان و یا به درون گلدانی دیگر برگردانید. یا اطراف آنها را خزهٔ مرطوب بکارید و یا اینکه آنها را به حال خود رها کنید.

گونه‌ها: «Monstera deliciosa» دارای ساقه‌ای است که به سرعت چوبی می‌شود.

برگهای بزرگ، سبز رنگ و چرمی مانند آن تا ارتفاع ۶۰ سانتی‌متر بر روی ساقه‌های بلند و عریان آن رشد می‌کنند. گیاه مسن‌تر دارای گلهای زینتی‌ای است که تقریباً هر سال بر روی آن می‌رویند. وقتی این گلها می‌ریزند، جای خود را به تعدادی میوه‌های توتی شکل، معطر و بنفشی می‌دهند که در عین حال خوراکی هم هستند.

واریتهٔ «Borsigiana» سریعتر از بقیه رشد می‌کند و حساستر است. تعداد سوراخهای روی برگهای آن نیز کمتر است.

«Monstera obiqua» دارای برگهایی بلند و نوک تیز است که در دور تا دور آن زنجیره‌ای از سوراخها دیده می‌شود.

کشت: «مونسترا» به گرما، رطوبت و مکانی با نور کافی که در عین حال در معرض نور خورشید هم نباشد نیازمند است. بهتر است دمای اتاق بین ۲۰° ـ ۱۲ سانتی‌گراد باشد امّا نوسانات ملایم دما ضرری برای گیاه ندارد.

اگر این گیاه را در مکانی بسیار تاریک قرار دهید و یا اگر دما بیش از حد بالا رود، برگها شکل خود را بدست نمی‌آورند. همچنین اگر برگهای فوقانی گیاه در معرض هوای بسیار گرم قرار گیرند، سوراخهای روی آنها ایجاد نمی‌شود. به همین خاطر بهتر است گیاه را به مکانی خنکتر انتقال دهید.

این گیاه را بسته به اندازهٔ آن آب دهید. در طول زمستان بیش از حد به آن آب ندهید، امّا در تابستان به آن کود دهید. برگهای بزرگ این گیاه را با پارچه‌ای مرطوب بشوئید.

تکثیر: اگر می‌خواهید یک گیاه آپارتمانی زیبا و پر برگ داشته باشید، شاخه‌های فوقانی آن را قطع کنید. سپس می‌توانید این گیاه را از طریق خوابانیدن ساقه تکثیر کنید. خاک این گیاه باید غنی و مرطوب باشد. قلمه‌هایی که در تورب مرطوب و در دمای ۳۰° سانتی‌گراد قرار بگیرند به سرعت ریشه می‌کنند.

کتاب‌های منتشر شده توسط انتشارات فرهنگ جامع

۱ - آبیاری سطحی (تئوری و عمل)- مصطفی‌زاده، موسوی
۲ - احتیاجات‌غذایی حیوانات‌اهلی (واژه‌نامه و مقدمه: هاشمی) - نایاب
۳ - احتیاجات غذایی گاوهای گوشتی (NRC - 2000)/ همراه با واژه‌نامه
۴ - اصول باغبانی (مرادی‌نژاد)
۵ - اصول و عملیات تکنولوژی فرآوری مواد غذایی/ پی. جی. فلو
۶ - باروری و نازایی در حیوانات اهلی - محمودزاده، فرزانه - نایاب
۷ - بهداشت دام عملی (ترجمه: هاشمی)
۸ - بهداشت گاوهای شیری (ترجمه: محمودزاده، هاشمی)
۹ - به‌گل نشاندن مجدد گیاهان آپارتمانی - حکمتی
۱۰ - بیوسنتز شیر، شیردوشی صحیح...(هاشمی، محمودزاده)
۱۱ - پرواربندی گاو و گوساله (تألیف و ترجمه: خادم، هاشمی)
۱۲ - پرورش توت‌فرنگی - کاشی، حکمتی
۱۳ - پرورش عملی اسب (ترجمه و تألیف: هاشمی)
۱۴ - پرورش عملی بز (ترجمه: هاشمی)
۱۵ - پرورش عملی گاوهای شیری و گوشتی (ترجمه: هاشمی)
۱۶ - پرورش عملی گوسفند (ترجمه و تألیف: هاشمی)
۱۷ - پرورش گل‌ها و گیاهان خانگی (مترجم: وکیلی آذر؛ ویراستار: هاشمی)
۱۸ - پرورش گل‌ها و گیاهان زینتی - مرعشی، نویان اشرف
۱۹ - پرورش گوساله‌های شیری (ترجمه: هاشمی)
۲۰ - پرورش‌گوسفند درگوسفندداری‌های‌کوچک(کامکار... ، ویراستار: هاشمی)
۲۱ - پرورش گوسفند و بز / ام. ای. انزمینگر
۲۲ - پرورش و بیماری‌های قناری - کمالی
۲۳ - تست کارشناسی‌ارشد باغبانی - مرادی‌نژاد
۲۴ - تغذیه دام، طیور و ماهی - کاربُرد فضولات حیوانی در.. (تألیف: هاشمی)
۲۵ - تغذیه دام (مکدونالد) - ۱۹۹۶ (نویدشاد، جعفری صیادی)
۲۶ - تلقیح مصنوعی در گاو (تألیف: هاشمی)

کتاب‌های منتشرشده توسط انتشارات فرهنگ جامع - ادامه

۲۷ - تلقیح مصنوعی - روشهای آزمایشگاهی (ترجمه: هاشمی)

۲۸ - تولیدمثل و مامایی در دامپزشکی / آرتور و...

۲۹ - تولید و مدیریت در دامپروری/ بریک

۳۰ - جهان کاکتوسها - مطلق‌زاده

۳۱ - خوراکها و خوراک‌دادن دام‌ها/ دی. سی. چرچ

۳۲ - خوراکهاوخوراک‌دادن و جیره‌نویسی جلد ۱ (تألیف: هاشمی)

۳۳ - خوراکهاوخوراک‌دادن و جیره‌نویسی جلد ۲ (تألیف: هاشمی)

۳۴ - دستنامه دامپزشکی مرک ۱۹۹۸ (Merck Veterinary Manual)

۳۵ - دورگ‌گیری در اصلاح نباتات زراعی - هاشمی، صادقزاده

۳۶ - راهنمای ارزیابی و انتخاب گاوهای شیری (تألیف: هاشمی)

۳۷ - راهنمای پرورش مرغ مادر لهمان (ترجمه: هاشمی)

۳۸ - راهنمای کامل پرورش زنبورعسل (هاشمی)

۳۹ - راهنمای نگارش مقاله‌های علمی (زارع؛ ویراستار: هاشمی)

۴۰ - روشهای عملی در پرورش طیور (ترجمه و تألیف: هاشمی)

۴۱ - روشهای عملی مهارکردن دام‌ها (ترجمه: هاشمی)

۴۲ - شناسایی حشرات آفت و کنترل آن‌ها- احمدی

۴۳ - شناسایی گیاهچه‌های علفهای هرز- صادقزاده، هاشمی

۴۴ - طراحی باغ و احداث فضای سبز - روحانی

۴۵ - طراحی باغ و پارک - حکمتی

۴۶ - عسل درمانی - خواص غذایی، دارویی و درمانی عسل (هاشمی)

۴۷ - فرهنگ تغذیه‌دام- یک‌جلدی (تألیف: هاشمی)

۴۸ - فرهنگ جامع کشاورزی و منابع طبیعی ج ۱ (تألیف: هاشمی)

۴۹ - فرهنگ جامع کشاورزی و منابع طبیعی ج ۲ (تألیف: هاشمی)

۵۰ - فرهنگ جامع کشاورزی و منابع طبیعی ج ۳ (تألیف: هاشمی)

۵۱ - فرهنگ جامع کشاورزی و منابع طبیعی ج ۴ (تألیف: هاشمی)

۵۲ - فرهنگ دامپروری (انگلیسی - فارسی)/ تألیف: هاشمی

کتاب‌های منتشرشده توسط انتشارات فرهنگ جامع – ادامه

۵۳ - فرهنگ دامپزشکی (انگلیسی - فارسی) / تألیف: هاشمی
۵۴ - فرهنگ صنایع غذایی (انگلیسی - فارسی) / تألیف: هاشمی
۵۵ - فرهنگ کشاورزی و منابع طبیعی - یک‌جلدی (تألیف: هاشمی)
۵۶ - فیزیولوژی تولیدمثل کاربُردی (ترجمه: هاشمی، حسنی)
۵۷ - فیزیولوژی تولیدمثل و تلقیح مصنوعی (تألیف: هاشمی)
۵۸ - کاربرد کامپیوتر در مهندسی رودخانه - جعفرزاده
۵۹ - کالبدشناسی کاربُردی حیوانات اهلی - عباسی
۶۰ - کتاب جامع عسل‌درمانی - (هاشمی)
۶۱ - کنترل رسوب در شبکه‌های آبیاری - جعفرزاده
۶۲ - کیوی و پرورش آن - محمدی، سنه‌کوهی
۶۳ - ۱۰۰ گیاه زینتی - حکمتی
۶۴ - مبانی تجربی شیمی عمومی - تقویان
۶۵ - مبانی قارچ‌شناسی - زارع مایوان
۶۶ - متن کامل و ویراسته تعبیرخواب ابن‌سیرین و...

Raising Ornamental Flowers and Plants

In the Garden, Home and Apartment

Compiled by:

Parinaz Marashi & Hassan Noyan Ashraf

Publisher: Farhange Jame: Tehran - Iran
Enghelab Square, Labafinegad St. Between Fakhrerazi St.
and Daneshgah St. No. 150; P.O. Box: 13145-567;
Tel: 6400178/ Fax: 6496997

Rosa 'Marguerite Hilling'

Rosa 'Marion Harkness'

Rosa 'Mary Rose'

Rosa 'May Queen'

Rosa 'Melody Maker'

Rosa 'Mme de Sancy de Parabère'

Rosa 'Mme Ernst Calvat'

Rosa 'Mme Hardy'

Rosa 'Mme Isaac Pereire'

Rosa 'Mme Knorr'

Rosa 'Rugul'

Rosa 'Salet'

Rosa 'Sally Holmes'

Rosa 'Sanders' White Rambler'

Rosa 'Sandringham Centenary'

Rosa 'Bantry Bay'

Rosa 'Baron Girod de l'Ain'

Rosa 'Baronne Edmond de Rothschild'

Rosa 'Belle de Crécy'

Rosa 'Blairii Number Two'

Rosa 'Cécile Brunner'

Rosa 'Céleste'

Rosa x *centifolia* 'Muscosa'

Rosa 'Cerise Bouquet'

Rosa 'Champagne Cocktail'

Rosa 'Simba'

Rosa 'Snowball'

Rosa 'Southampton'

Rosa 'Souvenir de la Malmaison'

Rosa 'Souvenir de St. Anne's'

Rosa 'Gruss an Aachen'

Rosa 'Hakuun'

Rosa 'Handel'

Ros

Rosa 'Harry Wheatcroft'

3000

ناشر برگزیده سال ۷۵
انتشارات فرهنگ جامع

تهران میدان انقلاب روبروی درب اصلی دانشگاه تهران خیابان فخررازی خیابان
لبافی نژاد ، بین خیابان فخررازی و دانشگاه نبش کوچه اسلامی پلاک ۱۸۶ ، طبقه اول و ۳
صندوق پستی: ۵۶۷ - ۱۳۱۴۵ تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۰۰۱۷۸-۶۶۴۹۶۹۹۷